

LÄULIK

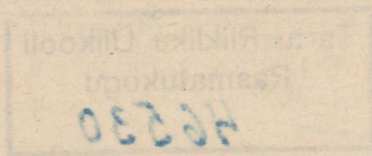
V KL.

RIHO PÄTS

LAULIK

V KL.

ARHIIVKOGU

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1960

Kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt.

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

46530

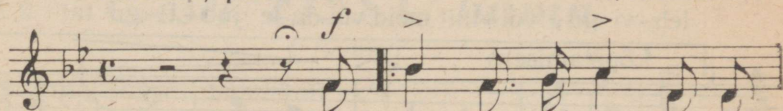
ARHIIVKOGU

NSV Liidu hümn

S. Mihhalkov ja El Registan

Võimsalt, pidulikult

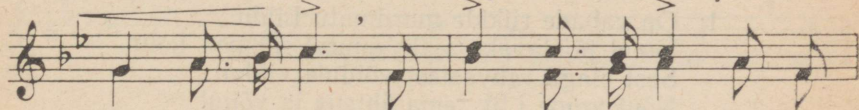
A. Aleksandrov

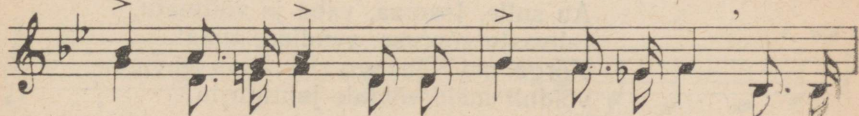
1. On va - ba - de rii - ki - de

murd - ma - tu Lii - du loond jää - da - vaks a - jaks suur

Ve - ne-maa hõim. Sest e - la - gu rah - vas - test

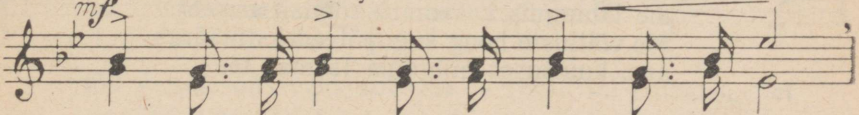
või - du - le vii - dud Nõu - ko - gu - de Liit, te - ma

üht - sus ja võim! 1-3. Au - sul - le, I - sa-maa,

va - ba ja võit - ma - tu,

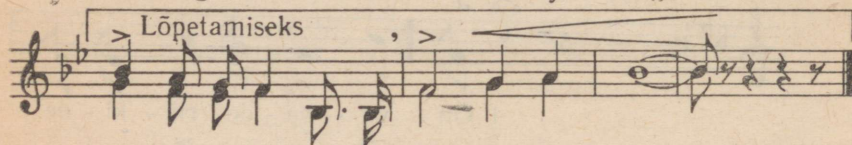
1. rah - vas - te sõp - ru - se, vend - lu - se maa!

1-3. Kõr - gel me Nõu - ko - gu rah - va - lipp

leh-vi-gu, või-dult meid või-du-le juh-ti-gu ta! 2. Meil

või-dult meid või-du-le juh-ti-gu ta!

1. On vabade riikide murdmatu Liidu
loond jäädavaks ajaks suur Venemaa hõim.
Sest elagu rahvastest võidule viidud
Nõukogude Liit, tema ühtsus ja võim!

Au sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste sõpruse, vendluse maa!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

2. Meil tormidest helendas vabaduspäike,
suur Lenin meil valgustas võitluste teid.
Truuks rahvale Stalin meid kasvas kõiki,
tööks, kangelastegudeks innustas meid.

Au sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste õnne ja õitsengu maa!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

3. Kõik nurjatud kallaletungijad väärab
me lahinguis kasvanud võimas armee.
Me võitluste hoog sugupõlvedeks määrab
aus, kuulsuses hiilgama Isamaa tee.

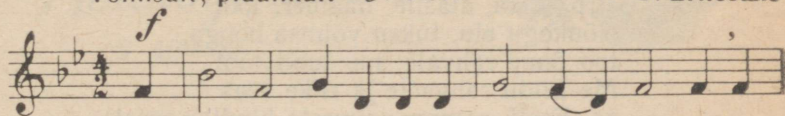
Au sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste jäädava kuulsuse maa!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

Eesti NSV hümn

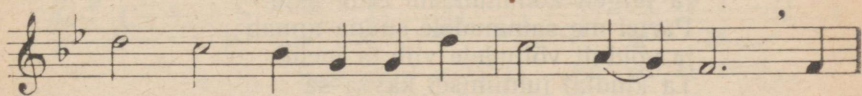
J. Semper

Võimsalt, pidulikult $\text{♩} = 100\text{k}$

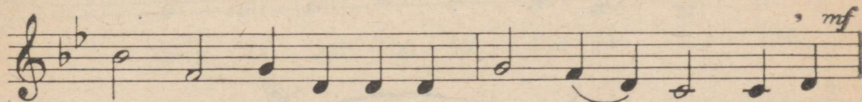
G. Ernesaks

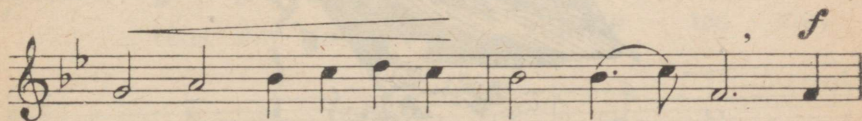
1. Jää kest-ma Ka-le-vi-te kan-ge rah-vas ja

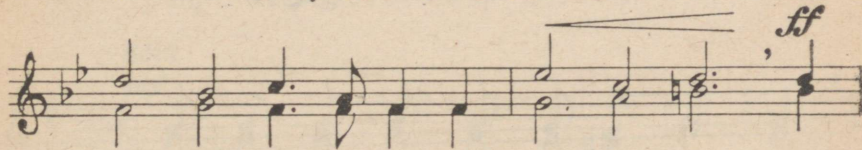
sei - sa kal - ju - na, me ko - du - maa! Ei

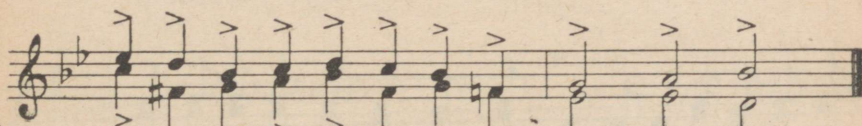
vai-bund kan-na-tus-tes si - nu vah-vus, end

lä - bi sa - jan - di - test murd - sid sa. Ja

tõu - sid õits-vaks sot - sia - lis - mi - maaks, et

päi-ke - ne su päe - va - des - se pais - ta saaks

1. Jää kestma, Kalevite kange rahvas,
ja seisa kaljuna, me kodumaa!
Ei vaibund kannatustes sinu vahvus,
end läbi sajanditest murdsid sa.
Ja tõusid õitsvaks sotsialismimaaks,
et päikene su päevadesse paista saaks.
2. Nüüd huuga, tehas, vili, nurmel vooga,
sirp, lõika, alasile, haamer, löö!
Nõukogu elu, tuksu võimsa hooga,
too õnne rahvale, me tubli töö!
Me Liidu rahvaste ja riike seas
sa, Eesti, sammu esimeste kindlas reas!
3. Sa kõrgel leninlikku lippu kannad
ja julgelt kommunismi rada käid.
Partei me sammudele suuna annab
ja võidult võitudele viib ta meid!
Ta kindlal juhtimisel kasva sa
ja tugevaks ning kauniks saa, me kodumaa!

On võimas

Nõukogudemaa

S. Alõmov

A. Novikov

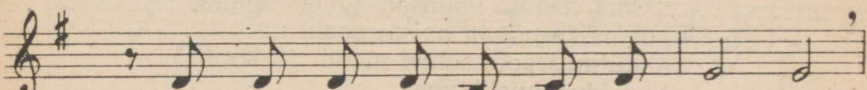
mf II hääl

1. On hea meil e - lu ko - du - maal,

siin va - balt töö - ta - me ja loo - me;

töös õn - ne ko - du - maa - le too - me,

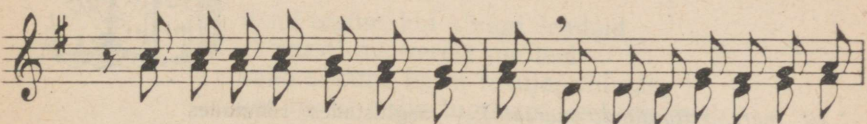
nii veel - gi võim - sa - maks ta saab.

Kõik

mf

Töös õn - ne ko - du - maa - le too - me,

nii veelgi võimsa - maks ta saab. On hea me e - lu ko - du -

maal, on hea me e - lu ko - du - maal, me ko - du -

maal. On hea me e - lu ko - du -

maal. — maa, — me — maa! —

2. Maailmas pole sellist maad,
ei ole teist nii imekaunist,
∴ kus veel nii võimsalt kõlaks laulud,
kus päike nõnda paista saab. ∴
Maailmas pole sellist maad. (2 korda.)
Ei leidu õnnelikumat.
3. On võimas meie kodumaa,
ei suuda keegi võita teda,
∴ ja julgelt leninlikku rada
ta sammub kindlalt ühtsena. ∴
On võimas meie kodumaa, (3 korda)
me maa!

* *rit. marc. (ritardando marcato)* — aeglustades, rõhutades.

** *dim. (diminuendo)* — kahandades.

Sind vaevatud

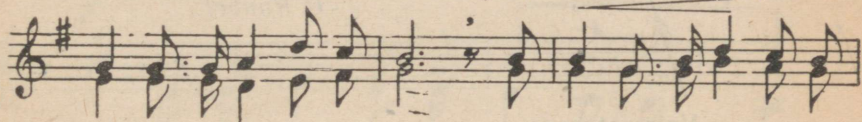
Aeglaselt

Revolutsiooniline laul

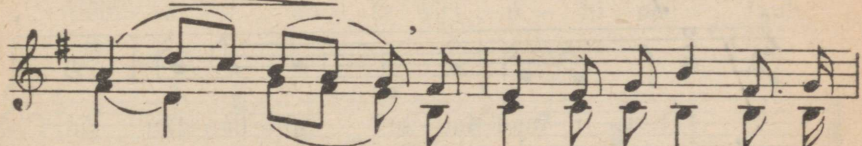
p

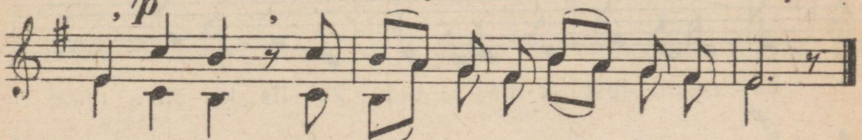
1. Sind vae - va tud or - ju - se ik - kes, kuid

sur - ma ei kartnud su meel... Sa rah - va eest võit - lus - se

lāk - sid ja sur - res - ki el - lu jäid

veel, jah veel, ja sur - res - ki el - lu jäid veel.

1. Sind vaevatud orjuse ikkes,
kuid surma ei kartnud su meel...
Sa rahva eest võitluse läksid
ja surseski ellu jäid veel, jah veel,
ja surseski ellu jäid veel.
2. Su lühike elu täis ausust
vaid teenis me rahvast ja maad...
ja nüüd sinu võitluse vennad
sind kalmule kannavad nad, jah nad,
sind kalmule kannavad nad.
3. Kuid teame, kui sinagi teadsid,
et varsti me verest me teel
saab tõusma karm tasuja, võimas,
kes meist palju tugevam veel, on veel,
kes meist palju tugevam veel.

Kaunimad laulud

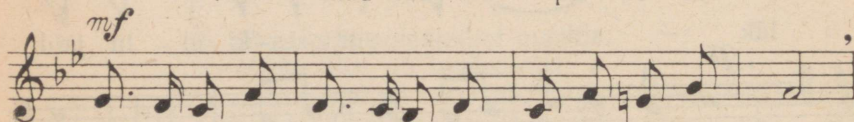
P. Ruubel

Vaimustusega

F. Saebelmann

1. Kau - ni - mad lau - lud pü - hen - dan sull'

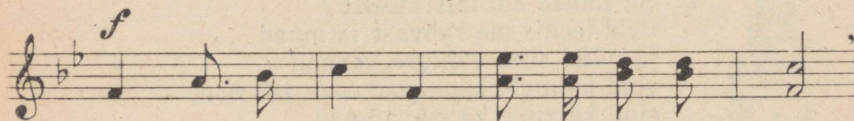
va - ne - ma - test ar - mas ta - tud kal - lis ko - du - maa!

Võim - sas - ti tuk - sub sü - da siis mul,

kui sul - le lau - lan, mu i - sa - maa!

Tae - vas - se tõu - seb tu - gev lau - lu - hääl,

sü - da - me põh - jast vai - mus - tu - se väel.

mf

Pü - ha - maks pai - gaks o - led mul ik - ka.

ku - ni veel sü - da tuk - sub mul sees!

f

Võim - sas - ti kõ - la siis , ü - hi - ne laul:

ff *laialt* *rit.*

«Õit - se - gu, kas - va - gu ko - du - maa!»

2. Priiuse päike paistab me maal,
rõhujatest vabastatud kalevite raall
Orjuse kütked purustud maas,
muistene priius meil jälle käes!
Särana lõõnud kodupinnal koit,
Eestimaa taevas vabaduse loit.
Paremad päevad paistma meil jäävad,
kaunimad ajad ootavad ees!
Võimsasti kõla siis, ühine laul:
«Õitsegu, kasvagu kodumaa!»

Isamaa, õitse sa!

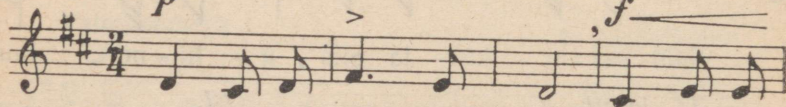
M. Eisen

Parajalt

p

M. Härma

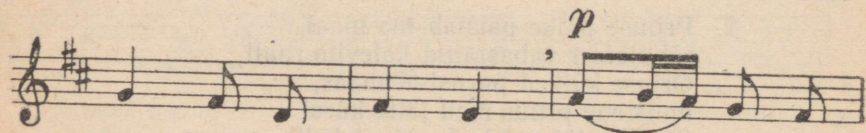
f

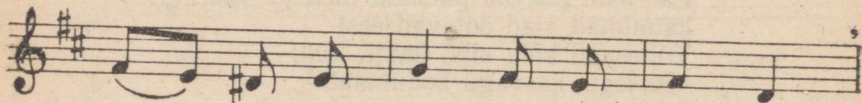
1. I - sa-maa, õit - se sa! I - sa-maa,

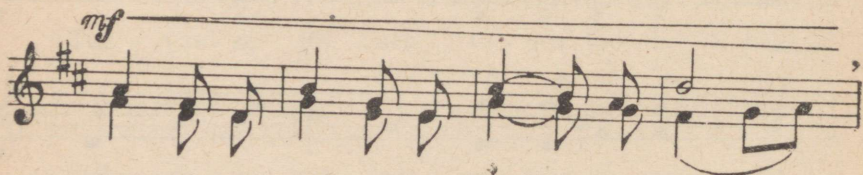
õit - se sa! Kal - li-mat va - ran-dust

õ - mas mul po - le, si - nu - ta

kõik mi - nul tü - hi ja ko - le.

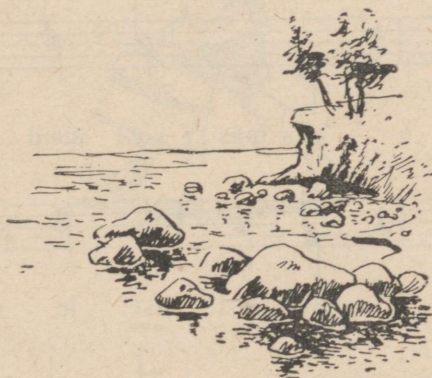

- Arm-sa-mat e - ne-sel' ma - ei saa:

I - sa - maa, i - sa - maa, õit - se sa!

2. :: Isamaa, kasva sa! ::
Sinule enese olen ma annud,
kätkest nii kaua kui hauda mu kannud.
Omaks mult võta, mis pakun ma:
Isamaa, isamaa, kasva sa!
3. :: Isamaa, ela sa! ::
Õitse ja kasva ja edasi astu,
ela ja vaenlastel astu sa vastu
igavest, igavest õnnega:
Isamaa, isamaa, ela sa!

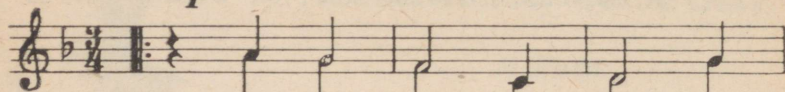

Jälle kooli

R. Poola

Erksalt
mp

L. Auster

1. Su - vi möö - dus i - me -

rut - tu, sü - gis a - se - me - le

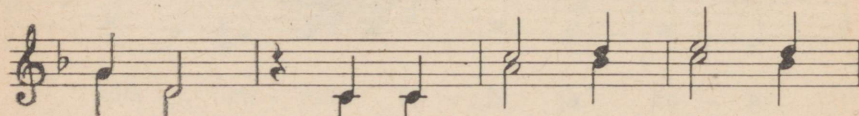
sam-mub. Su - vest vest - le - me nüüd

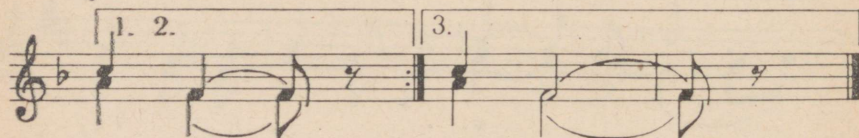
jut - tu, ar - mas kool meid oo - tab

am - mu . Su - vest vest - le - me nüüd

jut - tu, ar - mas kool meid oo - tab

am - mu , soo - vib.

1. Suvi möödus imeruttu,
sügis asemele sammub.
∴: Suvest vestleme nüüd juttu,
armas kool meid ootab ammu. ∴:
2. Laagripäevad päikserikkad,
rõõmurohked meil on meeles.
∴: Lõbus tuju saatjaks ikka
palliplatsil, õppimisel. ∴:
3. Ja on meie otsus kindel
nüüd, mil tõttame taas kooli,
∴: ainult head meil olgu hinded,
nii me maa ja rahvas soovib. ∴:

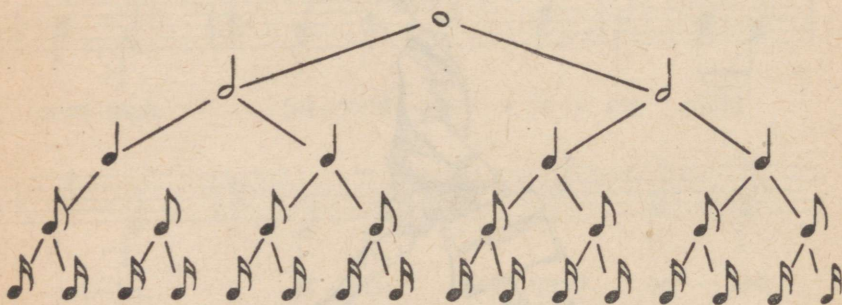

Heli vältuse tähistamine.

Helide vältust tähistatakse alljärgnevate nootidega:

- — terve noot
- ♩ — poolnoot
- ♪ — veerandnoot
- ♫ — kaheksandiknoot
- ♬ — kuueteistkümnendiknoot

Tabel helivältuste suhete võrdlemiseks:

Märgid noodi vältuse pikendamiseks.

Punkt noodi kõrval.

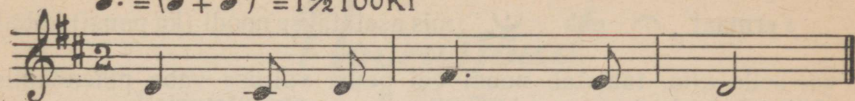
Punkt noodi kõrval pikendab nooti poole võrra tema põhilisest vältusest.

$d. = (d + d) = 3$ lööki

Nii, nii, nii, nii

me - re - la lau - lud kõ - la - vad

$\text{♩} = (\text{♩} + \text{♩}) = 1\frac{1}{2} \text{ lööki}$

I - sa - maa, õit - se sa!

$\text{♩} = (\text{♩} + \text{♩}) = \frac{3}{4} \text{ lööki}$

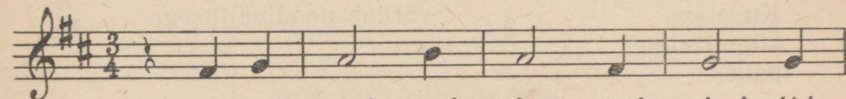
Kau - ni - mad lau - lud pü - hen - dan sull'

Sidekaar

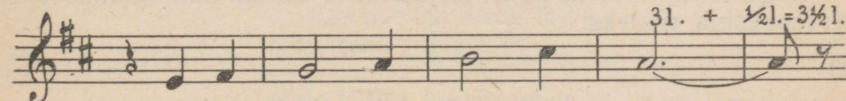
Sidekaar, mis ühendab ü h e s u g u s e kõrgusega noote, pikendab esimese noodi vältust sellega seotud järgnevate nootide vältuse võrra.

Mu ar - mas i - sa - maa! —

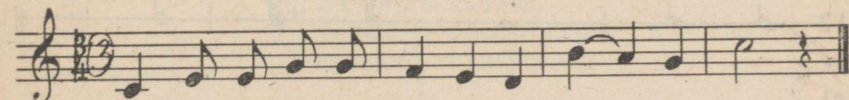

Ka - sed val - ged, haa - vad hal - lid,

toome oks - tel tu - hat õit. —

Märkus. Sidekaar, mis ühendab erineva kõrgusega noote, näitab, et sellega ühendatud noote on vaja laulda seotult, s. o. ühel silbil.

Nüüd tul - ge kuulma mu - hu - last, mu - hu - last.

Fermaat (peatuse märk).

Fermaat ehk , mis asetatakse noodi (ka pausi) kohale

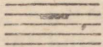

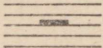

või selle alla, tähistab noodi või pausi vältuse vaba pikendamist sõltuvalt laulu iseloomust.

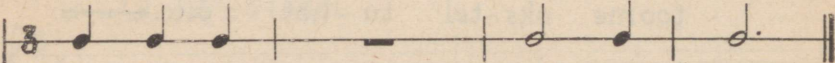
Võim-sas-ti kõ-la siis ü - hi - ne laul!

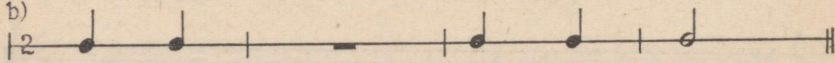
Pausid.

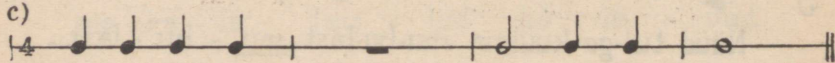
Pausiks nimetatakse märki, mis tähistab vaikimise vältust.

Tervetakti-paus		võrdub noodivältusega	
Pool-paus		võrdub noodivältusega	
Veerand-paus		võrdub noodivältusega	
Kaheksandik-paus		võrdub noodivältusega	
Kuueteist-kümnendik-paus		võrdub noodivältusega	

Kogu takti vältavat pausi kirjutatakse sõltumatult taktimõödust tervepausina, näiteks:

a)

b)

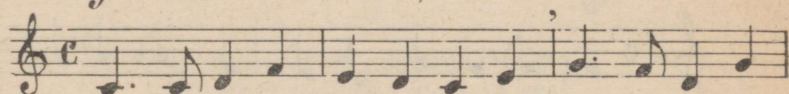
c)

Noorusjõud

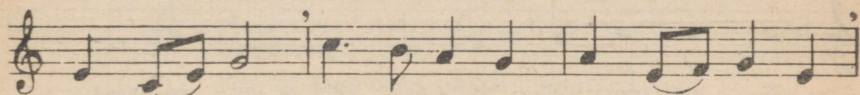
Vaimustusega

P. Rummo

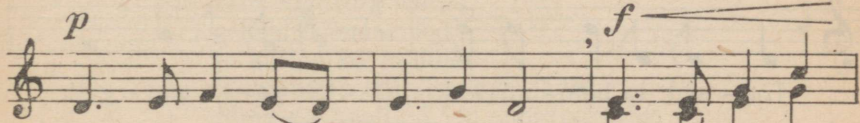
H. Lepnurm.

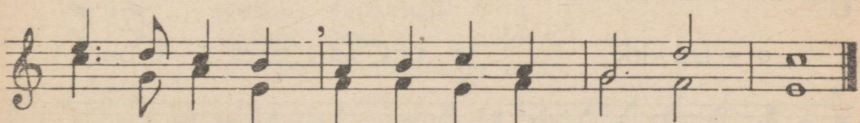
1. Mei - e noo-rus- jõu-du oo-ta, sün - ni-maa ja

või - mas Liit E - lu uus on mei - le loo - ta,

mei - e te - ha tu - le - vik. E - lu uus on

mei - le loo - ta, mei - e te - ha tu - le - vik.

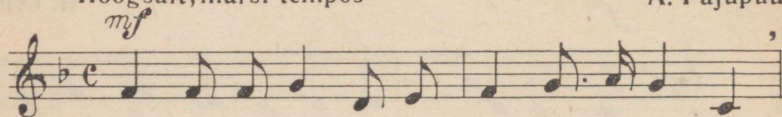
1. Meie noorusjõudu oota,
sünnimaa ja võimas Liit.
∴ Elu uus on meile loota,
meie teha tulevik. ∴
2. Meie kätest kerkib tehas,
viljarikkaks muutub muld,
∴ tervet vaimu terves kehas,
vaimustavat noorustuld. ∴
3. Saame murdumatuks tüveks,
kui on tormis koduõu.
∴ Isamaa ja rahva hüveks
pühendame noorusjõu. ∴

Poiste laul

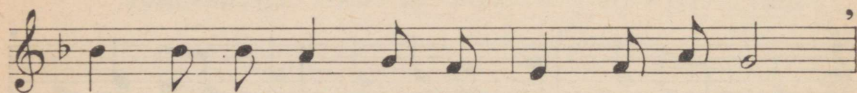
K. Korsen

Hoogsalt, marsi tempos

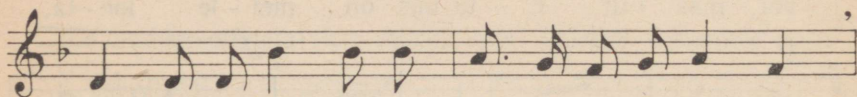
A. Pajupuu

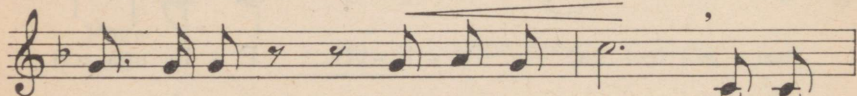
1. Kui si - na o - sa - valt jalg - pal - li män - gid,

sõp - ru meis pal - ju - des lei - ad sa eest.

Tõu - sed sa hom - mi - kul häs - ti va - ra sän - gist,

o - led virk ja täit - sa - mees . 1. - 3. Tea, et

i - gas - töös on kii - du väär sed kärmed, hoolsad k äd. Mis on
koo - li töö kui spordi võistlus kind - la - meelseks teeb, jõud meil

häs - ti teh - tud, sel - lest rõõ - mu näed ja
kas - vab män - gus, jook - sus, suu - sa - teel ja

kül - lap ka lau - luks ja män - gu - deks siis ae - ga
tub - li mees sõp - ru häid

Lõpetamiseks

jääb. Meid nii i - gal pool saab juur-de veel.

1. Kui sina osavalt jalgpalli mängid,
sõpru meis paljudes leiad sa eest.
Tõused sa hommikul hästi vara süngist,
oled virk ja täitsamees.

Refrään:

Tea, et igas töös on kiiduväärsed
kärmed, hoolsad käed.
Mis on hästi tehtud,
sellest rõõmu näed
ja küllap ka lauluks
ja mängudeks siis aega jääb.
Meid nii koolitöö kui spordivõistlus
kindlameelseks teeb,
jõud meil kasvab mängus,
jooksus, suusateel
ja tubli mees sõpru häid
igal pool saab juurde veel.

2. Kui tahad sportlaseks, lenduriks saada,
ära siis treeningut tühiseks pea.
Tormiga võitlema merele võib saata
julget meest, kes kurssi teab.

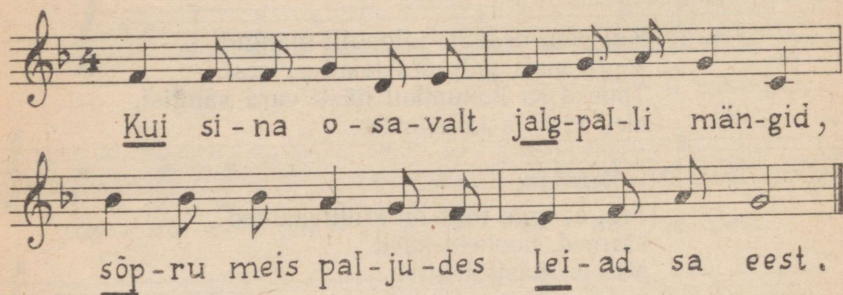
Refrään.

3. Tahad kui autojuht istuda roolis,
vedurit juhtida sul on ehk soov.
Ei siis või põlata ülesandeid koolis,
õppus, töö, need käivad koos!

Refrään.

Takt.

Taktiks nimetatakse heliteose osa, mis algab tugevrõhuga ja lõpeb enne järgnevat tugevrõhku. Noodikirjas asetseb takt kahe taktijoone vahel, kusjuures taktijoon asetatakse tugevrõhulise osa ette.

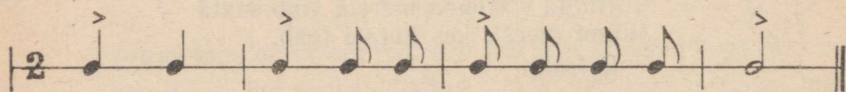
Kui si-na o-sa-valt jalg-pal-li män-gid,
sõp-ru meis pal-ju-des lei-ad sa eest.

Lihttakt.

Lihttaktideks nimetatakse takte, millel on üks rõhk. Kõigis lihttaktides on esimene osa tugev (rõhuline), teised — nõrgad (rõhutud).

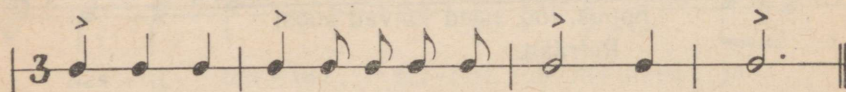
Lihttaktid jagunevad:

a) kaheosalisteks:

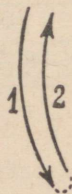
Kui si-na o-sa-valt jalg-pal-li män-gid,
sõp-ru meis pal-ju-des lei-ad sa eest.

b) kolmeosalisteks:

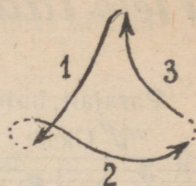

Kui si-na o-sa-valt jalg-pal-li män-gid,
sõp-ru meis pal-ju-des lei-ad sa eest.

Kaheosalist takti lüüakse nii:

Kolmeosalist takti lüüakse nii:

Ülesanne. Kuulata laule «Kaunimad laulud», «Isamaa, õitse sa», «Tänu sulle, emakene», «Meie maa», «Jälle kooli», «Eideratas» ja määrata kuulmise järgi kindlaks nende laulude takt. Laulu kuulates lüüa takti kaasa.

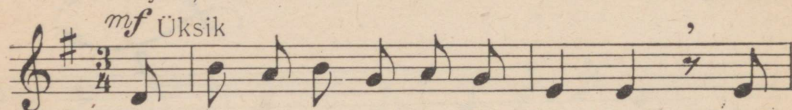

Meie laagri Kiiduse Tiit

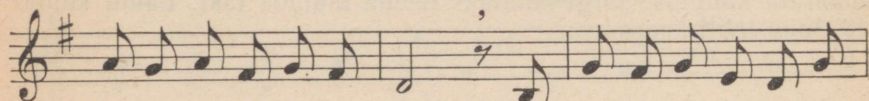
K. Korsen

Parajalt, humoorikalt

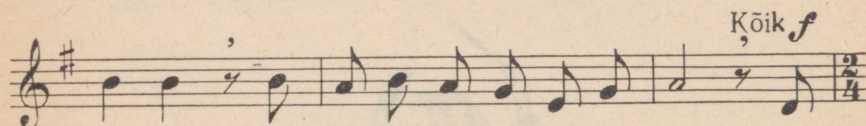
E. Arro

Tiit lu - bas: üks - si kuu - e vas - tu ta

pal - li - mängus või - du - mees. Ent ütled: «Noh siis plat - si

as - tu!» ta kaup - leb: «Mit - te tä - na veel!» Oi -

jee! Oi - jee! Ta lu - bab, mi - da eal ei tee! Oi -

Il hää! Oi - jee! Oi - jee!

jee! Oi - jee! Ta lu - bab, mi - da eal ei tee!

1. Tiit lubas: üksi kuu e vastu
ta pallimängus võidumees.
Ent ütled: «Noh siis platsi astu!»
ta kaupleb: «Mitte täna veel!»
Oi-jee! Oi-jee!
Ta lubab, mida eal ei tee!

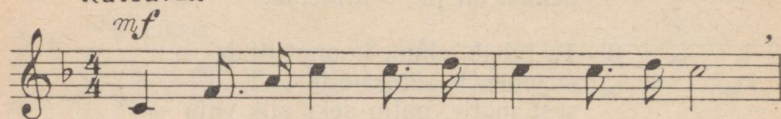
2. Tiit metsas palju marju näinud,
et pühi kokku luuaga . . .
kuid kõik, mis ta sealt saamas käinud
võis kruusis koju tuua ta.
Nojaa, nojaa,
peaasi on ju — kiidelda.
3. Ta lubab, rinna kummi ajab,
et jookseb autost ette teel,
sest mõtle, palju seks siis vaja —
vaid tiivad ongi puudu veel!
Eh-hee! Eh-hee!
Jah, vahvalt luiskab mõni mees.
4. Tiit täna lõunalauas lubas,
et neelab kümme kausitäit,
kuid teise kausi juures juba
me meister sööja hätta jäi.
Eks näis, eks näis,
mil saab ka kiidust isu täis!
5. Tiit metsast rongapoja püüdis
ja töötas: «Homme räägib ta.»
Kuu juba möödab, puurist hüüdis
lind endist viisi ainult: kraa!
Kra-kraa! Kra-kraa!
Tiit, millal vähem töötad sa?
6. Tiit ühel lõkkeõhtul teatas,
et tuld ta oskab neelata.
Ja tuki haaras . . . kuid siis peatas —
meil polnud vaja keelata.
Ah-haa! Ah-haa!
Küll lubadeski kuulsaks saab!
7. Ei seletamast tema lakka:
«Kord merest püüdsin vaala ma.
Nüüd särg aukartusest ei hakka
mul kahjuks õnge neelama.»
Oi-jee! Oi-jee!
Küll oled vägev, Tiiduke!

Helisev laul

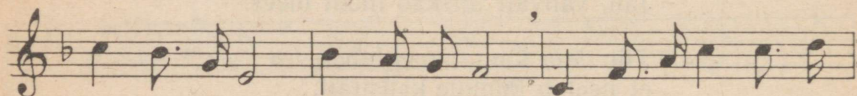
A. Neggo

A. Neggo

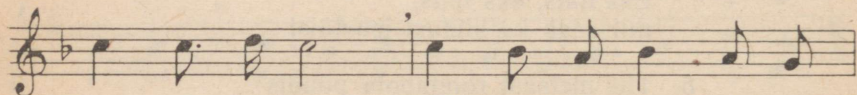
Kutsuvalt

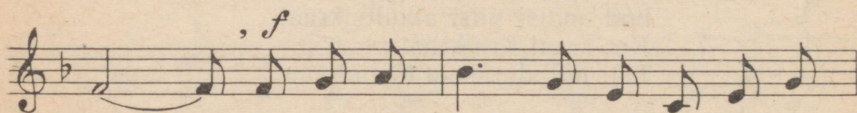
1. Kõ - la - va lau - lu - ga lä - heb me rühm,

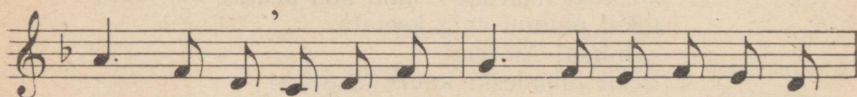
püs - ti on pead, sir - ged on read. Mei - e - ga, sõb - ra - ke,

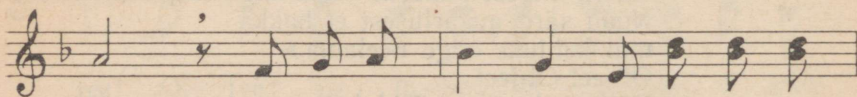
pea sam - mu üht, nõn - da on mars - si - da

hea. 1.-4. Me lip - pu kan - na - me ja rõõm - salt

lau - la - me, meid kõi - ge hel - gem e - lu oo - tab

ees. Me lap - sed Le - ni - ni, me kind - lalt

sam - mu - me, on mei - le lah - ti kõik maailma teed.

1. Kõlava lauluga läheb me rühm,
püsti on pead, sirged on read.
Meiega, sõbrake, pea sammu üht,
nõnda on marssida hea.

Refrään: Me lippu kanname
ja rõõmsalt laulame,
meid kõige helgem elu ootab ees.
Me lapsed Lenini,
me kindlalt sammume,
on meile lahti kõik maailma teed.

2. Kodumaa kuulsust sa võidule vii,
täis loovat tööd olgu su tee.
Kindlana meeles pioneerideviis,
võitleme tõe võidu eest.

Refrään.

3. Äike ja tormid ei hirmuta meid,
töökad me peod, vaprad me teod.
Vihkame sõja- ja vaenuideid,
rahvaste sõprus meid seob.

Refrään.

4. Edasi, kodumaa noor patrioot!
Ei oota aeg, edasi vaid!
Lai, sirge tee kommunismi meid viib,
võimas partei juhhib meid.

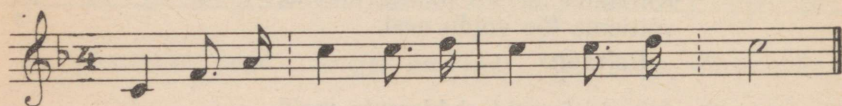
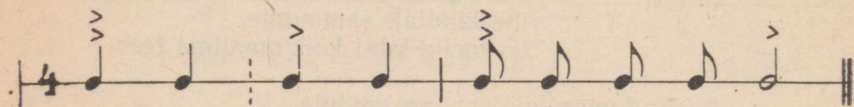
Refrään.

Liittakt.

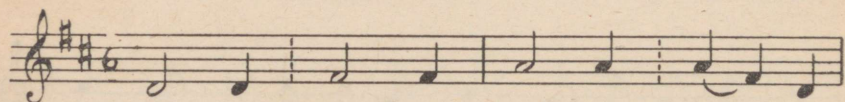
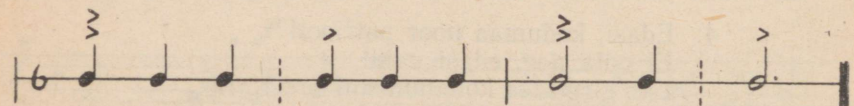
Takte, milles esineb mitu rõhulist osa, nimetatakse liittak-
ti d e k s. Liittakt koosneb mitmest ühesugusest lihttaktist, mistõttu
selles on mitu rõhulist osa. Liittaktis on esimene rõhk kõige tugevam,
teised — nõrgemad. Esimest rõhku nimetatakse pearõhku, teisi
kõrvalrõhkudeks.

Kahe kaheosalise lihtakti liitumine annab neljaosalise takti.

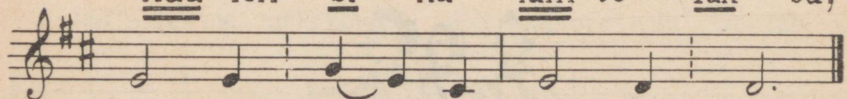

Kõ-la-va lau-lu-ga lä-heb me rühm

Kahe kolmeosalise takti liitumine annab kuueosalise takti.

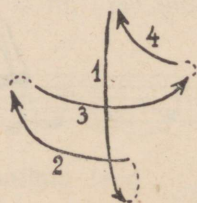

Kuu-len si - nu lain-te lak - su,

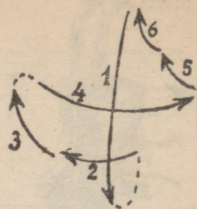

sa - la - ve - te ko - hi - nat

Neljaosalist takti lüüakse nii:

Kuueosalist takti lüüakse nii:

Ülesanne. Kuulata laule «Helisev laul», «Meremeeste laul», «Mina olen pioneer», «Nõukogumaal on hea meil elada», «Mälestus Pühajärvelt» ja määrata kindlaks, mis taktis on need laulud.

Kooliteel

M. Kesamaa

Uljalt

mf

B. Kõrver

1. Ju - ba puu - del pu - ne - ta - vad
põh - lael, sü - gis su - ve - le on
arü - nud käe, su - da koo - li jäl - le
min - na ih - kab, klas - si - kaas - la - si ja sõp - ru
näed. 1. - 4. Mei - e samm on koo - li - teel nii
kin - del, puh - ku - sest on röö - mus mei - e
meel, ol - gu ik - ka vä - ga head me

Kordamiseks

hin-ded, se-da töö-ta nüüd, pi-o-neer.

Lõpetamiseks *trasc.* *poco a poco*

neer. Ol-gu ik-ka vä-ga head me

laiemalt *ff*

hin-ded, se-da töö-ta nüüd, pi-o-neer.

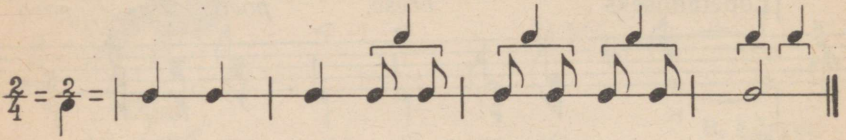
1. Juba puudel punetavad pihlad,
sügis suvele on andnud käe,
süda kooli jälle minna ihkab,
klassikaaslasi ja sõpru näed.

Refrään: Meie samm on kooliteel nii kindel,
puhkusest on rõõmus meie meel,
olgu ikka väga head me hinded,
seda töota nüüd, pioneer.

2. Seljataga matkateed on pikad,
vetel virvendavaail paadisõit,
helge suvi möödus rõõmurikkalt,
tugevateks muutusime kõik.
Refrään.
3. Juba linnud koltund metsatukas
puudel sädistavad kurba viit.
Teil ei ole põhjust olla nukrad,
teie sõpru tee nüüd kooli viib.
Refrään.
4. Siis kui jälle rohetavad metsad,
näeme, tiivulised väiksed, teid.
Siis meil kõigil äsja lõppes eksam,
palju uusi tarkusi on meil.
Refrään.

Taktimõõt.

Taktimõõdukus nimetatakse takti märkimisviisi, mis määrab kindlaks taktis asuvate osade arvu ja vältuse. Taktimõõt tähistatakse kahe kohakuti asuva arvuga. Ülemine arv näitab takti moodustavate osade (löökide) arvu, kuna alumine arv näitab, milline noot vastab igale osale (löögile).

Eeltakt.

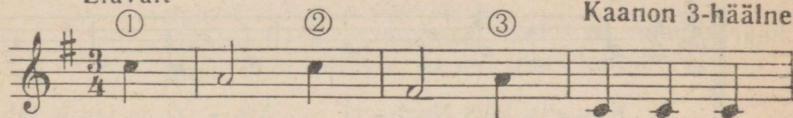
Juhul, kui helitöö ei alga rõhulise, vaid rõhutu takti-osaga, moodustavad rõhulise takti osale eelnev heli või helid nn. eeltakti. (Vt. «Kooliteel».) Eeltakti puhul on laulu lõputakt eeltakti võrra lühem, moodustades koos eeltaktiga terve takti.

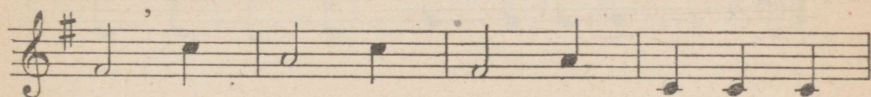
Äratus

Elavalt

Kaanon 3-häälne.

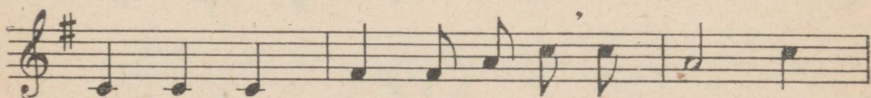
1. Ta - raa, ta - raa, ta - ra - ta - ta -

taa, ta - raa ta - raa ta - ra - ta - ta -

taa! Kau - gu - ses kai - gub see hõik,

ri - vis - se rut - ta - me kõik - ta - raa, ta -

raa, ta ra - ta - ta - - - taa!

Ta-raa, ta-raa, ta-ra-ta-ta-taa,
ta-raa, ta-raa, ta-ra-ta-ta-taa!
Kauguses kaigub see hõik,
rivisse ruttame kõik —
ta-raa, ta-raa, ta-ra-ta-ta-taa!

Ta-raa, ta-raa, ta-ra-ta-ta-taa,
ta-raa, ta-raa, ta-ra-ta-ta-taa!
Kõlavalt äratab hüüd,
kutsub meid võimlema nüüd —
ta-raa, ta-raa, ta-ra-ta-ta-taa!

Kuula, kuis naabri Mari laulab

Parajalt

Eesti rahvaviis

1.hääl *mf*

Kuu - la, kuis Naab - ri Ma - ri lau - lab,

2.hääl *mf*

nõn - da et õõ - bik te - da kuu - lab;

f , *p*

ei nii lõ - o lõõ - rit - se, Naab - ri Ma - ri lau - lab,

f , *p*

f , *p*

e - ga õõ - bik hää - lit - se, Naab - ri Ma - ri lau - lab.

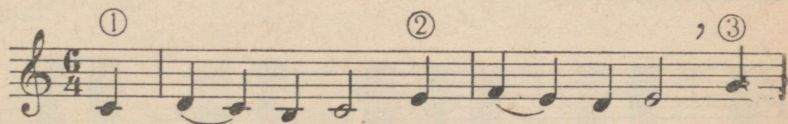
f , *p*

1. Kuula, kuis naabri Mari laulab,
nõnda et õõbik teda kuulab;
ei nii lõo lõõritse, naabri Mari laulab,
ega õõbik häälitse, naabri Mari laulab.
2. Mehed kõik jäävad mõnutsema,
naised ei hakka sõnutsema;
kõik nad tahvad kuulata, naabri Mari laulab,
himu ühes huulata, naabri Mari laulab.

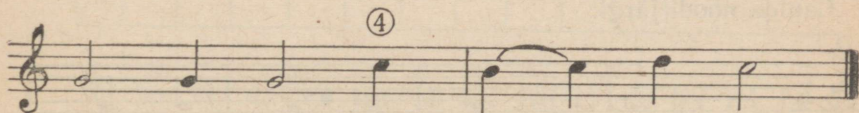
Enne koolipidu

Rõõmsalt

Kaanon 4-häälnel

1. Hea mõt - te vars - ti tee - me teoks, pea

kõik meil val - mis koo - - li peoks.

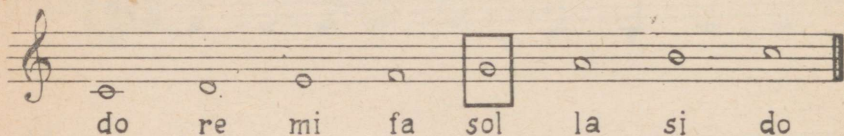
1. Hea mõtte varsti teeme teoks,
pea kõik meil valmis koolipeoks.
2. Las kõlab lõbus pilliviis,
me hoogsat tantsu lööme siis!

Heli kõrguse märkimine.

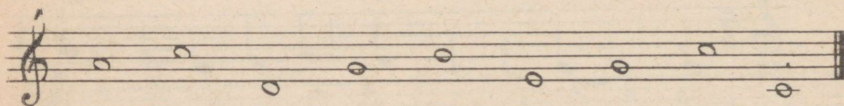
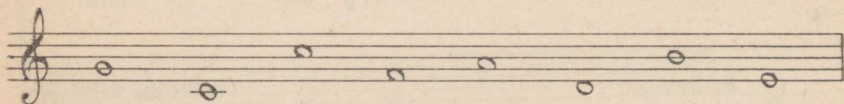
Heli kõrguse märkimiseks kasutatakse noodijoonestikku, mis koosneb viiest joonest ja abijoonetest. Heli kõrgus märgitakse nootidega nii noodijoonetele kui ka vahedesse. Igal noodil on noodijoonestikus oma kindel koht; see koht määratakse kindlaks noodivõtme abil.

Noodivõti määrab kindlaks *sol'*i asukoha: see peab asuma

noodijoonestiku teisel joonel. Vastavalt sellele saavad oma asukoha ka teised noodid.

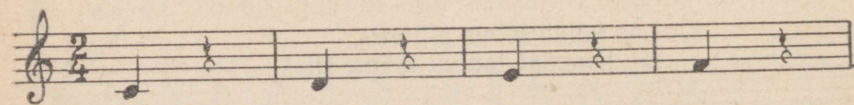
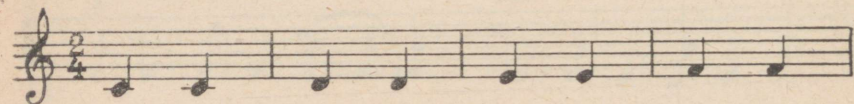

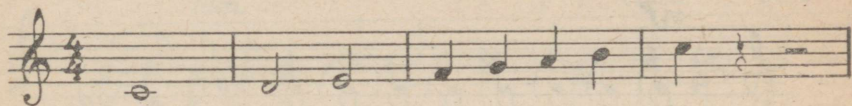
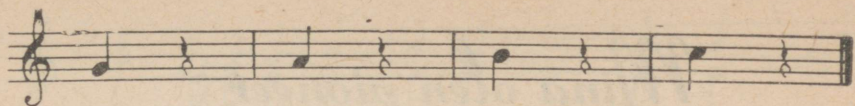
Ülesandeid. Harjutada ladusalt noote lugema allpooltoodud järjestuses.

Lugeda laulu «Kuula, kuis naabri Mari laulab» noote (võimaluse korral ka rütmiliselt).

Laulda noodi järgi:

Klaviatuur.

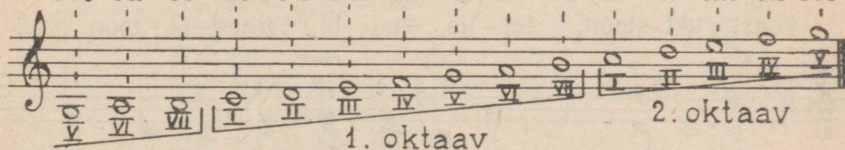
Klaviatuur koosneb valgetest ja mustadest klahvidest. Iga klahv annab heli, millel on kindel kõrgus ja nimi.

Valgete klahvide, seega ka neile vastavate helide nimed vastavad meile juba tuntud noodinimedele: *do re mi fa sol la si*.

Selline helide rühm kordub erinevas kõrguses iga seitsme valge klahvi järel ning seda nimetatakse oktaaviks. Klaveri klaviatuur koosneb kuni kaheksast oktaavist, kusjuures igal oktaavil on oma eri nimi.

sol la si do re mi fa sol la si do re mi fa sol

Väike oktaav

1. oktaav

2. oktaav

Kogu klaviatuuri tundmaõppimiseks piisab vaid ühe oktaavi tundmaõppimisest.

Ülesanne. Tundes hästi noote ühe oktaavi ulatuses ja ka klaviatuuri, lugeda algul noodinimedega «Muhulase laulu» või «Naabri Marit» ja mängida seejärel neid palu klaviatuuril.

Mina olen pioneer

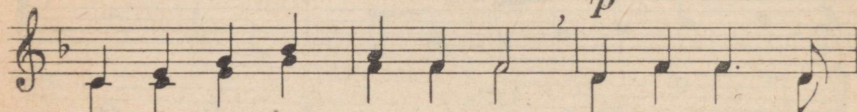
Parajalt
mf

M. Veetamm

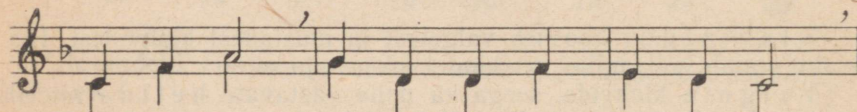
V. Reiman

1. Mi - na o - len, mi - na o - len pi - o - neer,

kuid kord saab must in - se - ner, in - se - ner ja

spet - sia - list, e - hi - ta - ja, kom - mu - nist.

Teh - ni - ku - mi, teh - ni - ku - mi as - tun ma,

hak - kan hool - salt õp - pi - ma. O - pin, mis on

konst - rukt - sioon, tel - lis, lu - bi, raud - be - toon.

1.-2. Raud - be - toon! Sel - lest teen ja sel - lest

loon los - si pee - gel - klaa - si - se

seitsmeteist e - taa - ži - se. Raud-be - toon!
dim. , *mf cresc. poco*

Sel-iest uh-ke los - si loon, mei - e lin - na
a poco , *f*

las - te - le pi - o - nee - ri - de pa - lee.

1. Mina olen, mina olen pioneer,
 kuid kord saab m'ust insener,
 insener ja spetsialist,
 ehitaja kommunist.
 Tehnikumi, tehnikumi astun ma,
 hakkam hoolsalt õppima.
 Õpin, mis on konstruktsioon,
 tellis, lubi, raudbetoon.

Refrään: Raudbetoon! Sellest teen ja sellest loon
 lossi peegelklaasise
 seitsmeteist etaažise.
 Raudbetoon!
 Sellest uhke lossi loon,
 meie linna lastele
 pioneeride palee.

2. Kui ma ükskord, kui ma ükskord suureks saan,
 siis ta valmis ehitam
 Harjumäe nõlvale,
 Toompea lossi kõrvale.
 Sädelema, sädelema päikeses,
 suured sammassaalid sees,
 kus me pioneerid kõik
 koondusel koos olla võiks.

Refrään.

crescendo (krešendo) — paisudes (*cresc.*).
poco a poco — vähehaaval.
diminuendo (*dim.*) — kahanedes.

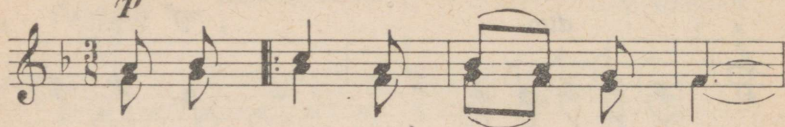
Lõkke ääres

S. Ostrov

Möödukalt $\text{♩} = 1\text{ lüök}$

M. Starokadomski

p

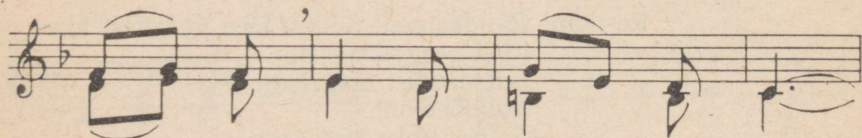
1 Jõ - e - äär - sel väl - ja - kul

tee - me öö - sel lõk - ke - tuld;

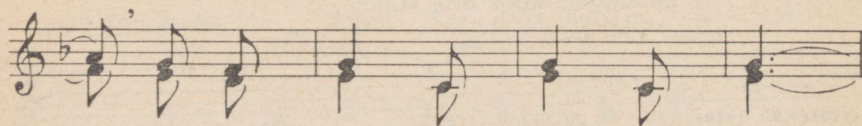
ü - les sink - ja tae - va poo - le

lend - leb sä - de - me - te kuld ...

1-3. Loi - da, leek, sa kõr - ge - le

ü - le met - sa lat - va - de!

— Ol-gu mei - e lõo - mav loit helk-jam

Kordamiseks , Lõpetamiseks

veel kui tõu - sev koit! 2. To - re koit .

1. Jõeäärsel väljakul
teeme öösel lõkketuld;
üles sinkja taeva poole
lendleb sädemete kuld . . .

Refrään: Loida, leek, sa kõrgele
üle metsalatvade!
Olgu meie lõõmav loit
helkjam veel kui tõusev koit!

2. Tore lõkkeid süüdata,
tule paistel hullata!
Küpseb kartul kuumas tuhas,
kastest helgib mets ja maa . . .
Refrään.

3. Ümberringi vaikne öö,
ülal kiirgab tähevöö . . .
Kuu näib langend alla vette,
teda püüda kerge töö . . .
Refrään.

Jalgpallurite laul

L. Ošanin

Elavalt, mitte kiirelt

A. Novikov

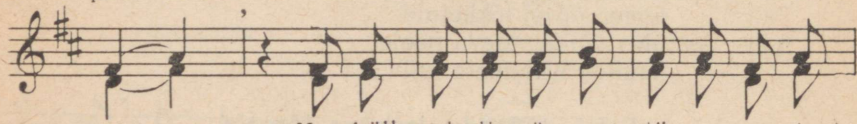
mf

1. Ü - lal he - len - da - vas tae - vas päi - ke

pais - tab, uu - dis - hi - mu - lik nae - ra - tus

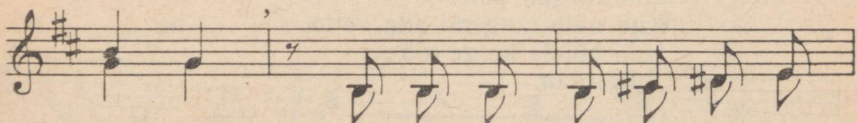
suul. Kes küll pal - li - män - gus tä - na vas - tast

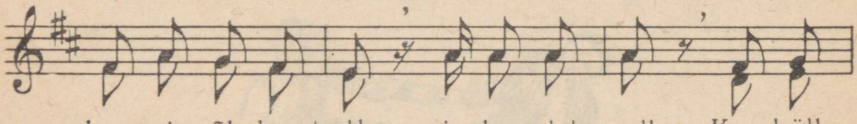
või - dab? Hei! nüüd tor - ma - ke kär - melt kui tuul!

Kui lõök on te - rav, siis tu - leb

vä - rav ja rah - vas hõis - kab, kos - tab

koo - ris rök - kav trall ja len - dab pall. Kes küll

pal - li - män - gus tä - na vas - tast või - dab?

Hei! nüüd tor - ma - ke kär - melt kui tuul!

1. Ülal helendavas taevas päike paistab,
uudishimulik naeratus suul.
Kes küll pallimängus täna vastast võidab?
Hei! nüüd tormake kärmelt kui tuul!

Refrään:

Kui löök on terav, siis tuleb värav
ja rahvas hõiskab, kostab kooris rõkkav trall ja lendab pall.
Kes küll pallimängus täna vastast võidab?
Hei! nüüd tormake kärmelt kui tuul!

2. Tõuseb pilvi, valab vihma, tuuled valjud,
lausa loikudes sulpsatab pall —
mängu nüüdki jälgib rahvast väga palju,
võidust röömustab sajugi all.

Refrään:

Kui löök on terav, siis tuleb värav
ja rahvas hõiskab, kostab kooris rõkkav trall ja lendab pall.
Mängu nüüdki jälgib rahvast väga palju,
võidust röömustab sajugi all.

3. Kiitust osavate auks siin laskem kuulda!
Kogu maailma kostab see meilt.
Austus teile, sõbrad-pallimehed kuulsad,
jälle võitu kõik ootame teilt!

Refrään:

Kui löök on terav, siis tuleb värav
ja rahvas hõiskab, kostab kooris rõkkav trall ja lendab pall.
Austus teile, sõbrad-pallimehed kuulsad,
jälle võitu kõik ootame teilt.

4. Ainult ärge minge kõrgiks, vanad meistrid,
uhkus üksinda võitu ei too.
Kasvab juurde vahvaid spordimehi meistki —
noored kannul on teil täies hoos.

Refrään:

Kui löök on terav, siis tuleb värav
ja rahvas hõiskab, kostab kooris rõkkav trall ja lendab pall.
Kasvab juurde vahvaid spordimehi meistki —
noorus kannul on teil täies hoos.

Sügismõtted

Pikaldaselt

L. Koidula

M. Härma

1. Ju - ba ka - se - lad - valt leh - ti

lan - geb, kõ - le tuul käib ü - le ke - sa -

maa Aas - ta kel - la röö - mu - hääl on

lõp - nud. Viimseid tun - de hakkab löö - ma ta.

2. Kena päike, kas sa väsind oled?
Pead ju pikkamisi tõstad sa!
Kurvalt oma laste peale vaatad,
sügis neid ju riisub armuta.
3. Kõrged pilved, nagu hirmust aetud
üle maa ja mere lendavad,
kure hääled heledasti hüüdvad,
kodu poole needki rändavad.
4. Juba kaseladvalt lehti langeb,
kõle tuul käib üle kesamaa.
Aasta kella röömuhääl on lõpnud.
Viimseid tunde hakkab lööma ta.

Sügisene kodu

J. Liiv

A. Aas

Südamlikult

The musical score is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of four staves of music. The first staff begins with a piano (*p*) dynamic. The second staff includes a mezzo-forte (*mf*) dynamic and a first ending bracket. The third staff continues the melody. The fourth staff features two endings: a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.').

1. Mu ar - mas ko - du, väi - ke - ne, seal
ee - mal mä - e peal! — Su ü - le
sä - rab päi - ke - ne, puud hal - - jen -
da - vad seal. — Su da - vad seal.

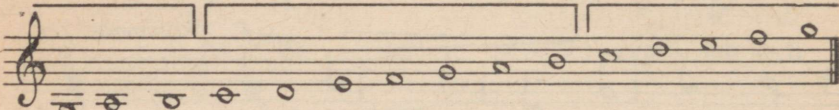
1. Mu armas kodu, väikene,
seal eemal mäe peal
∴ Su üle särab päikene,
puud haljendavad seal. ∴
2. Siin pilved, tuuled, päikene,
kõik vanad tut'vad on,
∴ siin olgu suur või väikene,
kõik vanad sõbrad on. ∴
3. Siin kari tuleb karjamaalt,
mets laulust kõliseb,
∴ ja julgelt igalt, igalt, igalt ra'alt
mu noorus heliseb. ∴
4. Siin olen nõnda vaene ma
ja nõnda rikas ka;
∴ mu tutvad kõik on minuga
ja mina nendega. ∴

Noodirea pikendamise üles ja alla.

Nagu me eespool nägime, korduvad nii klaviatuuris kui ka noodijoonestikul noodirida *do re mi fa sol la si*.

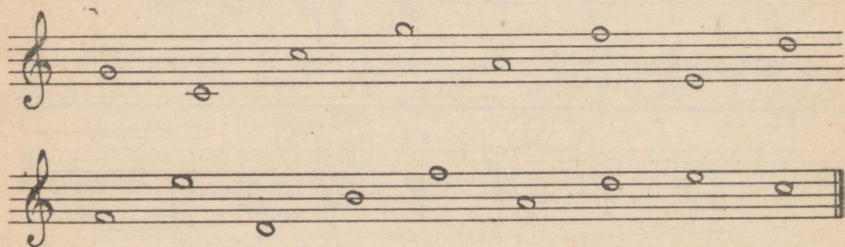
Kooli- ja koorilauludes piisab sellest, kui tunneme mainitud nootide järgmisi asukohti noodijoonestikul:

Väike oktaav 1. oktaav 2. oktaav

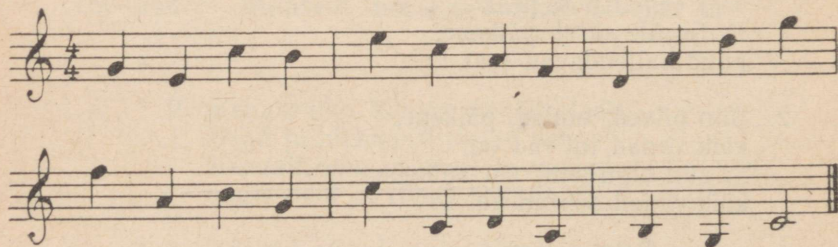

sol la si do¹ re¹ mi¹ fa¹ sol¹ la¹ si¹ do² re² mi² fa² sol²

Ülesandeid. Harjutada alljärgnevaid noote ladusalt lugema:

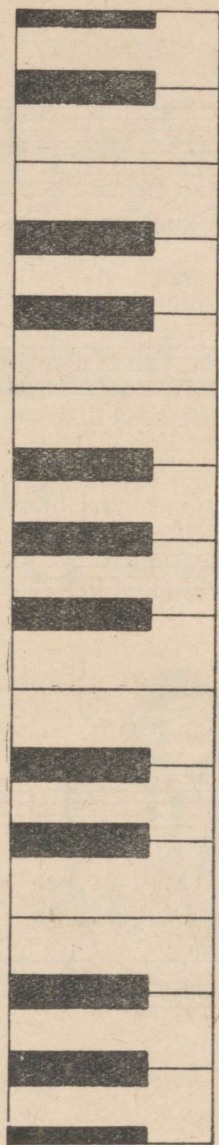

Lugeda takti lüües noodinimesid (pikkamööda, kuid peatamatult).

Lugeda takti lüües laulu «Noorusjõud» noodinimesid.

KLAVIATUUR

Ülesanne: Harjutada kiiresti leidma kõiki tundmaõpitud klahve.
Mängida klaveril mõnda lihtsamat viisi («Muhulase laul»,
«Kuula, kuis naabri Mari laulab»).

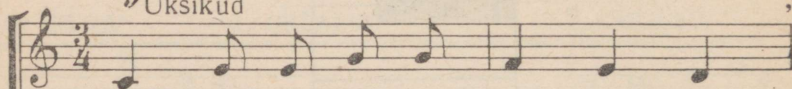
Muhulase laul

Naljatades

Eesti rahvaviis

mf Uksikud

1. hääl

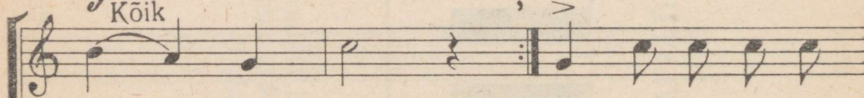

1. Nüüd tul - ge kuul - ma mu - hu - last ,
kes lau - lab nõn - da i - lu - sast ,

2. hääl

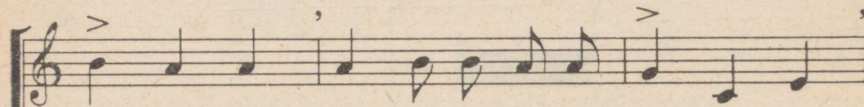
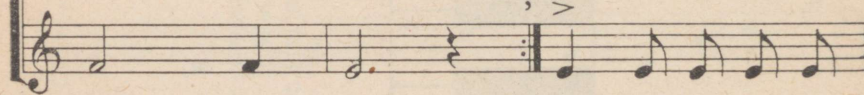
f Kõik

mu - hu - last ,
i - lu - sast .

Tal ke - nad lau - lud ,

lah - ke meel ja kõi - ge sel - gem ees - ti keel .

mf , *p* *rit.*

1.-2. Oo ——— jee, küll ke — . na see!

mf , *p*

1. Nüüd tulgem kuulma muhulast, muhulast,
kes laulab nõnda ilusast', ilusast'.
Tal kenad laulud, lahke meel
ja kõige selgem eesti keel.
Oo jee, küll kena see!
2. Ta oskab laulda päeva kuus, päeva kuus,
ja kenad laulud on tal suus, on tal suus.
Kui teised küll ehk laulvad ka,
ei nad küll tema moodi saa.
Oo jee, küll kena see!

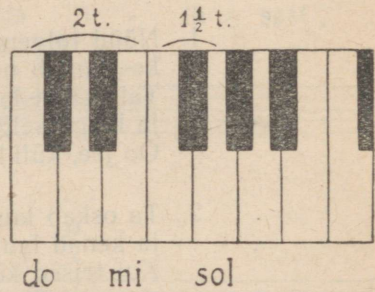
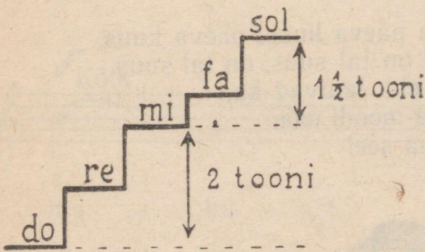

Helilaad.

Muusikas esineb peamiselt kaks kõlaliselt erinevat helilaadi — mažoor (rõõmsaimeline, helge) ja minoor (nukrailmeline, karge). Kummagi helilaadi eraldamiseks on kõige lihtsam viis kuulata nii mažoori kui ka minoori heliredeli esimesele astmele (toonikale) ehitatud kolmkõlased (heliredeli I, III ja V aste). III aste määrabki helilaadi mažoorse või minoorse iseloomu.

Mažoorne kolmkõla.

Mažoorse kolmkõla ehitus on selline:

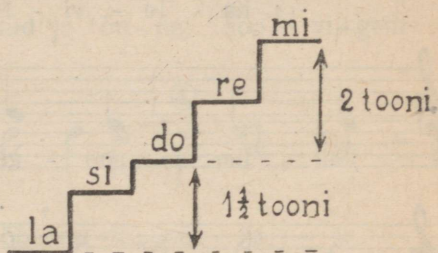
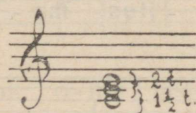
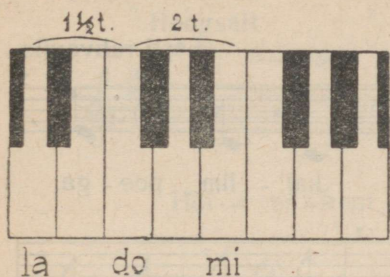

Jälgides «Muhulase laulu», näeme, et see algab mažoorse kolmkõla nootidega.

Minoorne kolmkõla.

Minoorse kolmkõla ehitus on selline:

Jälgides «Kalevipoja laulu» meloodia liikumist, näeme, et see algab minoorse kolmkõla nootidega.

Kuna iga laul on loodud mingi mažoor- või minoor-heliredeli alusel, siis on vaja heliredeleid täpsemalt tundma õppida.

Kalevipoja laul

Hoogsalt

Eesti rahvaviis

The musical score is written on three staves in G major and 2/4 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes. The first staff contains the first two measures: '1. Ka - le - vi - te kal - lim poe - ga,'. The second staff contains the next two measures: 'kal - lim poe - ga, is - tus ma - ha'. The third staff contains the final two measures: 'tam - mi - kus - se, tam - mi - kus - se.' The piece ends with a double bar line.

1. Ka - le - vi - te kal - lim poe - ga,
kal - lim poe - ga, is - tus ma - ha
tam - mi - kus - se, tam - mi - kus - se.

1. Kalevite kallim poega, kallim poega,
istus maha tammikusse, tammikusse.
2. Laskis laulu lendamaie, lendamaie,
tugevama tõusemaie, tõusemaie.
3. Laulis mered mühamaie, mühamaie,
lained laiad laksumaie, laksumaie.
4. Laulis pikse pilvedesse, pilvedesse,
torõmihoogu taeva alla, taeva alla.

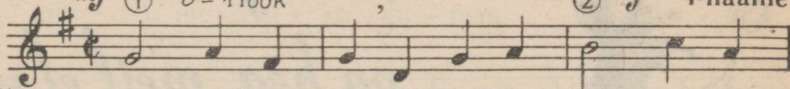
Õnnesoov sünnipäevaks

Hoogsalt

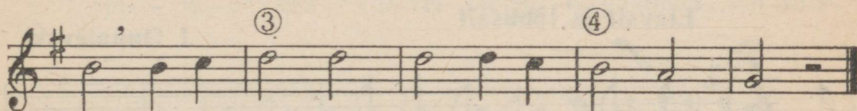
Kaanon

mf ① $d = 116$ öök

② *f* 4-häälne

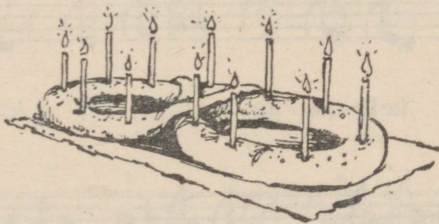

Hõi - sa - kem nüüd ja õn - ne soo - vi - gem

kõik o - ma hea - le sõb - ra - le, sõb - ra - le.

::: Hõisakem nüüd ja õnne soovigem kõik oma heale sõbrale, sõbrale* :::

* Viimase sõna võib asendada vajaliku nimega.

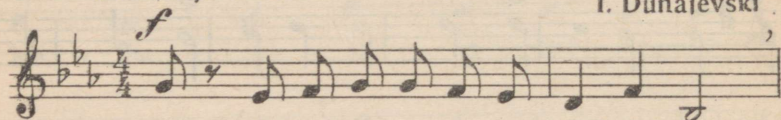

Nõukogumaal on hea meil elada

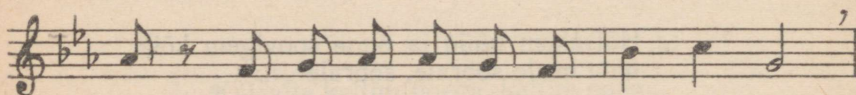
V. Smidtgof

Elavalt ja lõbusalt

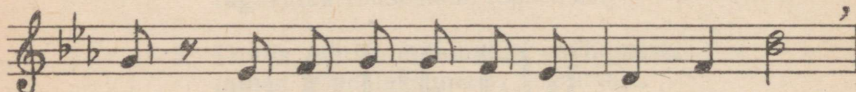
I. Dunajevski

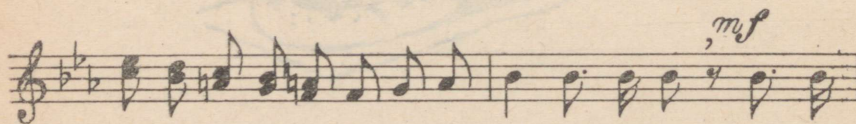
1. Nõu - ko - gumaal on hea meil e - la - da,

Hei, mei - e ko - du, mei - le ar - mas - ta.

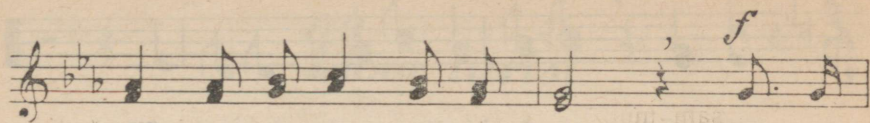
Uh - keft me pu - na - rät - ti kan - na - me,

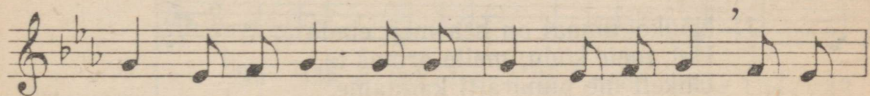
töö ja hool siin kõi - ki lii - dab meid, lii - dab meid. Ja me

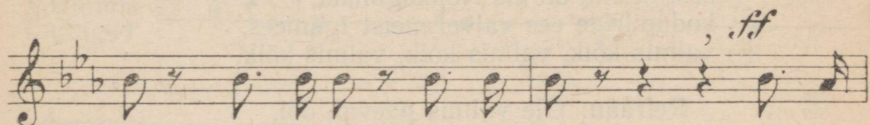
mar - si - me kind - la - mal sam - mul, sest et

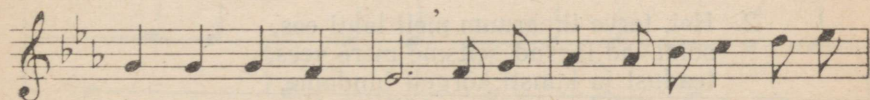
siin on me Nõu - ko - gu - maa, ko - du -

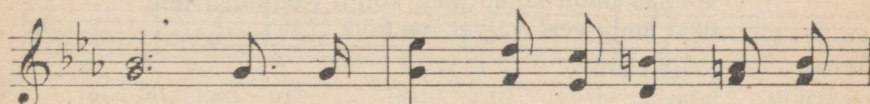
pii - ri - de ees val-vel meist i - ga - mees, val - mis

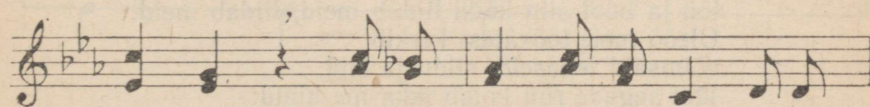
kõik, val - mis kõik, val - mis kõik I. - 3. O - le

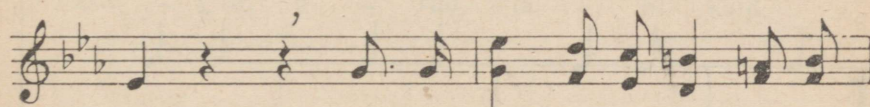
val - mis päe - val, õöl, o - le ees - ku - juks kõi - gi - le

eel! Mi - da jul - ge - malt si - hi - le

sam - mud, se - da kind - lam on saa - bu - mas

võit. Mi - da jul - ge - malt si - hi - le

sam-mud, se-da kindlam on saa-bu-mas võit.

1. Nõukogumaal on hea meil elada.
Hei, meie kodu, meile armas ta.
Uhkelt me punarätti kanname,
töö ja hool siin kõiki liidab meid, liidab meid.
Ja me marsime kindlamal sammul,
sest et siin on me Nõukogumaa,
kodupiiride ees valvel meist igamees,
valmis kõik, valmis kõik, valmis kõik.

Refrään: Ole valmis päeval, ööl,
ole eeskujuks kõigile eel!
∴ Mida julgemalt sihile sammud,
seda kindlam on saabumas võit. ∴

2. Hei, terve ilmaruum meil lahti ees,
sõidavad laevad seitsme mere vees,
teadust ja kunsti kõrgelt hindame,
rekordidki purustame, kõik võidame.
Meil on lahti kõik koolide ukсед,
selged sihid on silmade ees,
võimas hüüd kõlab meil kõigil Kodumaa teil:
oma kodu eest valvel me kõik.

Refrään.

8. Nõukogumaal on hea meil elada.
Hei, meie kodu, meile armas ta.
Uhkelt me punarätti kanname,
töö ja hool siin kõiki liidab meid, liidab meid.
Üleöö meie töökätest kerkib
võimsaid tehaseid, sildu ja teid,
läbi aegade rüü kõlab ikka me hüüd:
valmis kõik, valmis kõik, valmis kõik.

Refrään.

Noor turist

Ladusalt

Kaanon 4-hääline

V.trumm
(iie
pulgaga)
S.trumm
(nuiaga)

①

Sa läk - sid tee - le, noor tu - rist, ja

②

vaa - lest kau - nist seis - ma jäid. Nüüd

③

jät - kad ul - jalt rän - da - mist, mäed,

④

kin - gud, o - rud lä - bi käid.

Laske sisse

mardikesed

Parajalt A. Läte
① Kaanon 2-häälne

Las-ke sis-se, las-ke sis-se mar-di - ke-sed!

Koputamine
Talla-
löök
Kanna-
löök

Pe - re - poe - ga pee - ni - ke - ne, pe - re - tü - tar,

②

pii - ga - ke - ne kut - su mar - did kam - be - ri!

f

Mar - di var - bad va - lu - ta - vad ,

kut - su mar - did kam - be - ri!

Laske sisse, laske sisse mardikesed!
 Perepoega peenikene,
 peretütär, piigakene,
 kutsu mardid kamberi!
 Mardi varbad yalutavad,
 kutsu mardid kamberi!

Do-mažoor heliredel (helistik).

Mažoorse heliredeli lähemaks tundmaõppimiseks võtame heliredeli, mille põhitooniks on *do*. Heliredel koosneb kahest poolastmikust nn. tetrahordist (tetrahord — neliheli).

Alumine tetrahord Ülemine tetrahord

I II III IV V VI VII VIII (I)

do re mi fa sol la si do

Do-mažoor heliredel on ainuke mažoor-heliredel, mille toonid asetsevad ainult valgetel klahvidel. Kuna aga klaviatuuris iga üksteisele järgneva klahvi vahe on pool tooni, siis saame valgete klahvide vahed *Do-mažooris* järgmised: do-re = 1 toon, re-mi = 1 toon, mi-fa = $\frac{1}{2}$ tooni, fa-sol = 1 toon, sol-la = 1 toon, la-si = 1 toon ja si-do = $\frac{1}{2}$ tooni. Niisiis on mažoorse heliredeli valemiks

$$\left| 1 - 1 - \frac{1}{2} - \right| \quad 1 \quad \left| - 1 - 1 - \frac{1}{2} \right|$$

Alumine tetrahord Ülemine tetrahord

kusjuures kummagi tetrahordi vahe on 1 toon.

Sellise ehitusega heliredel on helge, röömsakõlaline — mažoorse helilaadis. Alg- või põhitooni järgi nimetatakse seda *Do-mažoor* heliredeliks.

See on aluseks *Do-mažoorsele* helistikule. Kõik laulud, mis on loodud *Do-mažoorse* heliredeli alusel, kuuluvad *Do-mažoorse* helistikku. Järelikult helistikuks nimetatakse helilaadi, mille põhitoon on teada.

Ülesandeid. Õppida pähe *Do-mažoor* heliredeli valem. Kirjutada vihikusse *Do-mažoor* kolmkõla (heliredeli I, III ja V aste) ja võrrelda selle astmevahesid. Laulda *Do-mažoor* heliredel ja kolmkõla! Mängida klaveril *Do-mažoor* heliredel ja kolmkõla! Laulda noodi järgi «Naabri Mari», «Enne koolipidu», «Noor turist».

K ü s i m u s i. Kui suured on *Do-mažoor* heliredeli astmevahed: do-re, sol-la, mi-fa, re-mi, si-do, la-si, fa-sol? Kuidas nimetatakse poolastmikku?

Rütmilis-meloodiline ülesanne nr. 1 *Do-mažooris*.

Alljärgnevatest nootidest tuleb kujundada iga ülesande algul märgitud nõude ja antud taktimõõdu kohaselt mitmesuguseid rütmivorme. Iga ülesande juures on näitena paar selliselt kujundatud rütmilist teisendit (variatsiooni), mida võib kasutada eeskujudena uute variatsioonide kujundamisel.

Pärast ülesande täitmist laulda neid variatsioone kas rütmisilpide või noodinimedega.

♩, ♪ ja ♫ nootide ning ♪ pausi kasutamine variatsioonides
(♩ = taa; ♪ = tam; ♫ = ta-ra)

Ülesanne

Var. 1

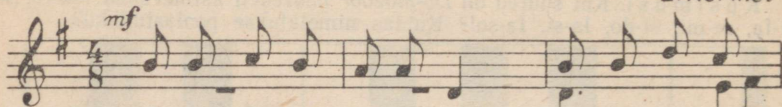
Var. 2

Näärilauluke

ooperist „Valgus Koordis”
D. Normet

Parajalt

L. Normet

1. Lend-leb, liug-leb lai-a lund vaik-selt tae-vast
IIh. vaik - - - selt
2. „Kas tal mee-les mei-e soov u - hi - uu - ed
IIh. uu - - - ed

al - - la. Va - na aas - ta viim - ne tund
al - - la.
ui - - sud? Vär - vi - plii - at - seid kas toob?
ui - - sud?

hõ - be - da - ne hal - last. Tä - na lap - sed küll ei saa
IIh. viim - - ne tund.
Kas ei se - ga tui - sud? Tä - na lap - sed küll ei saa
IIh. Kas ta toob?

1-2. u - ne - raa - su sil - ma: pä - ri - vad, kas

nää - ri - taat il - mub või ei il - mu.

Näärilaul

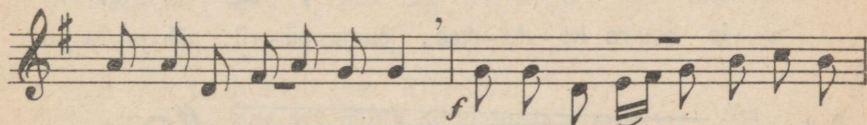
Ralf Parve

Hoogsalt

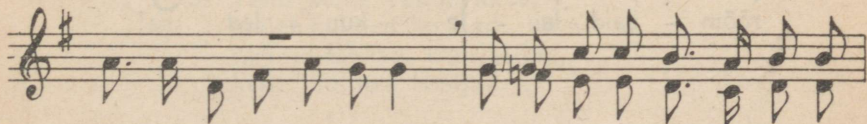
V. Kapp

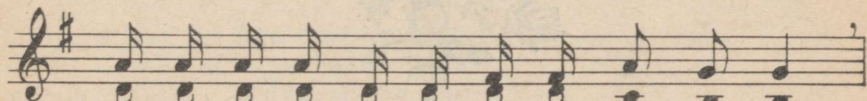
1. Tä - na kõik - jal ü - hel a - jal
2. Laul, mis tä - na täi - dab saa - le,

ü - le suu - re ko - du - maa, lõu - na - pii - ril, põh - ja - ra - jal
kai - gub vas - tu nää - ri - ööst, ju - tus - ta - gu ko - gu - maa - le

rõõmsaid lau - le kuu - led sa. Kir - jud kuu - lid, küün - lad val - ged.
hool - su - sest ja mei - e tööst. Kõik - jal ol - gu küün - la sä - rast

sä - de - le - vad, sä - de - le - vad nää - ri - puul,
pal - - - geil üks ja sa - ma lõõm,

 kuid veel sä - ra - va - mad, sä - ra - va - mad pal - ged,

 a - ga mei - e rah - - val pä - rast

Lõpetamiseks

 kau-ni-mad on lau-lud suul. Tä - na kõik - jal ü - hel a - jal!

 uh - kus sil - mis, rin - nas rõõm.

 ü - le suu - re ko - du - maa, lõu - na - pii - ril, põh - ja - ra - jal

 rõõm - said lau - le kuu - led sa!

Riia kōmab

Hoogsalt

Läti rahvalaul.
J. Zimse j.

1. Kō - mab linn, Riia - a linn!

Kes see Riia - ga kō - mis - tas? 1.-4. Tral - lal - laa ,

tral - lal - laa , kes see Riia - ga kō - mis - tas?

1. Kōmab linn, Riia linn!
Kes see Riiga kōmistas?
∴ Tral-lal-laa, tral-lal-laa,
kes see Riiga kōmistas? ∴

2. Tehti neiul' veimevakka,
kellel kolmed kosijad.
∴ Tral-lal-laa, tral-lal-laa,
kellel kolmed kosijad. ∴

3. Lell see tegi kirstu kere,
onu luku valmistas.
∴ Tral-lal-laa, tral-lal-laa,
onu luku valmistas. ∴

4. Aga oma lemmikveli
tagus kaane kuldase.
∴ Tral-lal-laa, tral-lal-laa,
tagus kaane kuldase. ∴

Sol-mažoor heliredel. Astmete kõrgendamine.

Kui heliredeli põhitooniks võtta *sol* ja võrrelda selle heliredeli ehitust *Do-mažoor* heliredeliga, märkame siin erinevust. See põhjustab ka kõlalise erinevuse.

The image shows two staves of musical notation for the Sol-mažoor scale. The notes are: sol, la, si, do, re, mi, fa, sol. Fingerings are indicated by numbers 1 and 1/2. The notes are grouped into pairs: (sol, la), (si, do), (re, mi), (fa, sol). The notes are labeled with Roman numerals I through VIII below the staves.

Selleks et *sol*-ist ehitatud heliredel kõlaks mažoorsealt, tuleb selle heliredeli astmevahed ühtlustada *Do-mažoor* heliredeli astmevahedega. Selleks tuleb kõrgendada *sol*-ist ehitatud heliredeli VII astet kõrgendusmärgi — dieesi (#) abil. Diees kõrgendab temale järgnevat nooti poole tooni võrra. Kõrgendatud noodi algnimetusele lisatakse sõna *diees*. Näit. kõrgendatud *fa* on *fa-diees*.

Niisugust heliredelit, mille põhitooniks on *sol* ja milles noot *fa* on kõrgendatud (*fa-diees*), nimetatakse *Sol-mažoor* heliredeliks.

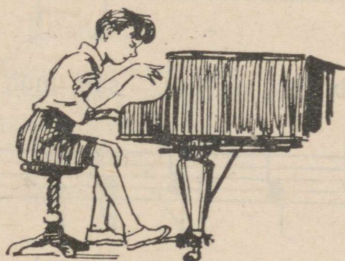
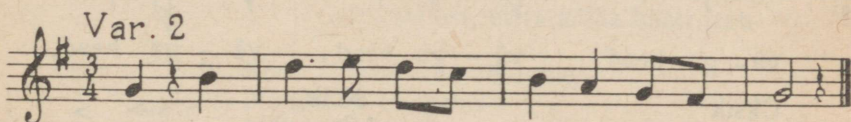
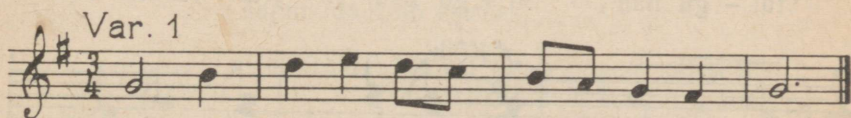
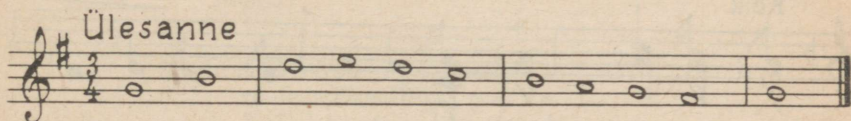
The image shows a single staff of musical notation for the Sol-mažoor scale. The notes are: sol, la, si, do, re, mi, fa-diees, sol. Fingerings are indicated by numbers 1 and 1/2. The notes are grouped into pairs: (sol, la), (si, do), (re, mi), (fa-diees, sol). The notes are labeled with Roman numerals I through VIII below the staff. Below the staff is a piano keyboard diagram showing the keys for each note: sol (white), la (black), si (white), do (white), re (black), mi (black), fa-diees (white with sharp), sol (white).

Kõikides lauludes, mis on kirjutatud *Sol-mažooris*, kuulub *fa*-noot kõrgendamisele. See märgitakse noodirea algusesse noodi-võtme kõrvale kõrgendusmärgiga (#) 5. joonel (*fa* kohal) ja see tähendab, et kogu laulu kestel ettetulev *fa* mängitakse või lauldakse poole tooni võrra kõrgemalt.

Ülesandeid. Laulda *Sol-mažoor* heliredel ja kolmkõla. Mängida sama klaveril. Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *Sol-mažooris* ning laulda neid noodi järgi. Laulda noodi järgi laule «Onnesoo sünnipäevaks» ja «Äratus».

Rütmilis-meloodiline ülesanne nr. 2 — *Sol-mažooris*.

♩, ♪, ♪, ♪, ♪, ♪, ♪, ♪ nootide ja — pauside kasutamine variatsioonides
 ♩ = ta-à-à, ♪, ♪ = ta-àm-ra

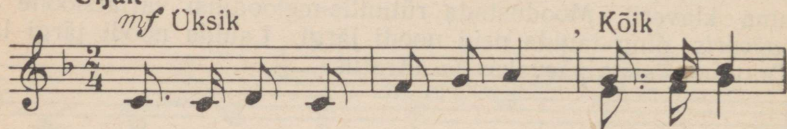

Meie salk

O. Roots

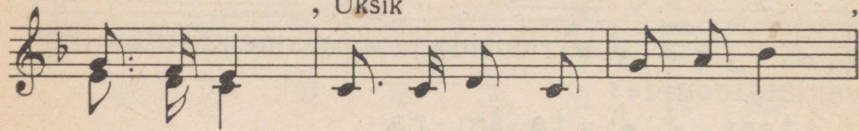
Uljalt

B. Kõrver

1. Tub - li-mad ja jul - ge-mad, tub - li-mad,

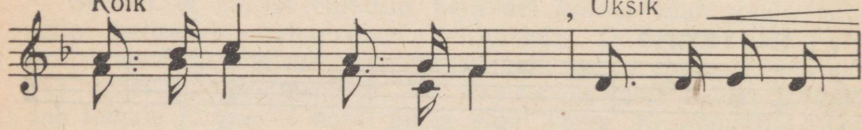
, Üksik

jul - ge-mad, mei - e sal - ka tul - gu nad,

Kõik

, Üksik

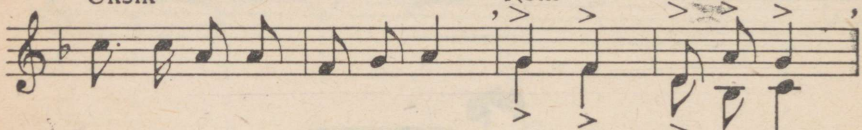
tul - gu nad, tul - gu nad. Kel - lel hin-ded

vä - ga head, vä - ga head, vä - ga head,

Üksik

Kõik

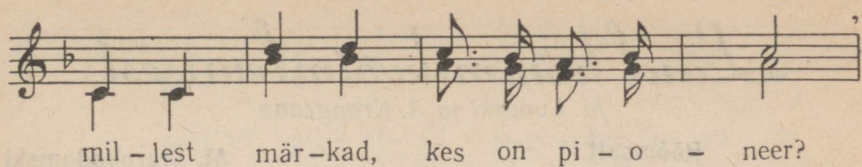

sam-mu-da võib e - si-reas, sam-mub e - si-reas.

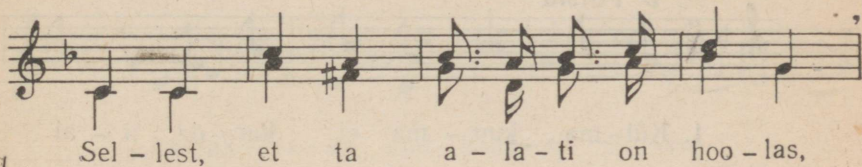
f Refraän

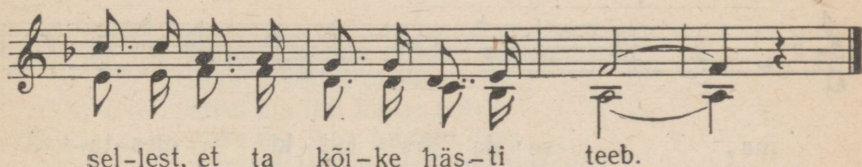
1.-3. Mil - lest tun - ned mei - e sal - ga noo - ri,

mil - lest mär - kad, kes on pi - o - neer?

Sel - lest, et ta a - la - ti on hoo - las,

sel - lest, et ta kõi - ke häs - ti teeb.

1. Tublimad ja julgemad,
meie salka tulgu nad.
Kellel hinded väga head,
sammuda võib esireas.

Refrään: Millest tunned meie salga noori,
millest märkad, kes on pioneer?
Sellest, et ta alati on hoolas,
sellest, et ta kõike hästi teeb.

2. Koos kõik tõkked võidame,
lubadused täidame.
Mahajääjaid aitame,
laisku aga laidame.

Refrään.

3. Punarätti kanname,
tööst me rõõmu tunneme.
Ikka ausad oleme,
rivis lauldes tuleme.

Refrään.

Laul hommikvõimlemisest

M. Lvovski ja A. Krongranz

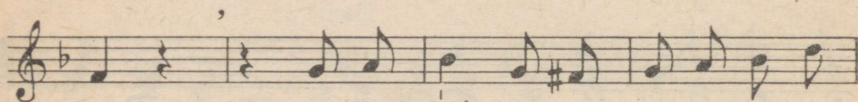
Rõõmsalt

M. Starokadomski

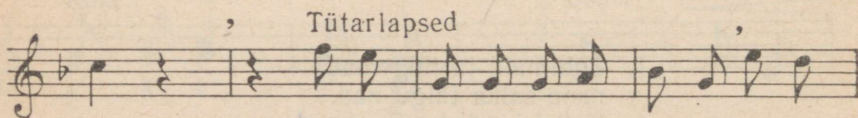
mf Poisid

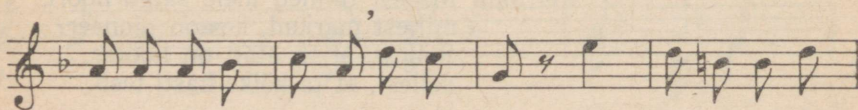
1. Kül - ma , kuu - ma ei kar - da ii - al

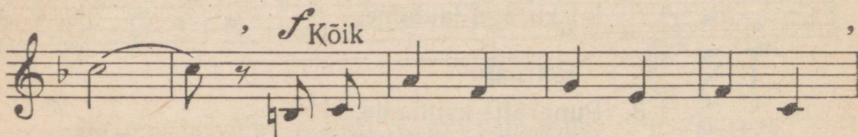
ma , se - da ars - tid - ki i - mes - ta - vad

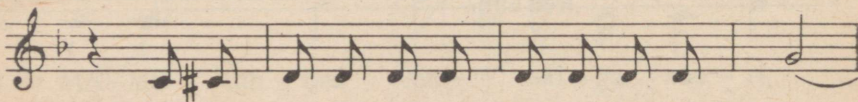
ka , miks ma ii - al hai - ge po - le , miks ma

ik - ka ter - vem olen nendest las - test , kes mul tut - ta -

vad. 1.-3. See on sest , et tõu - sen va - ra ,

häs - ti võim - len ma ja har - ju - tu - si teen ,

sest et pü - si - valt i - ga - päev on va - ja

ka - ras - ta - da end kraa - ni - vees.

1. Külma, kuuma ei karda iial ma,
seda arstidki imestavad ka,
miks ma iial haige pole,
miks ma ikka tervem olen
nendest lastest, kes mul tuttavad.

Refrään: See on sest, et tõusen vara,
hästi võimlen ma ja harjutusi teen,
sest et püsivalt iga päev on vaja
karastada end kraanivees.

2. Kui ka keerukas õppetöö mul ees,
ikka täpselt ma selle valmis teen.
Töötan väsimatult aina.
Kui käib võistlus, võidan mina,
liuglen jääl, ei külmast värise.

Refrään.

3. Ikka endale valin raske töö,
vapralt püüan ja kohkuma ei löö.
Kõike teen ma rõõmsalt lauldes,
minust väsimus on kaugel,
tõesti, jah, ja uljalt laulu löön.

Refrään.

Uisuteel

J. Sõrmus

Mõnusalt liikuv tempo

V. Lipand

Mei - e koo - li - ma - ja ta - ga külm on

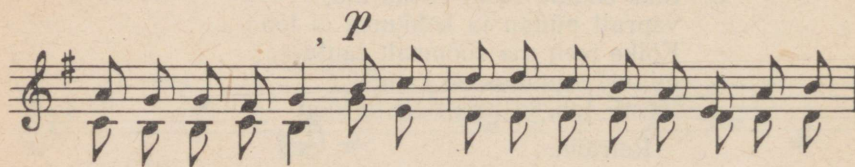
kaa - ne - ta - nud vee, ko - gu tiik on lu - mest va - ba, pee - gel -

si - le ui - su - tee. Lau - sa liu - el - des nüüd lennul, an - nad

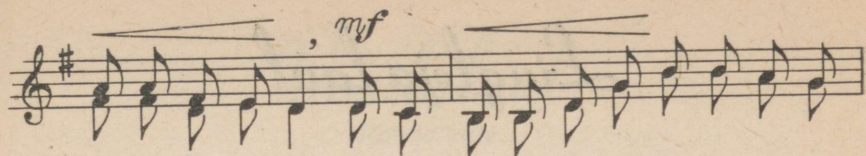
sõb - ra - lē sa käe. Tuul vaid tu - hi - seb ja päi - kest ai - na

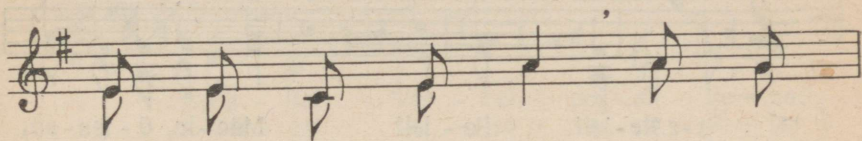
sil - ler - dab siin jää. Mei - e samm on kerge, su - juv, na - gu

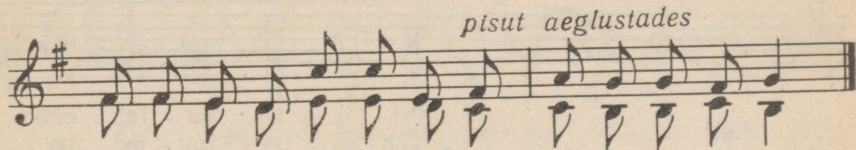
kan - naks tuu - le tiib. Ko - ju minnes rõõmsa tu - ju i - ga -

üks siit kaa-sa viib. Mei-e koo-li-ma-ja ta-ga külm on

kaa - ne - ta - nud vee, ko - gu

tiik on lu-mest va-ba, pee-gel- si - le ui - su-tee.

Lingleja laul

Elavalt

B. Widman

1.-2. He-lei! He-lei! Mäe-le, ü-les-se,

hei! 1. Põh-ja-lat ka-tab nüüd
2. Põh-ja-la tuu-led on

lu-mi ja jää, liu-el-da kün-gas-tel
tor-mi-sed küll, meid kuid ei ko-hu-ta

meil siin nii hea! Suu-sad ja kel-gud nüüd
tuis-ku-de möll! Sü-da-mes soe meil on

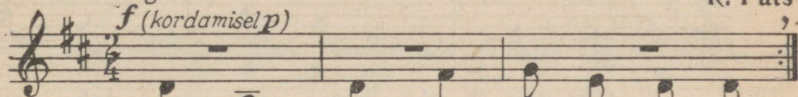
liik-ve-le hei! He-lei, he-lei, he-lei!
ve-ri veel, -hei!

Vastlaul

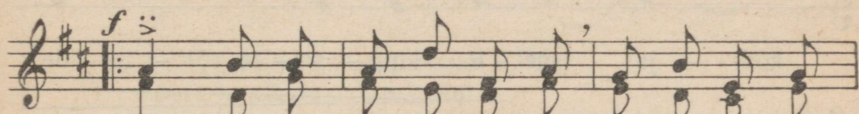
Rahvaluule

Hoogsasti

R. Päts

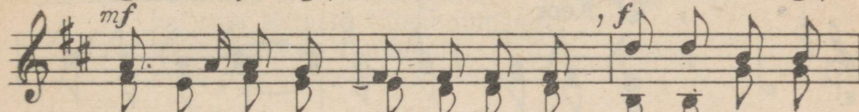
1. Vis - tel, Vas - tel, poi - si - ke - ne!
2. Vas - tel lau - lab vai - nu - il - la!
3. Vis - tel, Vas - tel, poi - si - ke - ne!

Ei Vas-tel toas-sa sei-sa, Vas-tel sõi - dab
Linad li - u - las - ki - jal - le, e - be - meid eest
Kes ei tu - le liug - le - mai - e, sel' - li - nad li -

vai - nu - il - la, kül - ma kin - da' - ad kä - es - sa,
ve - da - jal - le, tud - rad to - as - is - tu - jal - le,
gu - ma jää - gu, ai - a äär - de hal - li - ta - gu,

kül - ma - kir - jad kin - nas - tes - sa.
ta - kud ta - ga tõu - ka - jal - le. } Liu - gu, lau - gu,
sei - na äär - de see - ne - ta - gu. }

liu - gu, lau - gu, Vis - tel, Vas - tel, poi - si - ke - ne!

Vis - tel, Vas - tel, poi - si - ke - ne! Hoi!

Lõpetamiseks

Laul Nõukogude Armeest

Marsi tempos O. Kolõtšev

A. Aleksandrov

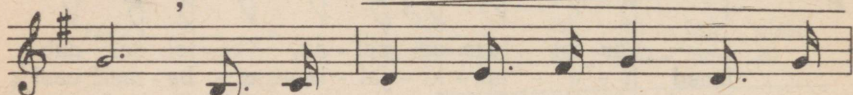
mf Eeslaulja

Loit - va li - pu - na saa - dab sind

kõik - jal mei - e kuul - sa - te või - tu - de

au, sel - lest teest, mil - lel sam - mu - sid

võit - jad, uh - kelt ju - tus - tab nüüd mei - e

laul. 1.-3. Sa o - led murd - ma - ta ja le - gen -

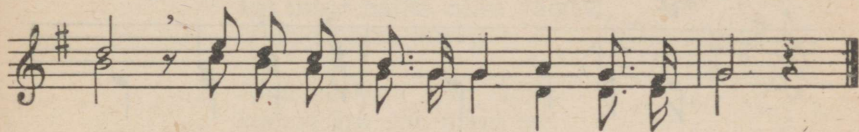
daar - ne sa, on tul - vil või - tu - de röö - mu su

tee, me Nõu - ko - gu - maa sind aus - tab,

ar-mas-tab, ja laul-des ter-vi-tab sind, me ar-

mee, ja laul-des ter-vi-tab sind, me ar-mee!

1. Loitva lipuna saadab sind kõikjal
meie kuulsate võitude au,
sellest teest, millel sammusid võitjad,
uhkelt jutustab nüüd meie laul.

Refrään: Sa oled murdmata
ja legendaarne sa,
on tulvil võitude rõõmu su tee,
me Nõukogumaa
sind austab, armastab
ja lauldes tervitab sind, me armee
ja lauldes tervitab sind, me armeel

2. Punalipu all sündisid sina,
kaitsma tõttasid Nõukogumaad;
kuigi vaenlased võitlesid visalt,
meie pinnalt sa tõrjusid nad.

Refrään.

3. Õitse kaunina, kodumaa armas,
kõla võimsalt me võidukas laul!
Kodumaa auks me võidelnud vapralt,
rahupäevilgi hoidkem ta au!

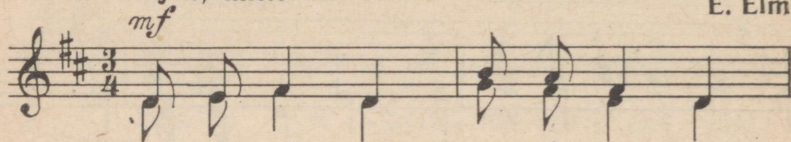
Refrään.

Tänu sulle, emakene

E. Elm

Parajalt, mitte kiirustades

E. Elm

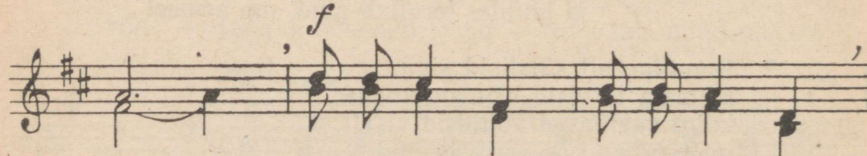
1. Tä - nu sul - le, e - ma - ke - ne.,

hel - ge lap - se - põl - ve eest, tä - nu sul - le,

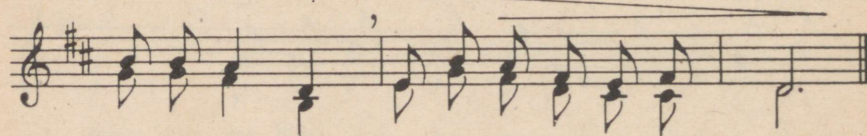
mem - me - ke - ne, si - nu vae - va, ar - mu

eest. Si - nu sil - mis sää - ras päi - ke,

õr - nust hää - les he - li - ses, kui mind häl - lis,

al - les väi - kest, laul - sid õh - tul - u - ne - le.

1. Tänu sulle, emakene,
helge lapsepõlve eest,
tänu sulle, memmekene,
sinu vaeva, armu eest.
Sinu silmis säras päike,
õrnust hääles helises,
kui mind hällis, alles väikest,
laulsid õhtul unele.
2. Jõuavad kord ajad, millal
kodust ära viib mind tee,
meeles seisab terves ilmas
sinu arm, mu emake.
Armuside ühte köitnud
emakest ja kodumaad,
armsamat ei ole leitud,
kallimat ei olla saa!

Ketramislaul

Eesti rahvaluule.

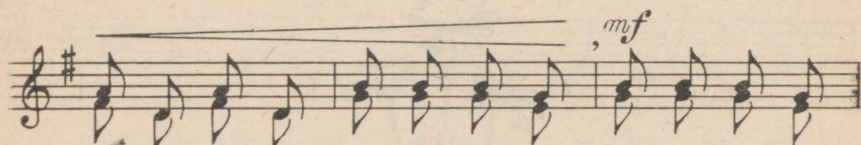
Nobedalt

G. Ernesaks

p

Ket - ra , vok - ki , kee - ra , vok - ki ,

tant - si , vok - ki , tal - la , vok - ki , jook - se , vok - ki ,

jõu - a , vok - ki , jook - se ; vok - ki , jõu - a , vok - ki .

Mul - le rut - tu teh - ta - nek - se , pak - ki pea - le

pan - da - nek - se , ma teen rut - tu rat - ta - jel - le ,

pa - nen / pak - ki vär - te - nal - le.

Kivilõhkuja-laul

Hoogsalt
mf

J. Ph. Rameau

Käelõök
sõrme-
otstega

Tramp: Talla-
lõök
Kanna-
lõök

1. Lõ - hu, lõ - hu, lõ - hu ki - vi -

mur - du, lõ - hu, lõ - hu rōõm - sa mee - le -

ga! Lõ-hu, lõ-hu, küll saad ki-vist vôi-du,

pal-ju jõu-du pa - ne va - sa - ras - se sa!

Lõpp

Jõu-du ol - gu si - nul na - gu rau - da,

f

Jõu - du ol - gu na - gu rau - da,

mui-du töö-de kes - kel lan - ged hau - da !

mui - du töö - del lan - ged hau - da !

The first system of music consists of a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The vocal line has a melodic line with lyrics underneath. The piano accompaniment has a simple harmonic accompaniment.

ff > 1 - 2 Va - sar , ta - o , va - sar , löö ,

The second system of music continues the vocal line and piano accompaniment. It includes dynamic markings such as *ff* and accents (>). The lyrics are "1 - 2 Va - sar , ta - o , va - sar , löö ,".

aeglustades va - sar , ta - o , va - sar , löö !

Korrata algusest kuni sõnani «Lõpp»

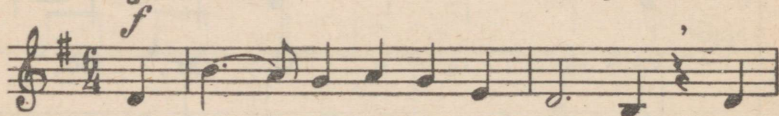
The third system of music concludes the vocal line and piano accompaniment. It includes the instruction *aeglustades* (ritardando) and the lyrics "va - sar , ta - o , va - sar , löö !". A note in the vocal line is circled, and the instruction "Korrata algusest kuni sõnani «Lõpp»" (Repeat from the beginning to the word «Lõpp») is written above it.

1. Lõhu, lõhu, lõhu kivimurdu,
lõhu, lõhu rõõmsa meelega!
Lõhu, lõhu, küll saad kivist võidu,
palju jõudu pane vasarasse sa!
Jõudu olgu sinul nagu rauda,
muidu tööde keskel langed hauda!
∴ Vasar, tao, vasar, löö! ∴
2. Raksa, raksa, raske rauast nua,
killukesteks kivid kihuta!
Vuhise sa vastu kaljuküüru,
pihuks, põrmuks pangad põruta!
Vasarad meil vahvalt vuhisegu,
nagu tormihoog nad tuhisegu!
∴ Vasar, tao, vasar, löö! ∴

Meremeeste laul

Hoogsalt

Soti rahvaviis

1. Meil tuu - led sõ - nu - meid tõi - vad, et

tor - mid tõi - se - vad. Siis

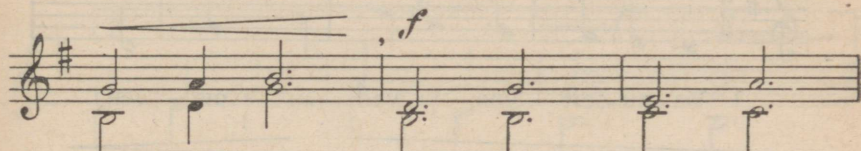
lai - ned lau - lu lōi - vad, meil

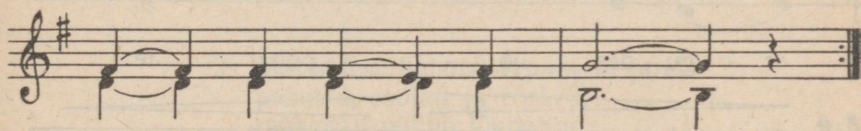
pur - jed pai - su - vad.

Nii, nii, nii, nii me - rel - la lau - lud

kõ - la - vad. Nii, nii, nii, nii

lau - lud kõ - la - vad.

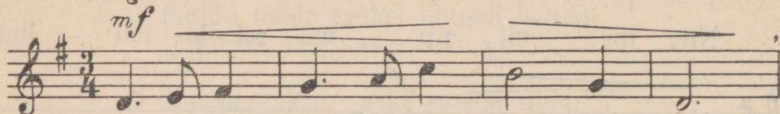
1. Meil' tuuled sõnumeid tõivad,
et tormid tõusevad.
Siis lained laulu lõivad,
meil purjed paisuvad.
Nii, nii, nii, nii merella laulud kõlavad,
nii, nii, nii, nii laulud kõlavad.
2. Kui vingudes tuiskavad tormid
ja sünge on meri kui öö,
kui mässavad lained karmid
ja purjeis käimas on töö.
Siis, siis, siis, siis tardume innukalt vaatama,
siis, siis, siis, siis põksuma süda meil lööb.
3. Kui lainete rahutus raugab
ja purjele puhkust toob,
kui päikene loodele langeb
ja kulda laineile loob.
Siis, siis, siis, siis jälle me laulud kõlavad,
siis, siis, siis, siis laulud kõlavad.

Kevade tulek

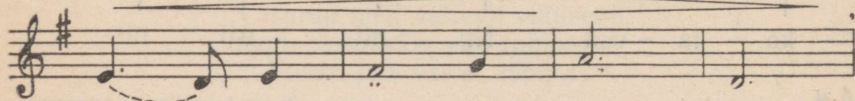
I Kärner

Hoogsalt

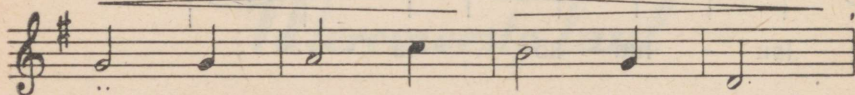
G. Ernesaks

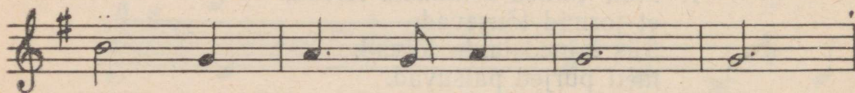
I. Va-hu-selt voo-la-vad lu-me-veed

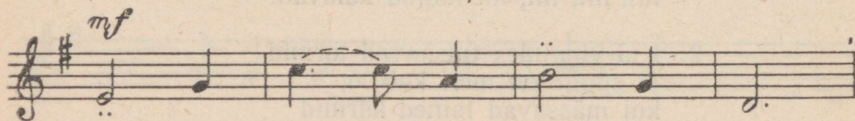
or-gu-des jõe-poo-le,

ke-vad võim-salt mur-rab teed

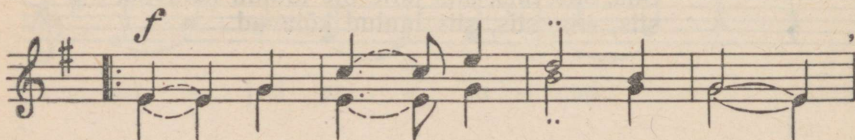
met-sa-des-se ja soo-le

Päi-ke tae-va all kiir-gab tuld,

loo-dus hõi-sa-tes är-kab.

Ma-gu-salt põl-du-del lõh-nab muld,

1.

o - rast ja roh - tu tär - kab.

2.

o - rast ja roh - tu tär - kab.

2. Mahladest paisuvad pungad puul
pehmed, soojad ja rōsked,
mahedalt puhub lõunatuul,
otsekui silitab pōske.
Tagasi tulnud rāastad ja lõod,
enam ei pūsi vakka.
∴ Armsaks kodu kingud ja nõod
saavad kui aastate takka. ∴

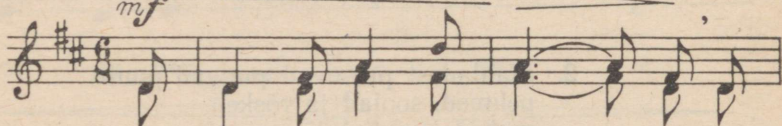

Kevadeigatsus

Ch. Overbeck

W. A. Mozart

Rõõmsalt mf = 11öök

1. Kui peh-meid ke - vad - tuu - li toob

lõu-nast kau - nis mai ja lah - ti päik - se

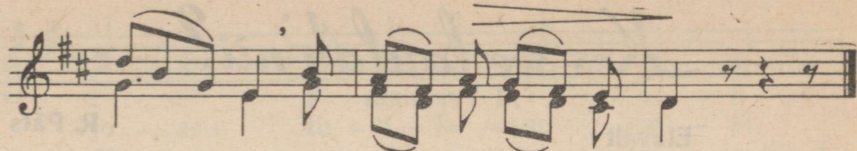
poo - le on si - ni-tae - vas lai. Kui

ro - he - ta - vad väl - jad ja

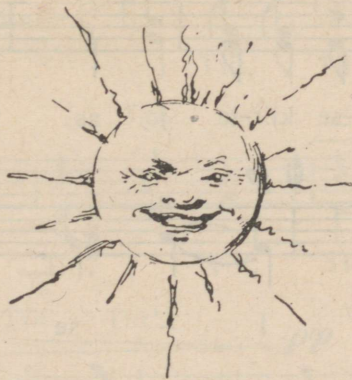

õit - seb too - min-gas, siis mõt - ted va - bad,

ul - jad , me lau - lust kō - lab laas.

1. Kui pehmeid kevadtuuli
toob lõunast kaunis mai
ja lahti päikse poole
on sinitaevas lai.
Kui rohetavad väljad
ja õitseb toomingas,
siis mõtted vabad, uljad,
me laulust kõlab laas.
2. Kesk aasu lillelisi
ja vaipseid metsateid
on liikvel linnukesi
ja liugleb liblikaid.
Kui lööke lõõriteleb
ja ööbik laksutab,
me puhkev noorus jälle
sind, kevad, tervitab!

Kes see laulab nii?

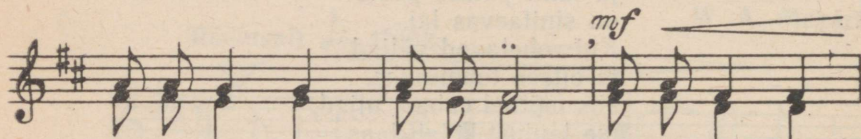
M. Veetamm

R. Päts

Elavalt
p

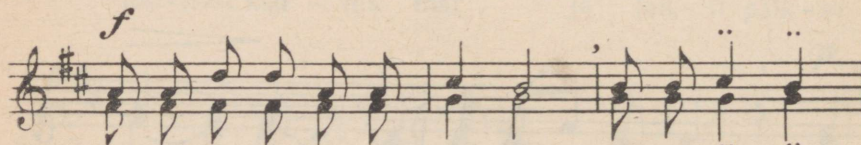
1. Lin - nu - ke - ne pöl - lu peal -

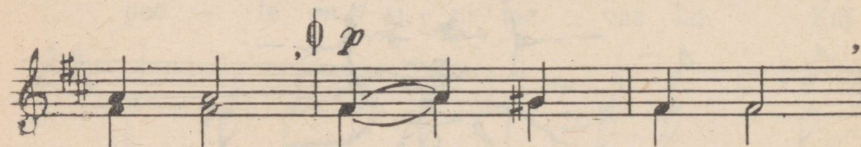
pe - sa - ke - ne te - mal seal. Pe - sa ko - hal

tii - vad val - la, lend - leb õ - hus ü - ies, al - ta,

sup - leb päik - se kiir - te - jo - as, tu - ti - ke - ne

pe - as. I - se lau - lab:

«Tü - de, lii - del» Sup - leb päik - se kiir - te

jo - as, tu - ti - ke - ne pe - as.
p Kuni määrgini

I - se lau - lab: «Tii - de, lii - de, tii - de,
siis «Lööpposa» Lööpposa (määrgist) Tiit, Tiit,

lii - de!» 2. trak - si - rii - de Tiit,
Tiit, Tiit, Tiit, Tiit, Tiit, Tiit,

trak - si - rii - de Tiit, Tiit,

p Tiit, Tiit, Tiit, Tiit, Tiit;

Tiit, Tiit, Tiit, Tiit, Tiit,

Tiit, Tiit, Tiit!

Tiit!

1. Linnukene põllu peal —
pesakene temal seal.
Peša kohal tiivad valla,
lendleb õhus üles, alla,
supleb päiksekiirte joas,
tutikene peas.
Ise laulab: «Tiide, liidel!»
Supleb päiksekiirte joas,
tutikene peas.
Ise laulab: «Tii-de-lii-de, tii-de-lii-de!»
2. Kuule, kuulus kangur Liide,
kas sul pandud kangas niide?
Kangas niide, niied piide,
lapsed et saaks uue riide,
väike Kaiekene kleidiriide,
pisi Peedukene püksiriide,
traksiriide Tiit,
traksiriide Tiit,
Tiit, Tiit, Tiit, Tiit,
Tiit, Tiit, Tiit, Tiit, Tiit, Tiit,
Tiit, Tiit, Tiit.

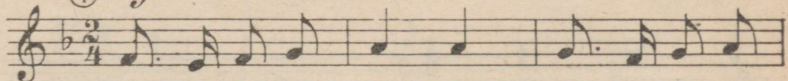

Matkalaul

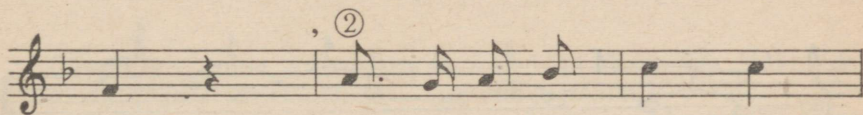
Marsi taktis

Kaanon 4-hääline

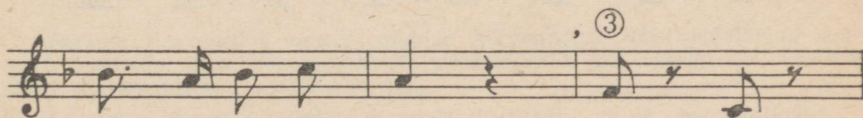
① *mf*

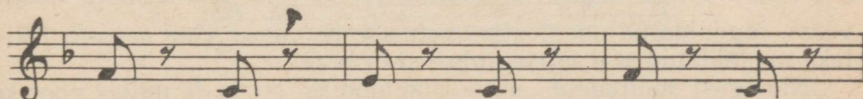
Sõ - ber ä - ra vä - si rän - da - mi - se

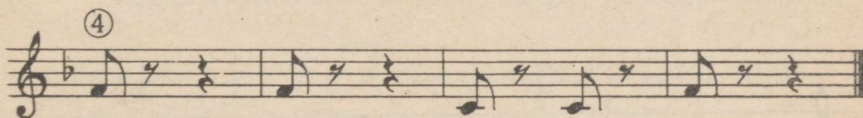
hoos, an - na mul - le kä - si,

läh - me ü - hes - koos : üks , kaks ,

üks , kaks , üks , kaks , üks , kaks ,

üks , üks , üks , kaks , üks .

Sõber, ära väsi rändamise hoos,
anna mulle käsi, lähme üheskoos:

∴ üks, kaks, üks, kaks, ∴:

üks, üks, üks, kaks, üks.

Fa-mažoor heliredel. Astmete madaldamine.

Kui heliredeli põhitooniks võtta *fa* ja võrrelda selle heliredeli ehitust *Do-mažoor* heliredeli ehitusega, näeme ka siin erinevust.

I II III IV $\frac{1}{2}$ V VI VII VIII

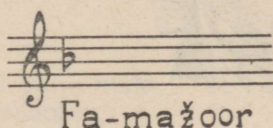
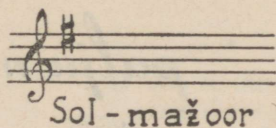
Selleks et *fa*-st ehitatud heliredel kõlaks mažoorsealt, tuleb madaldada selle heliredeli IV astet madaldusmärgi — bemolli (*b*) abil. Bemoll madaldab temale järgnevat nooti poole tooni võrra. Madaldatud noodi algnimetusele lisatakse sõna *bemoll*. Näiteks madaldatud *si*-d nimetatakse *si-bemoll*.

Niisugust heliredelit, mille põhitooniks on *fa* ja milles noot *si* on madaldatud (*si-bemoll*), nimetatakse *Fa-mažoor* heliredeliks.

fa sol la sib do re mi fa

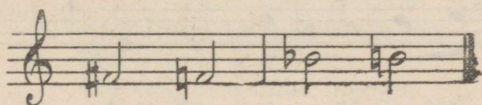
Kõikides lauludes, mis on kirjutatud *Fa-mažooris*, kuulub *si-noot* madaldamisele. Selleks märgitakse *bemoll* noodirea algusesse noodivõtme kõrvale *si-noodi* asukohale (kolmandale joonele).

Noodivõtme juurde kirjutatud kõrgendus- ja madaldusmärke nimetatakse *võtmemärgistikuks*.

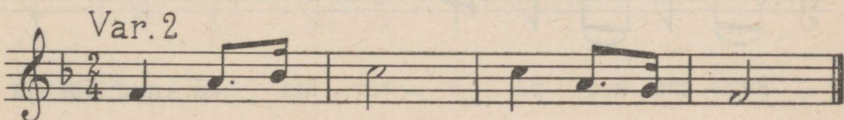
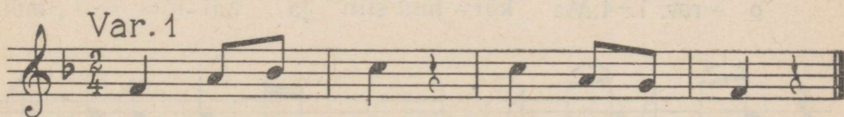
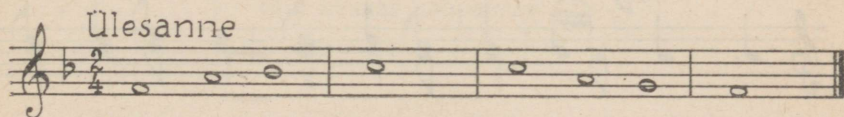
Ülesanne. Laulda *Fa-mažoor* heliredel ja kolmkõla. Mängida sama klaveril. Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *Fa-mažooris* ning laulda neid noodi järgi. Laulda noodi järgi «Matkalaul» 2-häälse kaanonina.

Märkus: Kui laulus esineb vajadus kõrgendatud või madaldatud astmeid kasutada ilma kõrgenduse või madalduseta, siis märgitakse vastava noodi ette keelumärk — bekaar (♯).

Rütmilis-meloodiline ülesanne nr. 3 — *Fa-mažooris*.

Endiste rütmide ja kasutamine variatsioonides
 = *tài-ri*

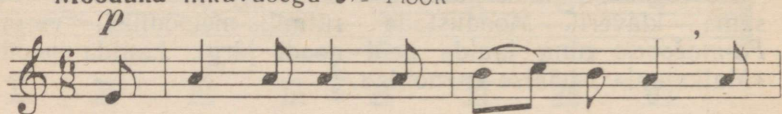

Ma käinud läbi palju maid

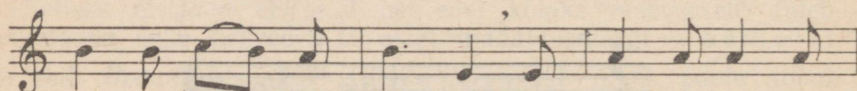
J. W. Goethe

Mõõduka liikuvusega $\text{♩} = 1 \text{ löög}$

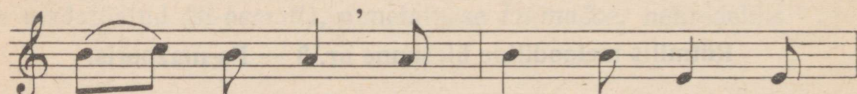
L. Beethoven

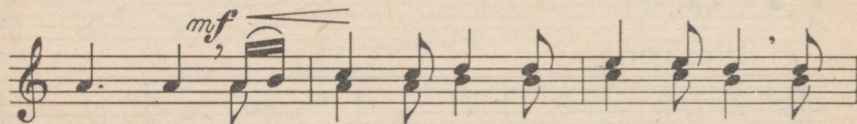
1. Ma käi - nud lä - bi pal - ju maid, mul

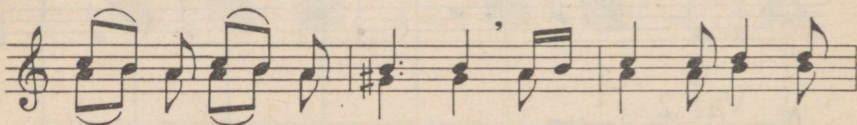
kaa - sas koo - pa - o - rav, ja i - gal pool ma

süü - a sain, mul kaa - sas koo - pa -

o - rav. 1.-4. Ma käi - nud siin ja käi - nud seal, mul

, kaa - sas koo - pa - o - rav, ma käi - nud siin ja

käi - nud seal, mul kaa - sas koo - pa - o - rav.

1. Ma käinud läbi palju maid,
mul kaasas koopaorav,
ja igal pool ma süüa sain,
mul kaasas koopaorav.
∴ Ma käinud siin ja käinud seal,
mul kaasas koopaorav. ∴
2. Ma näinud mitut härrasmeest,
mul kaasas koopaorav,
kes vaimustatud neidudest,
mul kaasas koopaorav.
∴ Ma käinud siin ja käinud seal,
mul kaasas koopaorav. ∴
3. Ka näinud kauneid neide ma,
mul kaasas koopaorav,
kes vaatlesid mind huviga,
mul kaasas koopaorav.
∴ Ma käinud siin ja käinud seal,
mul kaasas koopaorav. ∴
4. Nüüd enne kui ma lahkun siit,
mul kaasas koopaorav,
ehk kostitate veidi mind,
mul kaasas koopaorav.
∴ Ma käinud siin ja käinud seal,
mul kaasas koopaorav. ∴

la-minoor heliredel*.

Kui mažoorsete heliredelite aluseks võtsime *Do-mažoor* heliredeli, siis minoorsete heliredelite aluseks võetakse *la-minoor* heliredel. *la-minoor* heliredel on ainuke minoorne heliredel, mida mängitakse valgetel klahvidel.

The diagram illustrates the *la-minoor* scale on a piano keyboard. The white keys from A to A are shown, with black keys in between. Below the keyboard, a musical staff in treble clef shows the notes of the scale: A, B, C, D, E, F, G, A. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. Roman numerals I through VIII are placed below the notes. Dashed lines connect the keyboard keys to the notes on the staff.

Eespooltoodust näeme, et minoorse heliredeli astmevahed on:

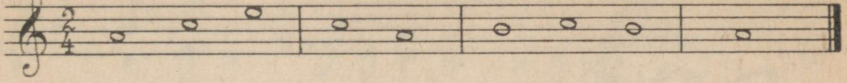
$$| 1 - \frac{1}{2} - 1 | \quad 1 \quad | \frac{1}{2} - 1 - 1 |$$

Sellise ehitusega heliredel on nukrakõlaline, karge — minoorne.

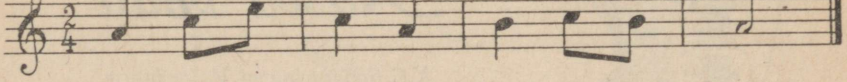
Ülesandeid. Õppida pähe *la-minoor* heliredeli astmevahed. Kirjutada noodivihikusse *la-minoor* kolmkõla. Võrrelda omavahel minoorse ja mažoorse kolmkõla ehitust. Laulda ja mängida klaveril *la-minoor* heliredelit ja kolmkõla.

* Minoorse heliredeli nimetus märgitakse väikese algustähega (*la-minoor*), kuna mažoorse heliredeli nimetus märgitakse suure algustähega (*Do-mažoor*).

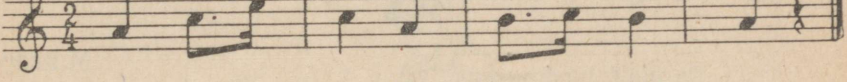
Ülesanne

Var. 1

Var. 2

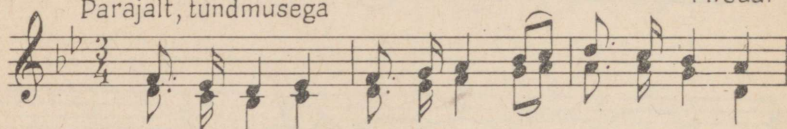

Kasva kodu

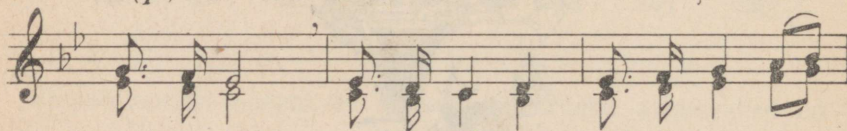
K.E. Söödi ainetel V. Pedoste

Parajalt, tundmusega

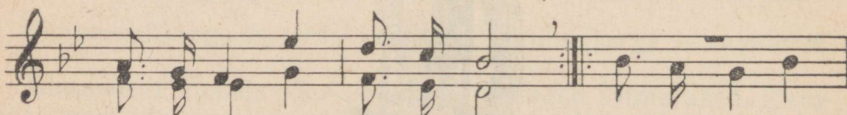
M. Saar

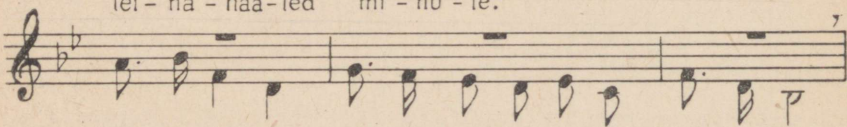
1. (*mf*) Seal kus kau-nil kin-gu-rin - nai kas-vab ka - se -
2. (*mf*) Seal kus lah-ked lap-se-pil - gud või - sid üm - ber
3. (*p*) Ei seal vae-va - ta küll kal-dund vil - ja - saa-ki

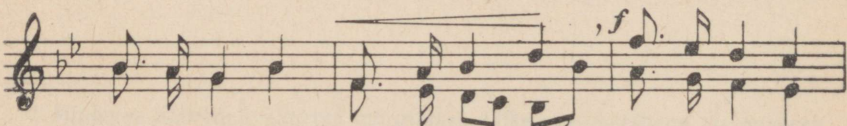
met - sa - ke, seal on mi - nu häl - li - a - se,
vaa - da - ta, kui - das päik-se i - lu - vil - gud
sal - ves-se, ei seal tund-ma - ta küll ol - nud

seal mu ko - du kul - la - ne. 4. (*p*) Oh kuis o - led
kau-nis - ta - sid ko - gu maad. 5. (*f*) Kas - va, ko - du!
lei - na - hää - led mi - nu - le.

mul - le kal - lis, ko - du, ar - mas, ar - mas lõp - ma - ta!
ko - su, ko - du! Et saaks kau-niks, kau-piks ko - du - maa!

Õn - ne - tun - deil tõi - tan kä - ed, rõõ - mu - hõis - keil
Kas - va, ko - du, ko - su, ko - du! Õit - se, i - lus

pp Õit - - se , i - - - sa - maa.
i - sa-maa! Õit-se, õit-se , i - sa-maa! I - sa - maa!

Pioneeride- mitsuurinlaste mars

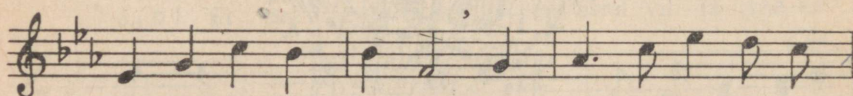
J. Smuul

Marsi tempos

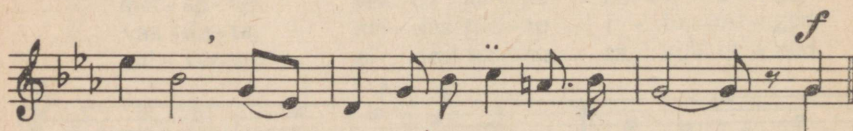
E. Kapp

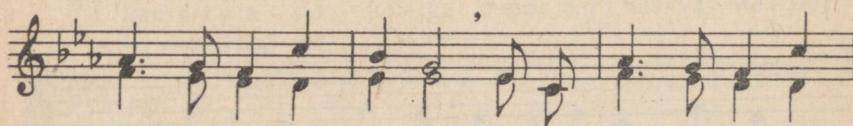
1. Meid kut - sub ke - vad, kutsu tee, ja sü - da

loo - du - ses - se ki - pub. Tuul män - gib pu - na - ses

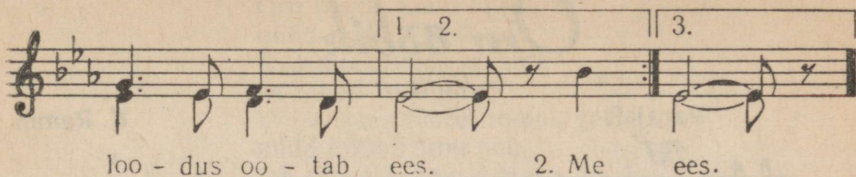
li - pus, käib lauldes takt - sammu pio - neer. 1. - 3. Nii

koos on lõ - bus min - na möö - da pik - ka ke - vad -

teed, jää - nud sel - ja - ta - ha lin - nad, sõ - ber

loo - dus oo - tab ees. 2. Me ees.

1. Meid kutsub kevad, kutsub tee,
ja süda loodusesse kipub.
Tuul mängib punases lipus,
käib lauldes taktsammu pioneer.

Refrään: Nii koos on lõbus minna
mööda pikka kevadteed,
jäänud seljataha linnad,
sõber loodus ootab ees.

2. Me loodust julgelt muudame,
ei oota temalt mingeid ande.
Nüüd lippu helkivat kandes
me laulame tegudest, mis eel.

Refrään.

3. Peab loodust tundma õppima,
on teda armastada vaja.
Ja meie toredal ajal
Mitšuriniks mõnigi meist saab.

Refrään.

Õrn ööbik

G. Vulff

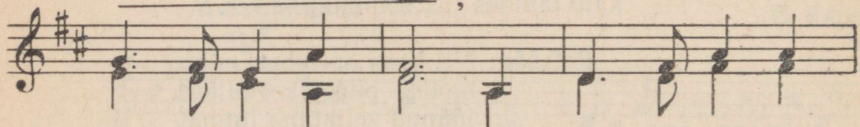
Parajalt

K. Ramm

mf

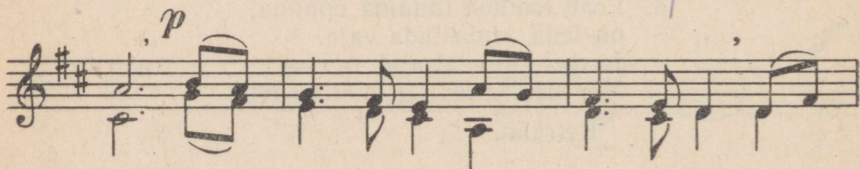
1. Õrn öö - bik, ku - hu töt - tad sa nüüd

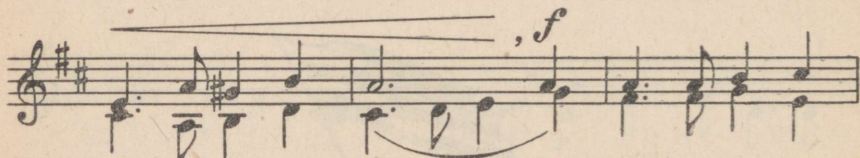
lah - kel le - he kuul? Kas mõi - sa ai - as

hõi - sa - ta sa ta - had roo - si -

puul? Või met - sas too - rel too - min - gal nüüd

hüü - ab si - nu suu, kui tä - hed hiilgvad

tae - va all ja val - gust va - lab kuu.

1. Õrn ööbik, kuhu tõttad sa
nüüd lahkel lehekuul?
Kas mõisa aias hõisata
sa tahad roosipuul?
Või metsas toorel toomingal
nüüd hüüab sinu suu,
kui tähed hiilgvad taeva all
ja valgust valab kuu.
2. Ei mõisa aias hõisata
või laulu minu rind,
sest vanemate verega
on võietud see pind!
Ka metsas toorel toomingal
ei hüüa minu huul,
vaid talupoja akna all,
seal pühal pärnapuul.
3. Kui jõuab õnnis suveöö,
siis laulan talle ma,
et unuks meelest päevatöö,
jääks rahu magama.
Kõik öö siis helid heljuvad
ta kaunis kambrikses
ning unenäod ilusad
tal seisvad silme ees.

Meie maa

A. Pribludnyy

Liikuvusega
mf

D. Kabalevski

1. Ka-sed val-ged, haa-vad hal-lid,

too-me - oks - tel tu - hat õit, —

— ko-du - maa, sa ik - ka kal - lis,

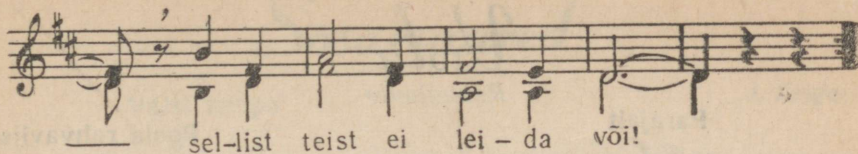
sel - list teist ei lei - da või; —

— ko-du - maa, sa ik - ka kal - lis,

sel - list teist ei lei - da või, —

1. Kased valged, haavad hallid,
toomeokstel tuhat õit —
:: kodumaa, sa ikka kallis,
sellist teist ei leida vōi! ::
2. Mõõda kaldaid, mäeveeri,
läbi laia kodumaa
:: kulgeb palju, palju teesid,
meid nad kaasa kutsuvad. ::
3. Orud tulvil päikse-valgust,
kõlab laste rõõmus naer,
:: kõikjal kodumaa nii kallis
puhken'd õitsele kui aed. ::
4. Kuldne põli on meil, lastel,
päevast päeva kaunim ta;
:: helge õnnetähe paistel
hea on elu meie maal. ::

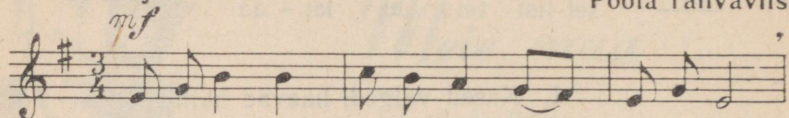

Visla

Rahvaluule

Parajalt

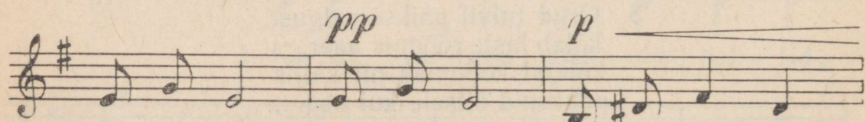
Poola rahvaviis

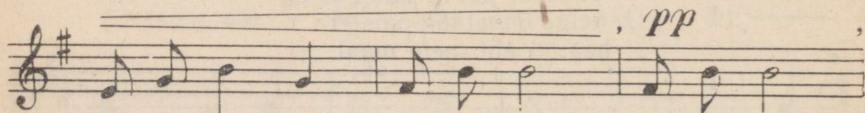
1. Lä-bi met-sa voo-lab Vis-la , si-ni-ne ,

si-ni-ne, kal-dal kar-ja - kel-li ka-jab

kau-ge - le , kau-ge - le. Pu-hub kar - jus

pa - ju - pil - li kar-ja - teel, kar-ja - teel,

he-len-da-vad . sil-ler-du-sed jõe - veel, jõe - veel.

1. Läbi metsa voolab Visla,
sinine, sinine,
kaldal karjakelli kajab
kaugele, kaugele.
Puhub karjus pajupilli
karjateel, karjateel,
helendavad sillerdused
jõe veel, jõe veel.

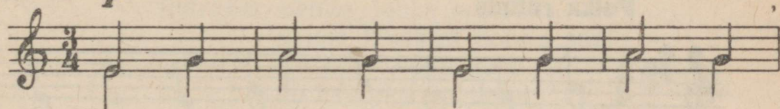
2. Oi, sa, Visla, taeva sina
oled sa, oled sa,
oma jooksul kaugeid radu
tervita, tervita!
Sina voolad suurde merre
sinav tee, sinav tee,
voola, voola, kuni leiad
merevee, merevee.

Sõsarsaared

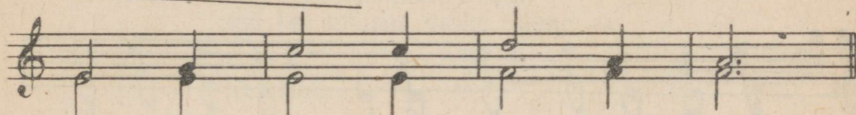
Valsi tempo

J. Zeiger

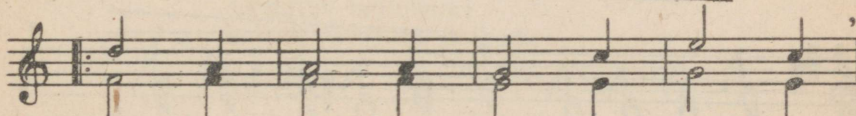
p

1. Oo mu väik - sed sõ - sar - saa - red —

Saa - re - maa ja Mu - hu - maa,

lii - va - lui - tes ran - na - vee - red,

nõm - med ka - nar - bi - ku - ga.

1. Oo, mu väiksed sõsarsaared — Saaremaa ja Muhumaa, ;: liivaluites rannaveered, nõmmed kanarbikuga. ;:
2. Ehkki põld siin kivirohke, kadakane karjamaa, ;: töökas saarlane on uhke: küllap sest kord üle saab. ;:
3. Saare mees on näinud tormi — ta ju tuultes sündinud; ;: saare naine elu karmi — pole alla vandunud. ;:
4. Viljakandvaks saare nõmmed vakra tööga muudame, ;: esireas et ikka sammud — küllap seda suudame. ;:
5. Kindlas liidus vanad, noored, siht ju kõigil ühine: ;: sõbralikud sõsarsaared, ühendab teid sirge tee. ;:

Meil kolhoosis

O. Roots

Polka rütmis

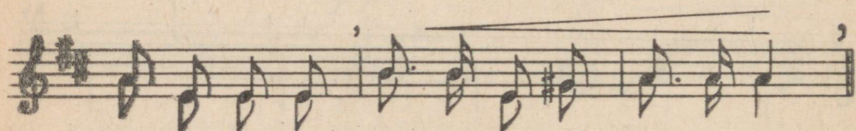
B. Kõrver

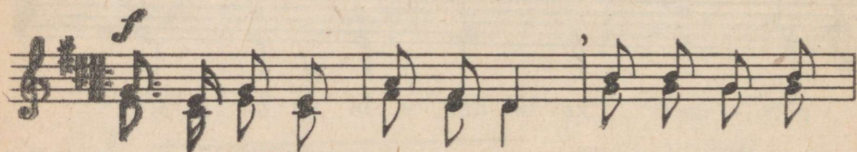
1. Tõu-sev päi - ke üt - leb te - re,

ko - du - pu - nas päe - va loob. Mei - e noor kol -

loo - si - pe - re töö - le tõt - tab ü - hes - koos.

1. - 4. Len - da lah - ke lau - lu - viis, lõõt - sa hõis - kest

hoo - gu saa! Rõõm - sa töö - ga loo - me nii

kau - niks ko - du - maa.

1. Tõusev päike ütleb tere,
koidupunas päeva loob.
Meie noor kolhoosipere
tööle tõttab üheskoos.

Refrään: Lenda, lahke lauluviis,
lõõtsa hõiskest hoogu saal
Rõõmsa tööga loome
nii kauniks kodumaa.

2. Külvates kui kukub seeme,
vagu pöörab adra raud,
või kui metsas palke teeme —
ikka kajab lõbus laul.

Refrään.

3. Meil on pikad punavoovid,
põldu lisaks loodud soost.
Asutatud laulukoori
kutsub noori me kolhoos.

Refrään.

4. See kolhoos on esirinnas,
me rajoonis igas töös.
Ei ka peol ta anna alla,
tublimana tantsu lööb.

Refrään.

Kolhoosinoorte laul

Marsi tempos

E. Teder

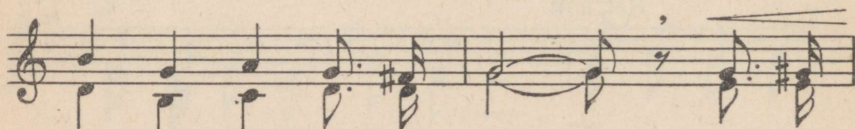
1. Mei - e rōõm - sast lau - lu - de ka - jast rōk - kab

põld ja õil - mit - sev aas . — Lau - lu

löö - me hel - ge - mast a - jast , kau - nilt

vas - tu he - li - seb laas . — Mei - e

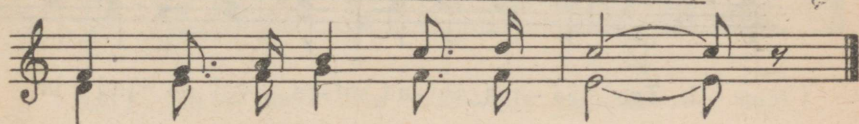
kä - tes i - ga ras - kus ker - ge

või - ta on suu - res töö - hoos . — Rah - va

õn - neks , en - da hü - veks , rut - tu

siir - du - me nur - me - le , koos .

2. Rõõmsal hõiskel väljume kodust,
uueks teoks meil tõusevad käed.
Vapralt ümber muudame loodust,
varsti võiduvilja siin näeb.
Kaob raba, põllu taga
liivanõmmed ja roostevees sood.
Meie ees vaid varsti laiub
viljaväljade kullane voog.

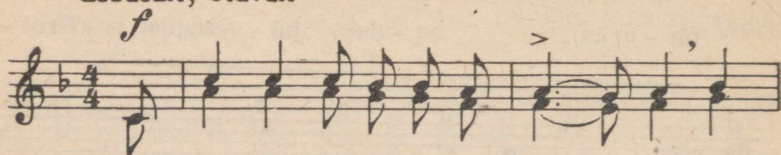

Kaja

J. Burin

Lõbusalt, elavalt

P. Hadžiiev

I. Tee ää - res lai - ad vil - ja väl - jad ja

päik - se - hel - gis veed ja mäed ; las i - gal

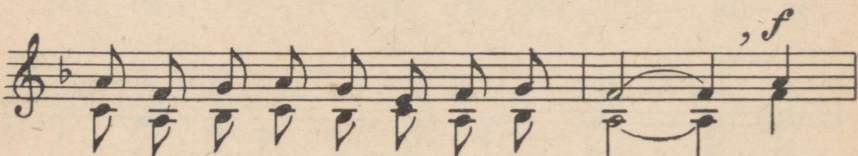
ja - la - as - tel lä - bi a - ru hal - ja meil kõ - lab

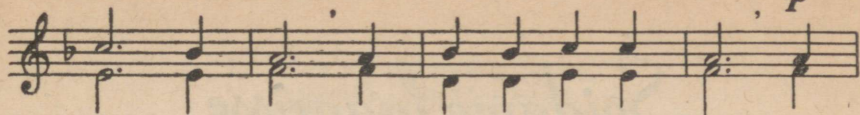
he - li - se - des lõ - bus lau - lu - hääl , las i - gal

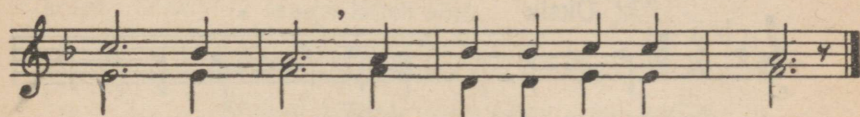
ja - la - as - tel lä - bi a - ru hal - ja meil kõ - lab

he - li - se - des lõ - bus lau - lu - hääl ! 1. - 3. Eh

hoo! Eh — hoo! Meil kõ-lab lau-lu — hää! Eh —

hoo! Eh — hoo! Me lõ-bus lau-lu — hää!

2. Ees lipp meil eretades lehvib,
nii avar käia matkateil;
:: on päike helendades nurmed kauniks ehtind
ja särab sätendades kõigil silmis meil. ::
:: Eh-hoo! Eh-hoo! Ja särab silmis meil! ::
3. Me koduks õitsvad külad, linnad,
on meile ülikallid nad.
:: Võin ikka õnnelikult astuda su pinnal,
mu oma, armastatud, vaba kodumaa! ::
:: Eh-hoo! Eh-hoo! Mu vaba kodumaa! ::

Sõidame laagrisse

M. Kesamaa

Hoogsalt

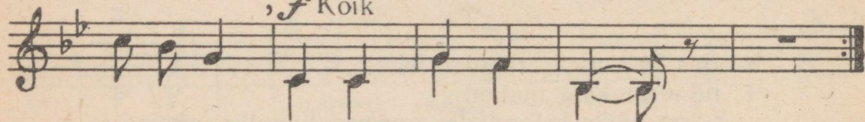
B. Kõrver

mf Üksik

1. Käes on rōō-mus su-ve-kuu, pal-geid pai-tab
Uh-kelt sü-da rin-nus lõõb-häs-ti lõp-pes

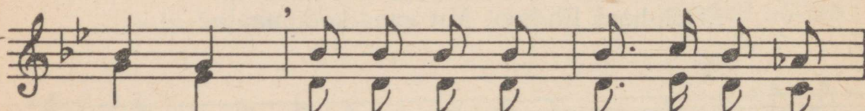
f Kõik

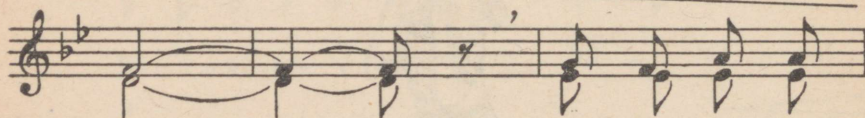
lōu-na-tuul, laag-ri läh-me kõik.
koo-li-tōō, laag-ri lä-heb, sõit.

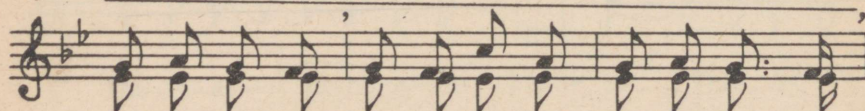
1.-3. Sõi-dab, sõi-dab, rong nüüd sin-na

tõt-tab, kus meid kau-nis laa-ger oo-tab

ees. Jär-ve rand meid

vas-tu vō-tab, lin-nu-lau-lust kaa-sik rōk-kav,

tuul ja päi-ke, veed.

1. Käes on röömus suvekuu,
palgeid paitab lõunatuul,
laagri lähme kõik.
Uhkelt süda rinnus lööb —
hästi lõppes koolitöö,
laagri läheb sõit.

Refrään:

Sõidab, sõidab, rong nüüd sinna tõttab,
kus meid kaunis laager ootab ees.
Järve rand meid vastu võtab,
linnulaulust kaasik rökkav,
tuul ja päike, veed.

2. Uued paigad, uued teed
lahti on nüüd meie ees,
laulgem sellest koos.
Linn nüüd selja taha jääb,
laager, metsad, orud, mäed
meie ette toob.

Refrään.

3. Suu nüüd vaikida ei saa,
sõbrad, meil on tore maa,
meie eest on hool.
Puhkad, matkad, palli lööd,
uue jõuga teeme tööd
siis, kui algab kool.

Refrään.

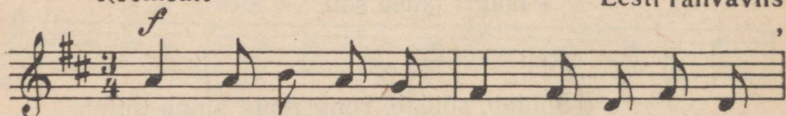

Lõkkeõhtu

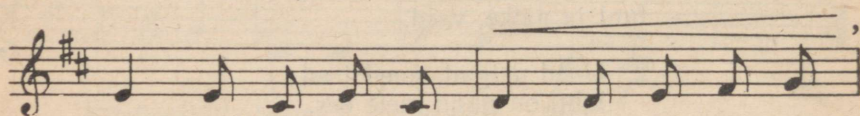
K. Korsen

Rõõmsalt

Eesti rahvaviis

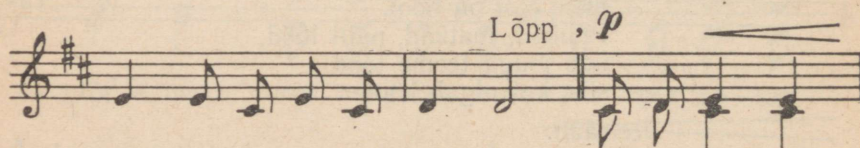
1. Oi, kau nis põ - li, oi, laag - ri - tu - li,

leek lee - git - se - des keeb kee - lit - se - des.

1.-2. Oi, puu - de ri - du, oi, lõk - ke pi - du,

tuld hel-gib kõr-ge' - el - le. Pi - o - nee - rid,

pi - o - nee - rid, las-kem lau - lu kõik koos!

Pi-o-nee-rid, pi-o-nee-rid, laskem lau-lu kõik koos!

1. Oi, kaunis põli, oi, laagrituli,
leek leegitsedes keeb keelitsedes.
Oi, puuderidu, oi, lõkkepidu,
tuld helgib kõrge'elle.

Refrään: :: Pioneerid, pioneerid,
laskem laulu kõik koos! ::

2. Samm, see on sirge, kand, see on kerge,
pill, pillimehed las' lugu käia!
Oi, puuderidu, oi, lõkkepidu,
tuld helgib kõrge'elle.

Refrään.

3. Oi, kaunis põli, oi, laagrituli,
leek leegitsedes keeb keelitsedes.
Oi, puuderidu, oi, lõkkepidu,
tuld helgib kõrge'elle.

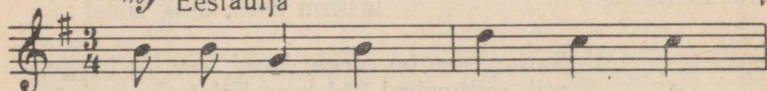
Estraadil

M. Kesamaa

B. Kõrver

Mõõdukalt

mf Eeslaulja

I. Mu - ru on me is - te - pink ,

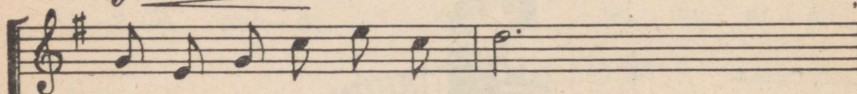

la - vaks on ro - he - li - ne kink . Seal on et - te

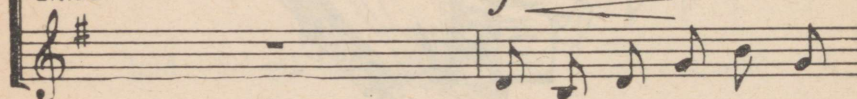
Koor as - ted mei - e laag - ri las - telt .

1. hääl

He - li - se - des hüü - ab pill ,

2. hääl

He - li - se - des hüü - ab

Tõ - nu män - gib vii - u - lil . Pilgud tal - le

pill , Tõ - nu män - gib vii - u - lil .

suu - na , i - mes - ta ja kuu - la .

Pil - gud tal - le suu - na , kuu - la !

1. Muru on me istepink,
lavaks on roheline kink.
Seal on etteasted
meie laagri lastelt.
Helisedes hüüab pill,
Tõnu mängib viiulil.
Pilgud talle sutuna,
imesta ja kuula.
2. Ümberringi lõhnab niit,
sirts ka rohus tantsuviit
väga rõõmsas laadis
viiuldab me laagris.
Viis on lõbus, viis on lai,
kingule nüüd jookseb Kai
välejalgselt tantsib
labajala valssi.
3. Kohisevad laanes puud,
laulavad neis linnusuud,
meie laulust maha
jääda nad ei taha.
Tsirr, tsirr, tsirr ja viu, viu, vii,
laste laul ja pilliviis
heliseb estraadil
meie rõõmsas laagris.

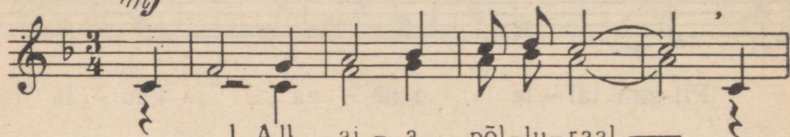
Oi, suvi

E. Enno

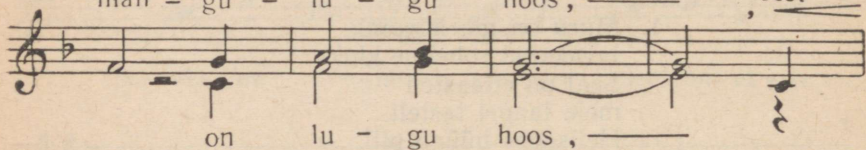
Valsi tempos

R. Päts

1 All , ai - a ta - ga põl - lu - raal , on
mf

1. All ai - a , põl - lu - raal —
män - gu - lu - gu hoos , — , sest

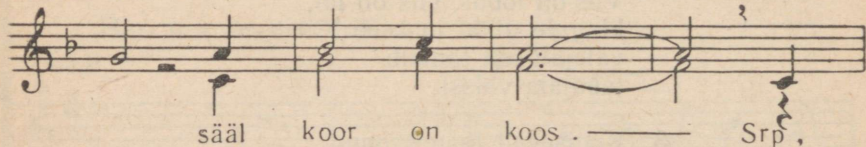
on lu - gu hoos , —

sääl on soo - jal hei - na - aal — koor

sest sääl on hei - na - maal —

i - me - li - ne koos . —

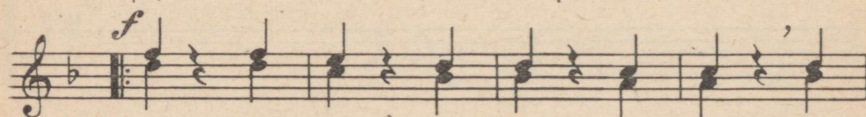

sääl koor on koos . — Srp ,

sirp , vi - ri - vii , srp , sirp , pi - ri - pii ! Srp ,

sirp , vi - ri - vii , pi - ri - pii ! Üt -

üt , üt - üt , tüt - tüt , tüt - tüt ! Koor

1. i - me - li - ne koos . Üt -

2. li - ne - koos .

1. All, aia taga, põlluraal
 on mängulugu hoos,
 sest säääl on soojal heina-aal
 koor imeline koos:
 srp, sirp! viri-vii!
 srp, sirp! piri-pii!
 Üt-üt-üt-üt!
 Tüt-tüt-tüt-tüt!
 Koor imeline koos.

2. Ja kiigub vili, kiigub lill,
 käib kaasa tuul ja luul;
 kõik tantsutaktis, lill ja pill,
 lõhn, sahin, luul ja tuul:
 srp, sirp! viri-vii!
 srp, sirp! piri-pii!
 Üt-üt-üt-üt!
 Tüt-tüt-tüt-tüt!
 Lõhn, sahin, tuul ja luul.

3. Kui tuleb hommik, nad on säääl;
 kui õhtu, ikka veel.
 Ei väsi hääl, kui põllu pääl
 öö une pehmel teel:
 srp, sirp! viri-vii!
 srp, sirp! piri-pii!
 Üt-üt-üt-üt!
 Tüt-tüt-tüt-tüt!
 Öö une pehmel teel.

4. Oi, suvi, õnnis laste maa,
 ja mängulugu noor!
 Tra-aa, traraa! Hõissassasaa!
 Maaailma ilus koor!
 Srp, sirp! viri-vii!
 srp, sirp! piri-pii!
 Üt-üt-üt-üt!
 Tüt-tüt-tüt-tüt!
 Maaailma ilus koor.

Pasun ja trumm

E. Enno

R. Päts

Energiliselt

f

Kord e - las pa - sun ja trumm. [kord

Trumm

2/4

Detailed description: This system contains the first two staves of music. The top staff is a vocal line in G major, 2/4 time, starting with a forte (*f*) dynamic. It features a triplet of eighth notes and a half note. The bottom staff is a drum part in 2/4 time, consisting of a single quarter note followed by a quarter rest.

mf

e - las pa - sun ja trumm]. Kui üks neist üt - les,

Detailed description: This system contains the third and fourth staves. The vocal line continues with a mezzo-forte (*mf*) dynamic, featuring a triplet of eighth notes. The drum part continues with a quarter note followed by a quarter rest.

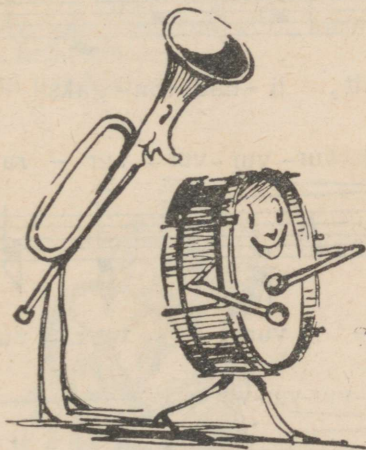
ütles pumm! Siis tei - ne kos - tis: tuu - tuu - tuu! Sest

Detailed description: This system contains the fifth and sixth staves. The vocal line has a forte accent on the first note of the phrase 'pumm!'. The drum part continues with a quarter note followed by a quarter rest.

kok - kü lu - gu i - lus ju, tu - tu, tu - tu, tu - tuu!

Detailed description: This system contains the seventh and eighth staves. The vocal line concludes with a series of eighth notes. The drum part continues with a quarter note followed by a quarter rest.

1. Kord elas pasun ja trumm.
Kui üks neist ütles, ütles: pumm!
Siis teine kostis: tuu, tuu, tuu!
Sest kokku lugu ilus ju,
tu-tu, tu-tu, tu-tuu!
2. Nad ikka viibisid koos
ja ikka olid, olid hoos.
Kui ühel: pumm! siis teisel: tuu!
Üks igavene ha-li-luu,
tu-tu, tu-tu, tu-tuu!
3. Ja kui nad elavad veel,
neil veelgi kõlab, kõlab keel —
ja ühel: tuu! ja teisel: pumm! —
Nad on ju ikka — pasun ja trumm,
tu-tu, tu-tu, tu-tuu!

Eideratas

J. Oro

Parajalt

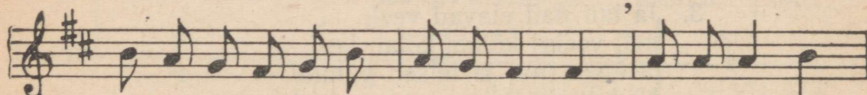
mf

Eesti rahvalis

R. Päts

1.-3. Vee-re, vee-re, vo-ki-ra-tas,

ket-ra, ket-ra, ket-ra, ei-de-ra-tas! 1. Vil-lad too-dud.

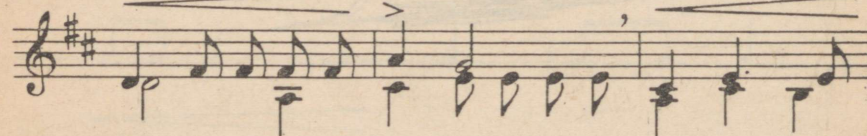
Vi-ru-maalt, li-nad lõn-gaks lõu-na-raalt

1.-3. Vurr, vur-vur-vur-vur-vur-ra,

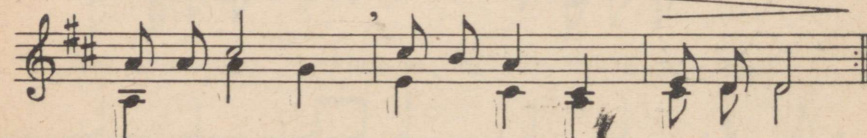

1-3. Vurr — vurr, vurr — vur-vur-vur-vur,

vurr, vur-vur-vur-vur-ra, — Oi, hel-la

vurr — vurr, vurr — vur-vur-vur-vur, vurr-vurr-vurr,
ei-de-ke, ket-rad si-na mi-nu-le?

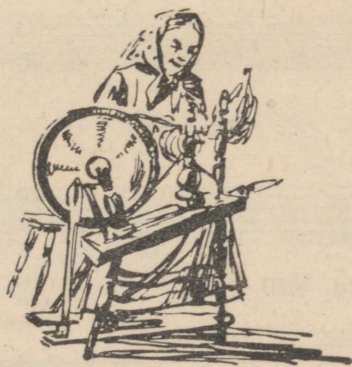

vurr — vurr-vurr, vurr — vurr-vurr, vurr-vurr-vurr!

1. Veere, veere, vokiratas,
ketra, ketra, ketra, eideratas!
Villad toodud Virumaalt,
linad lõngaks lõunaraalt.
∴ Vurr, vurr-vurr-vurr-vurr, vurra. ∴
Oi, hella eideke,
ketrad sina minule?

2. Veere, veere, vokiratas,
ketra, ketra, ketra, eideratas!
Siis saan talveks sukad ma,
suveks särgi ilusa.
∴ Vurr, vurr-vurr-vurr-vurr, vurra. ∴
Oi, hella eideke,
tean, et ketrad minule!

3. Veere, veere, vokiratas,
ketra, ketra, ketra, eideratas!
Laudalakas linaluud,
taat toob tuppa kangaspuud.
∴ Vurr, vurr-vurr-vurr-vurr, vurra. ∴
Oi, hella eideke,
pika pai teen sinule!

Jaan läeb jaanitulele

Naljatades

Eesti rahvaviis
R. Päts

1-4. Ti - ri a - ga tōm - ba, ti - ri a - ga tōm - ba,

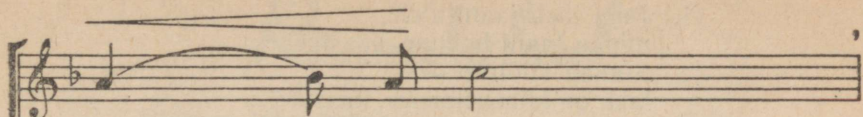
ti - ri a - ga tōm - ba, ti - ri a - ga tōm - ba,

1 Jaan läeb jaa - ni - tu - le - le,

ti - ri a - ga tōm - ba, ti - ri a - ga tōm - ba,

miu - ke Jaa - ni ho - bu - ne,

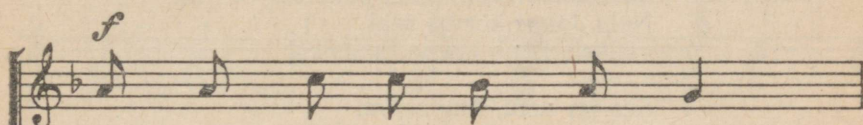
ti - ri a - ga tōm - ba, ti - ri a - ga tōm - ba,

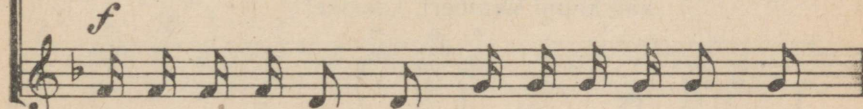
1.-4. kaa - - - - si - ke!

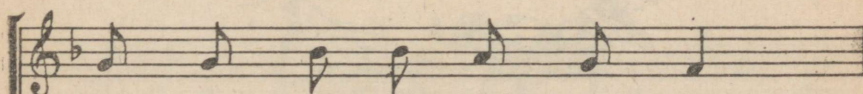
ti - ri a - ga tōm - ba, ti - ri a - ga tōm - ba,

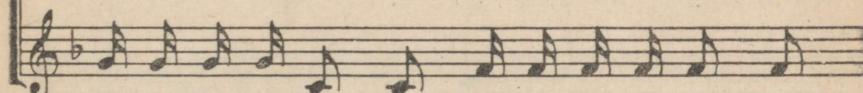
1. Sil - mad . sii - di - tut - ti - des,

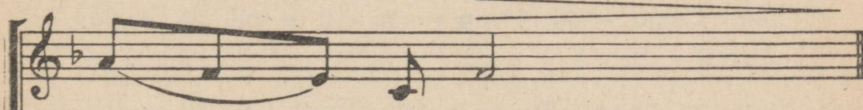
ti - ri a - ga tōm - ba, ti - ri a - ga tōm - ba,

lakk on hō - be - hel - me - tes,

ti - ri a - ga tōm - ba, ti - ri a - ga tōm - ba,

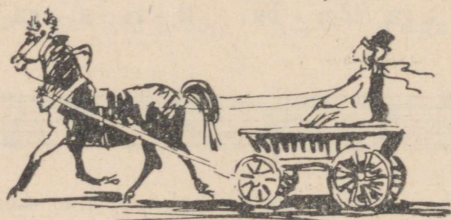

1.-4. kaa - - - - si - ke!

ti - ri a - ga tōm - ba, ti - ri a - ga tōm - ba.

1. Jaan läeb jaanitulele,
miuke Jaani hobune, kaasike!
Silmad siidituttides,
lakk on hõbehelmetes, kaasike!
2. Mis ta täku järel käib,
libiseb seal kandadel, kaasike!
Vanker vaski varbades,
rattad ruugeis rublades, kaasike!
3. Vankris Jaan kui vürstipoeg,
kuldakübar-kuningas, kaasike!
Neiu Jaani kõrval seal
vankris istub imena, kaasike!
4. See on neiu, nugissilm,
punapõske piigake, kaasike!
Jaan ta otsind endale,
kõo kauni kamberi, kaasike!

Rännakulaul

Rõõmsa liikuvusega

Eesti rahvaviis

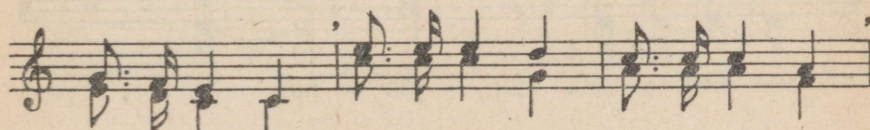
1. Laul - gem kõik lõ - bu - sas - ti nüüd,
kõ - la - gü ü - le il - ma - maa ,

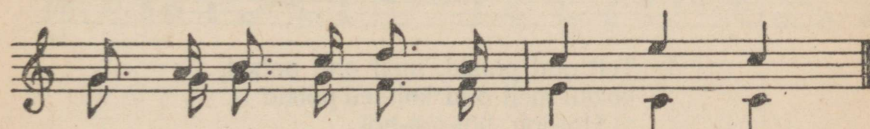
kau - ge - le kost - ku mei - e hüüd,
tun - gi - gu sü - da - mes - se ta!

1.-2. Ü - le nur - me , ü - le väl - ja , lä - bi laa - ne ,

met - sa hal - ja , ü - le mäe ja ü - le me - re,

kõik - jal he - li - se - gu rõõ - mus laul

1. Laulgem kõik lõbusasti nüüd, 2. Laulgem kõik lõbusasti nüüd,
kaugele kostku meie hüüd, kaugele kostku meie hüüd.
kõlaga üle ilmamaa, Rännakem lauldes orus, mäel,
tungigu südamesse ta! hõisates helisegu hääl!
Üle nurme, üle välja, Üle nurme, üle välja,
läbi laane, metsa halja, läbi laane, metsa halja,
üle mäe ja üle mere, üle mäe ja üle mere,
kõikjal helisegu rõõmus laul. kõikjal helisegu rõõmus laul.

Mede poiste marsilaul

Ulja suurustlusega

Eesti rahvaviis

R. Päts

mf

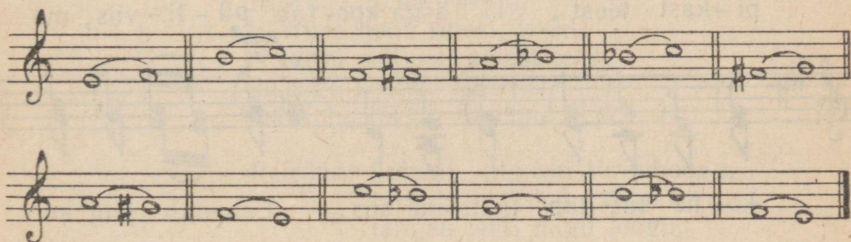
1. Teil o - lid poi - sid , meil o - lid poi - sid ,
kok - ku meil o - lid kol - med poi - sid. 1-6 Hoi - joh ,
hoi - joh - ho . 1. Kok - ku meil o - lid kol - med poi - sid ,
2. Lõpetamiseks
kol - med poi - sid . Hoi - joh - ho !

The musical score is written on four staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The lyrics are written below the notes. The second staff continues the melody and includes a first ending bracket labeled '1'. The third staff features a second ending bracket labeled '2' and a section marked 'Lõpetamiseks' (for ending). The fourth staff concludes the piece with a final cadence.

1. Teil olid poisid, meil olid poisid,
kokku meil olid kolmed poisid.
.: Hoi-joh, hoi-joh-ho!
Kokku meil olid kolmed poisid. :.:
2. Oleme tehtud terasesta,
raiotuda rauakangist.
.: Hoi-joh, hoi-joh-ho!
Raiotuda rauakangist. :.:
3. Hobu meil ehen helmiline,
saani tagan taaderene.
.: Hoi-joh, hoi-joh-ho!
Saani tagan taaderene. :.:

4. Kāgu meil kukub looga pāalla,
 peo meil pillab piitsa pāalla.
 ∴ Hoi-joh, hoi-joh-ho!
 Peo meil pillab piitsa pāalla. ∴
5. Mōtus māngib mōōga pāalla,
 sisask siidituti pāalla.
 ∴ Hoi-joh, hoi-joh-ho!
 Sisask siidituti pāalla. ∴
6. Teil olid poisid, meil olid poisid,
 vaat, kus olid ikka kolmed poisid.
 ∴ Hoi-joh, hoi-joh-ho!
 Vaat, kus olid ikka kolmed poisid. ∴
 Hoi, joh, ho!

Ulesandeid. Kirjutada noodivihikusse järgmised noodid ja āra mārķida, kui suured on nende vahed.

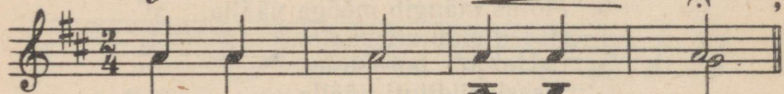
Marupolka

Hoogsalt

Eesti rahvaviis

mf

R. Päts

Tai - rai - rai! Tai, rai - rai!

mf Tuliselt

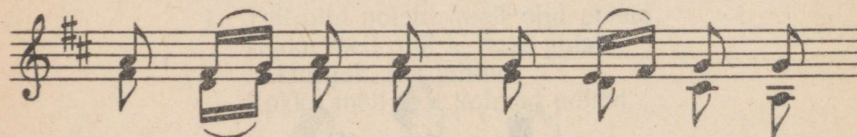
I. Ei mi-na hoo-li tu-lest, veest, ei tor-mi möl-lust,

pi-kast teest, kui a-ga kos-tab pil-li-viis, ma

ko-he töt-tan tants-ma siis. Len-dab jalg kui

tor-mi hoo-gu, tolm see tuis-kab

tu-hi-nal, lan-geb leh-ti na-gu loo-gu,

Lõpetamiseks
Rõhuga

põ - rub põ - rand jal - ge all . Jal - ge all!

Koputus
Tallalööök

ff *

Jal - ge all ! Jal - ge all ! Hoi !

Tai-rai-rai! Tai-rai-rai!

1. Ei mina hooli tulest, veest,
ei tormi möllust, pikast teest,
kui aga kostab pilliviis,
ma kohe tõttan tantsma siis.

Refrään: Lendab jalg kui tormihoogu,
tolm see tuiskab tuhinal,
langeb lehti nagu loogu,
põrub põrand jalge all.

2. Hei, lisa jõudu, pillimees,
et oleks tantsul hoogu sees
lagedalt üle lennata
ja toast läbi tuisata.

Jalge all! Jalge all! Jalge all! Hoi!

* Hüüe!

Kaera - Jaan

J. Oro

Nõtkelt

f (kordamisel *p*)

Eesti tantsuviis

Tramp:

Plaksutam

Tallalöök

Kannalöök

1. Oi, Kae - ra Jaan! Oi,

Kae - ra Jaan! Oi, kar - ga väl - ja kae - ma,

2. hoi, hoi, hoi, hoi, hoi! —
kae - ma: kas on kes - vad kee - ru - li - sed,

kää-rad kat-sa - kan-di - li - se, kan-di - sed .

1. :: Oi, Kaera-Jaan! ::
 Oi, karga välja kaema:
 :: kas on kesvad keerulised,
 kaerad katsakandilised. ::

2. :: Oi, Kaera-Jaan! ::
 Oi, karga välja kaema:
 :: kas on kikas kaeras käinud,
 kanakari kesva läinud. ::

3. :: Oi, Kaera-Jaan! ::
 Oi, karga välja kaema:
 :: kaaren katkub kaeratera,
 vares võtab viljatera. ::

4. :: Oi, Kaera-Jaan! ::
 Oi, karga välja kaema!
 :: Võta vemmäl, viruta,
 ja linnud kaerast kihuta! ::

Poiste tants

J. Oro

Uljalt

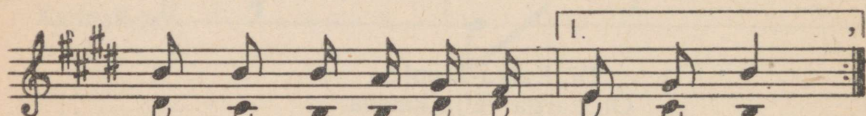
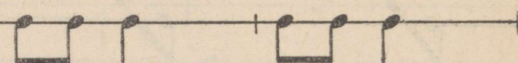
Eesti rahvaviis

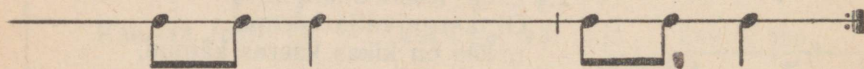
1. Las-kem, poi-sid, ja-lad käi-a
püüd-ke-m sel-jad sir-geks lüü-a,

Plaks.:

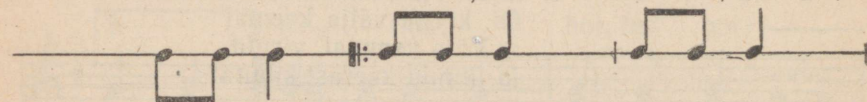
Tramp.:

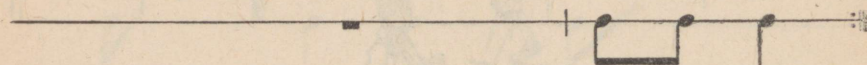
see on vi - ru - las - te vah - va tants,
see on mei - e pois - te

vah - va tants. 1-3. Tou - a , tou - a , tou - a , tou - a ,

to - ru - pill, to - ru - pill, tou - a - da

1. Laskem, poisid, jalad käia,
see on virulaste vana tants,
püüdkem seljad sirgeks lüüa,
see on meie poiste vahva tants!

Refrään: Toua, toua, toua, toua,
torupill, torupill, touada.

2. Käivad hoogsalt meie jalad,
nii on virulaste vana viis,
värisevad laed ja talad,
see on meie poiste tantsuviis.

Refrään.

3. Hüppa, keerle hommikuni,
see on virulaste vana tants.
Peame pidu koidikuni,
see on meie poiste vahva tants.

Refrään.

Helilaad ja helistik.

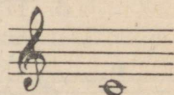
Laule kuulates ja õppides oleme pannud tähele, et need on kas helge või karge ilmega — *mažoor*sed või *minoorsed*. Laulu helide omavahelist seost ja nende suhet põhitoonile, millest selgub laulu üldine iseloom (*mažoorne* või *minoorne*), nimetatakse helilaadiks.

Helilaadi, mille põhitoon on meil teada, nimetatakse helistikuks.

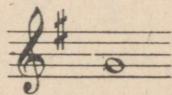
Näiteks «Muhulase laulu» kuulates märkame, et laul on *mažoorne*, sellega on meil teada laulu helilaad. Sama laulu põhitooniks on aga *do*, sellega on laulu helistikuks *Do-mažoor*.

Senini oleme õppinud alljärgnevaid helistikke:

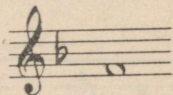
Do-mažoor (põhitoon on *do*, kõrgendusi ja madaldusi ei esine).

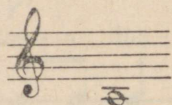
Sol-mažoor (põhitoon on *sol*, *fa*-nooti kõrgendatakse poole tooni võrra — *fa-diees*).

Fa-mažoor (põhitoon on *fa*, *si*-nooti madaldatakse poole tooni võrra — *si-bemoll*).

la-minoor (põhitoon on *la*, kõrgendusi ja madaldusi ei esine).

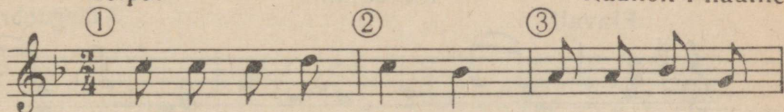

Hele päike tõusis

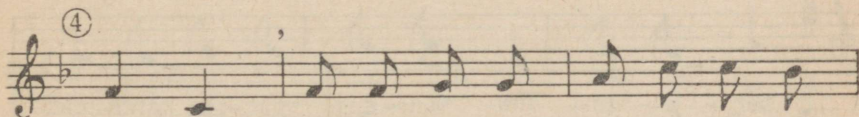
Rahvaluule

Leedu rahvaviis
Kanon 4-häälnel

Reipalt

1. He - le päi - ke tõu - sis , pais - tis ü - le

met - sa ; kuid kaks ven - da , ven - ni - kes - ta ,

sa - dul - da - sid rat - sud , kuid kaks ven - da ,

ven - ni - kes - ta , sa - dul - da - sid rat - sud.

1. Hele päike tõusis, paistis üle metsa;
.: kuid kaks venda, vennikesta, saduldasid ratsud. :.
2. Saduldasid ratsud, kõnelesid neile:
.: sõidame nüüd, kihutame külla oma õele. :.
3. Sõitsid üle välja, väli kõmas vastu,
.: kivi pildus sädemeid, kui kabja alla sattus. :.

Kõnnin pärjaga ma

Rahvaluule

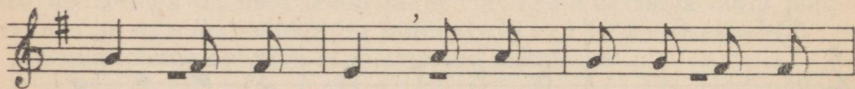
Vene rahvaviis

S. Blagoobrazov

Elavalt

1. Kõn-nin pär-ja-ga ma, kõn-nin

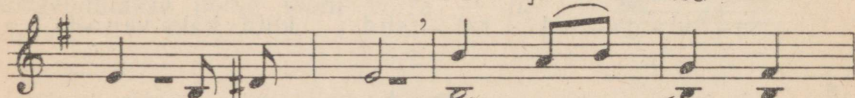

pär-ja-ga ma. Kui-das pär-ga kand-ma

peab, ei tea ma. Kui-das pär-ga kand-ma

2. Pär-ja tös-tan

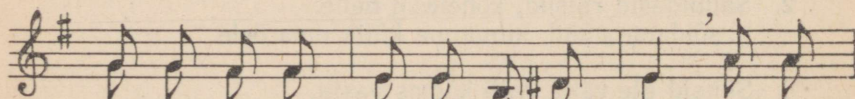

peab, ei tea ma 2. Tös - - - - - tan

ma, pär-ja tös-tan ma,

ma, tös - - - - - tan ma, tös-tan

pa-re-ma-le õ-la-le nüüd ta, tös-tan

pa-re-ma-le õ-la-le nüüd ta.

3. Ja siis pa - re - malt, ja siis

3 Ja siis pa - re - malt,

pa - re - malt ü - le va - sa - ku - le

ja siis pa - re - malt ü - le

õ - la - le viin ma, ü - le va - sa - ku - le

va - sa - ku - le õ - la - le viin ma, ü - le

õ - la - le viin ma.

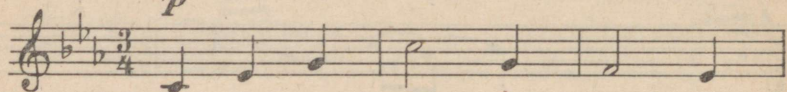
va - sa - ku - le õ - la - le viin ma.

Lai Dnepr

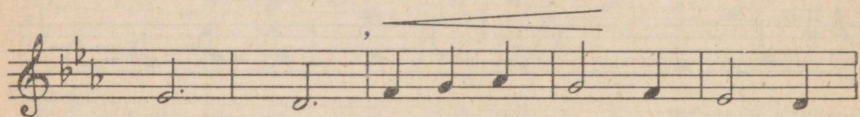
T. Ševtšenko

Ukraina rahvaviis

Laialt
p

1. Kuis tor-mab ko - hav Dnepr seal

lai - uv ja vin-geid tuu - li vi - his -

tab, on maa-ni pain - dund kõr - ged

pa ——— jud, tuul ai - na tol - mu

kee - ru - - tab . kii - gu - vad .

1. Kuis tormab kohav Dnepr seal laiuv
ja vingeid tuuli vihistab,
.: ja maani paindund kõrged pajud,
tuul aina tolmü keerutab. .:.
2. Kuu kumab kaamelt pilve veerul,
aeg-ajalt ilmub, jälle kaob,
.: kui väike paat, mis sinimerel
kord tõuseb lainele, kord vaob. .:.
3. Ei koitu kuuluta veel kuked,
öörahus kõik on uinumas.
.: Veel metsast kuuldu öiseid huikeid
ja puud vaid tuules kiiguvad. .:.

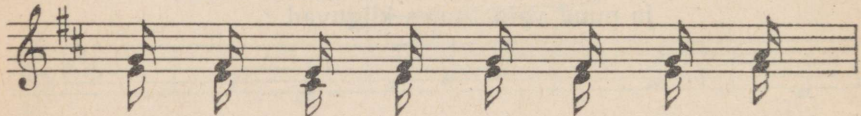
Marjule

Mõõdukalt
mf

Tšehhi rahvaviis

1. Hei, miks sõb - rad , ma - ga - te ,

kii - relt ü - les , ja - lu - ta - ma

tõ - ta - kem ! Kas - te hel - gib nur - me - del ,

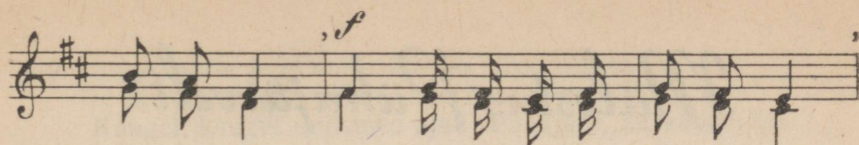
mü - hi - se - vaid met - si kul - dab

päi - ke - ne ! 1. - 3. Tral - la - la - la - la ,

lal - lal - laa , la - la - la - la , la - la - la - la ,

lal - lal - laa , tral - la - la - la - la , lal - lal - laa ,

la - la - la - la , la - la - la - la , lal - lal - laa .

1. Hei, miks, sõbrad, magate,
kiirelt üles, jalutama tõtakem!
Kaste helgib nurmedel,
mühisevaid metsi kuldab päikene!

Refrään: :: Tral-la-la-la-la, lal-lal-laa,
la-la-la-la, la-la-la-la, lal-lal-laa. ::

2. Metsa keskel väike aas,
maasikaid sääl palju, palju punamas.
Korvikese punun ma,
marjadega kõiki teid ma kostitan!

Refrään.

3. Ja siis ringi koondume,
laial legendikul rõõmsalt laulame!
Tõstab tiibu tuuleke,
meie lauluhõiskeid kannab kaugele.

Refrään.

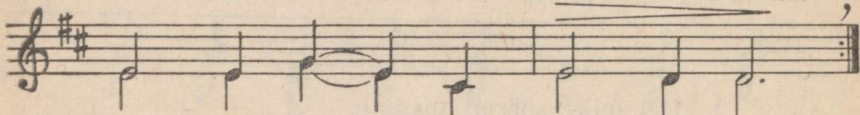
Mälestus Pühajärvelt

Nobed alt

Soome rahvaviis

1 Kuu - len si - nu lain - te lak - su ,
näen su vaik - sel voo - de pin - nal ,

sa - la - ve - te ko - hi - nat ,
päik - se kii - ri hel - ki - vat .

Siis su rin - nal sõu - an , jõu - an
ja su saar - te hal - ju - se - le

väl - ja väik - se ve - ne - ga .
tõt - tan rööm - salt rän - da - ma

1-2. lal - la - la - la - la , lal - lal - lal , lal - lal - lal , lal - lal - lal ,
2.h. 1-2. lal , lal , lal , lal , la ,

lal - la - la - la - la , lal - lal - lal , lal - la - la - laa!
lal , lal , lal - la - la - laa!

2. Sinu saarte puie varjust leian lille nägusa,
 ei ma taha hoolimatult teda ära kittkuda.
 Kaugel, kaugel muistsed ajad, Pühajärv, sa kaugel ka.
 Lal-la-la-la-la
 siiski sinu salakohin hingest ei saa kaduda,
 lal-la-la-la-la

Põllumehe laul

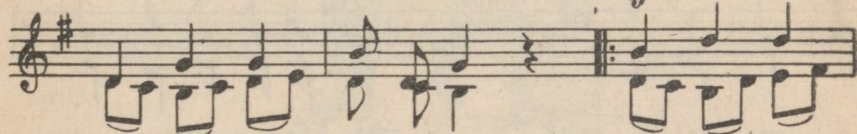
Mõnusalt

mp

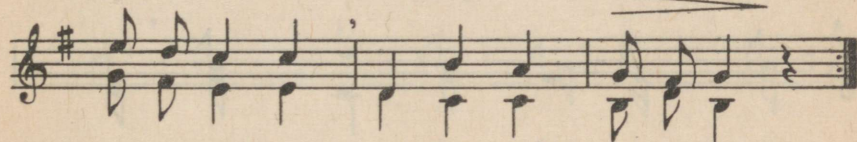
Ungari rahvaviis

I Vae - valt ju si - ni - tae - val

sä - ten - dab päik - se - kiir , ka - du - mas

nur - me nõl - val öö - si - ne u - du - viir !

1. Vaevalt ju sinitaeval sätendab päiksekiir,
 ;: kadumas nurmenõlval öösine uduviir! ;:
2. Rohu sees kastepisar pärlina sätendab,
 ;: kukulind metsasüles hommikut kuulutab! ;:
3. Varasel hommiktunnil põllule tõttan ma,
 ;: lauldes seal künnan, külvan, ei aega puhata! ;:
4. Külvates seemet mulda, näen juba mõttes seal
 ;: valmivat viljakulda lokkamas põllu peal. ;:

Rõõmsad rändurid

Rootsi rahvavälis

Värskelt

1 Kui kas - te veel hom - mi - kul

maas, val - le - ra, me lau - lust siis rõk - kab ju

laas, val - le - ra ! Ja jalg see kergelt sam - mub

rän - na - kul nii am - mu veel

en - ne kui rii - vab meid päik - se - kiir.

1. Kui kaste veel hommikul maas, vallerä, me laulust siis rõkkab ju laas, vallerä!
.: Ja jalg see kergelt sammub
rännakul nii ammu,
veel enne, kui riivab meid päiksekiir. .:

2. Ei väsimust tunne me meel, vallerä,
kui oleme rännakuteel, vallerä!
∴ On päike kuldand taeva,
ei tee see meile vaeva,
et viibime kaugel ja vöörä! ra'al. ∴∴
3. Ka öhtul, kui töusnud on kuu, vallerä,
ei vaiki siis meie suu, vallerä!
∴ Me puhkepaiga juurde
teeme lõkke suure
ja laulame laulu, et rõkkab maa. ∴∴

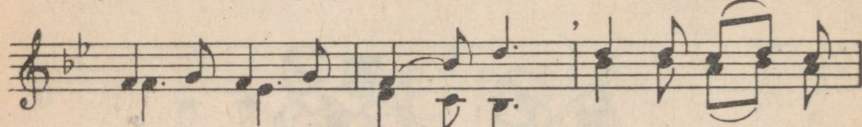
Vokiratas, keerle!

Ladusalt $\text{♩} = 110\text{ök}$

Saksa rahvaviis

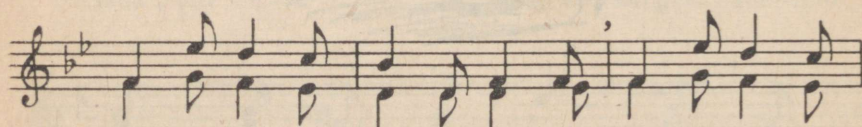
1 Vo - ki - ra - tas , keer - le ,
2 hääl: Vurr, vurr, vur - ra, vurr ,

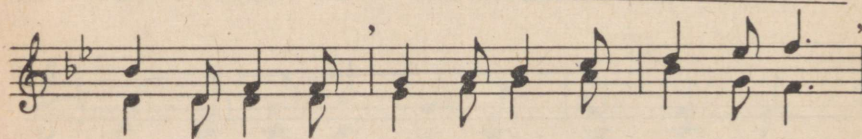
hei - e , hei - e , veer - le , sa - du küün - raid
vurr, vurr, vur - ra, vurr ,

va - ja lõn - ga mul !

Vär - ten, ket - ra käh - ku lõn - ga, sel - lest e - ma

ku - jub kan - ga . Ra - tas kär - melt tii - ru - ta ,

ket - ra , ket - ra kii - ru ga .

1. Vokiratas, keerle,
heie, heie, veerle,
sadu küünraid vaja lõnga mul!
Värten, ketra kähku lõnga,
sellest ema kujub kanga.
Ratas, kärmelt tiiruta,
ketra, ketra kiiruga.
2. Vokiratas, keerle,
heie, heie, veerle,
sadu küünraid vaja lõnga mul!
Vajan vaipu, sukki, rätte,
külmal talvel kindaid kätte.
Ratas, kärmelt tiiruta,
ketra, ketra kiiruga.
3. Vokiratas, keerle,
heie, heie, veerle,
sadu küünraid vaja lõnga mul!
Särke palju vaja meile,
velledele väikeseile.
Ratas, kärmelt tiiruta,
ketra, ketra kiiruga.

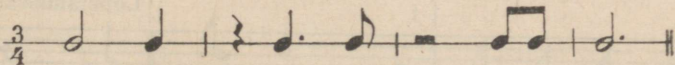
Ülesandeid.

1. Kuulata alljärgnevaid laule ja määrata kindlaks, mitmelöögilises taktis on need laulud:

- «Kivilõhkuja-laul»
- «Eideratas»
- «Mede poiste marsilaul»
- «Örn ööbik»
- «Meremeeste laul»

2. Koputada või lugeda «Põllumehe laulu» rütmi.

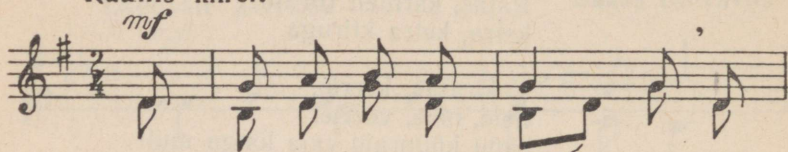
3. Kirjutada alljärgnev noodirida vihikusse ning märkida iga noodi ja pausi alla selle vältus lõõkides.

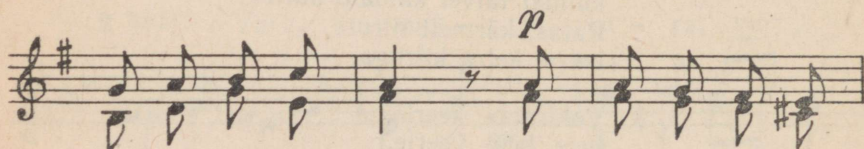
Käokene

Kaunis kiirelt

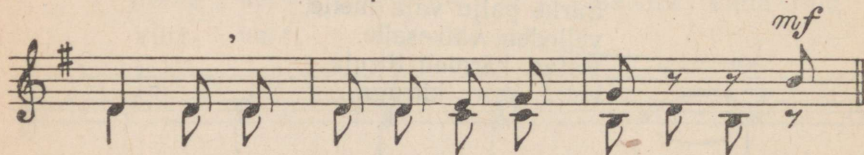
Sveitsi rahvaviis

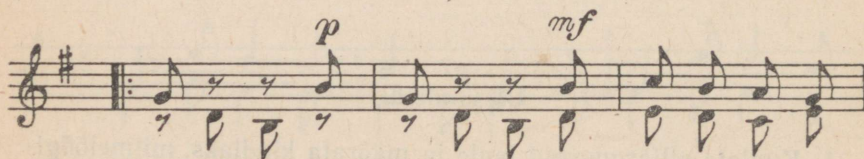
1 Kui al - ga - mas on su - vi, kui

leh - te - des on puu, siis met - sa - ser - valt

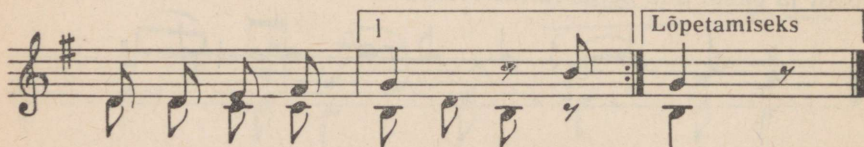
kos - tab: kuk - ku, kuk - ku, kuk - ku, (kuk - ku) Kuk -

ku, (kuk - ku) kuk - ku, (kuk - ku), kui leh - te - des on

puu, siis met - sa - er - valt kos - tab: kuk -

ku, kuk - ku, kuk - ku (kuk - ku), Kuk - ku.

1. Kui algamas on suvi,
kui lehtedes on puu,
siis metsaservalt kostab:
kukku, kukku, kukku.
.: Kukku, kukku,
kui lehtedes on puu,
siis metsaservalt kostab:
kukku, kukku, kukku. .:.
2. On vaevalt tõusnud päike,
ju kohe avab suu
mu käokene väike:
kukku, kukku, kukku.
.: Kukku, kukku,
kui lehtedes on puu,
siis metsaservalt kostab:
kukku, kukku, kukku. .:.
3. Miks kukud nõnda valjult,
mu käokene sa,
kas eluaastaid palju
veel elada võin ma?
.: Kukku, kukku,
kui lehtedes on puu,
siis metsaservalt kostab:
kukku, kukku, kukku. .:.

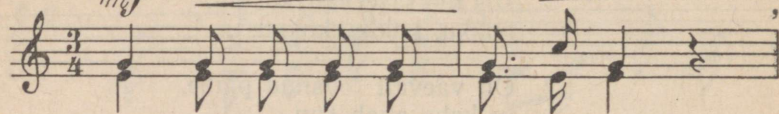
Suur kontsert

A. Haava

W. A. Mozart

Parajalt (Üksikud, kordamisel kõik)

mf

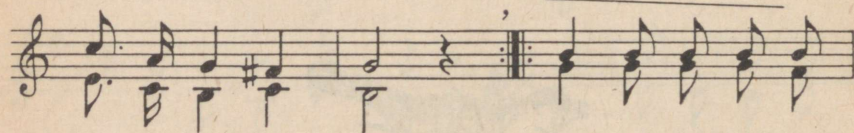
1. Suur kont-sert al-gab koi-du a'al,

kõik lau-li-kud on ju-ba seal,

nad puu-de hal-jail ok-sa-del ja

õ-hus ü-le-val.

Lau-lab neil' kaa-sa

lah-ke tuul,

lõp-ma-tud hul-gad

leh-ti puul.

Kõik mets, ka o-ja

1. Suur kontsert algab koidu a'al,
kõik laulikud on juba seal,
nad puude haljail oksadel
ja õhus üleval.
.: Laulab neil' kaasa lahke tuul,
lõpmatud hulgad lehti puul.
Kõik mets, ka oja kalda all
ja näkid allikal. .:
2. Kuulavad laulu orud, mäed,
põllud ja aasad tõstvad pead,
päikegi tuleb iluga
suurt püha pidama.
.: Kontserdilauljaid, kuulajaid,
ikka veel juurde ilmub neid,
neid murul, samblas, lilledes
ja igas südames. .:

Merineidude laul

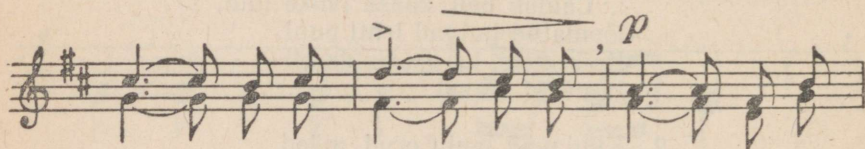
C. M. Weber

Kergelt $\text{♩} = 11\text{öök}$

p

1. Höl - ju - vad lai - ned ja

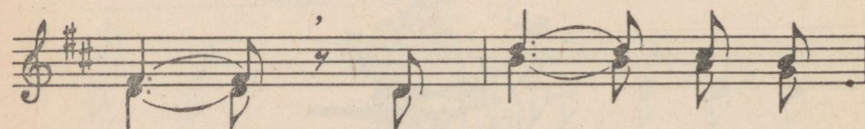
sa - hi-seb tuu - le-õhk, kii - gu-tab

loot - si-kut lai - ne - te lend. Me

lui - ge-na liug - le-me voo - gu-de

seeS ja su - li - nal

sup - le-me hel - ki-vas vees.

1. Hõljuvad lained ja sahiseb tuuleõhk,
kiigutab lootsikut lainete lend.
Me luigena liugleme voogude sees
ja sulinal supleme helkivas vees.
2. Naeratus huulil, me kaugele kiigume,
selgele merele siirdume siit.
Ja punetab pilvedel koidiku kiir
ja helkima lõonud on lainete viir.
3. Kasvavad varjud ja läheneb õhtuke,
tumeneb taevas ja vaikseks jääb rand.
Siis lainete põue me peidame end,
me sõuame koju ja lõppend me lend.

Päike läinud looja

T. Vettik

Meeleolukalt

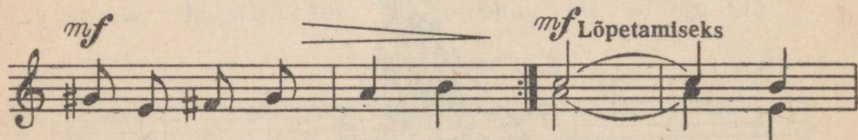
Kaanon 2-hääline

1. Päi - ke läi - nud loo - ja , pa - nen su - pi

soo - ja . Mi - nu väi - ke po - ju

tu - leb kar - jast ko - ju . Tuu — tu -

tuu , — tuu — tu - tuu .

1. Päike läinud looja,
panen supi sooja.
Minu väike poju
tuleb karjast koju.
2. Kellahelin kajab,
laane süli lajab.
Kari koju püüab,
karjapasun hüüab.
Tuu-tu-tuu, tuu- tu-tuu!

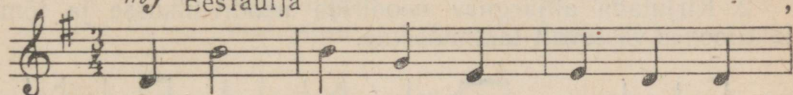
Lugu otsas

Eesti rahvaluule

R. Päts

Kaunis kiirelt

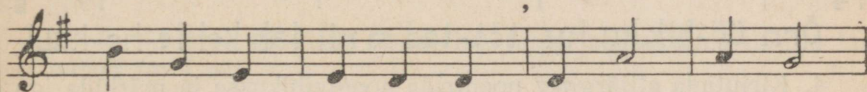
mf Eeslaulja

Lu - gu ot - sas ja lau - le - tud,

ot - sas lau - lu vii - si - ke - ne! Tul - gu

lau - ma, kel lu - gu - sid, vee - re - ta - ma

Koor *f* kordamisel *p*

vii - si - si - da . Aa

(kordamisel mm)

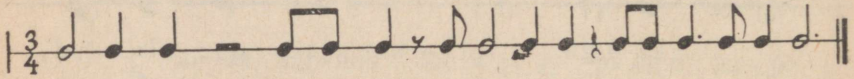
aa

Lugu otsas ja lauletud,
otsas laulu viisikene!
Tulgu laulma, kel lugusid,
veeretama viisisida.
Aa-aa (kordamisel — mm).

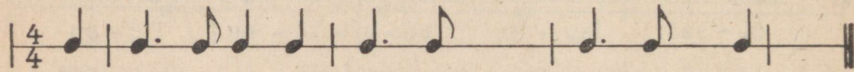
Kordamisülesandeid.

1. Kuulata allpool toodud laule ja määrata kindlaks nende taktimõõt (mitmelöögilises taktis): «Poiste tants», «Lai Dnepr», «Kõnnin pärjaga ma», «Põllumehe laul», «Jaan läeb jaanitulele», «Mälestus Pühajärvelt».

2. Kirjutada alljärgnev noodirida noodivihikusse ja tõmmata taktijooned vastavalt taktimõõdule.

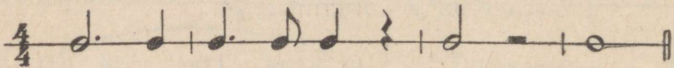

3. Kirjutada alljärgnev noodirida noodivihikusse ja märkida puuduvad rütmid.

Õrn öö-bik,ku-hu töt-tad sa nii lah-kel le-he-kuul

4. Kirjutada alljärgnev noodirida noodivihikusse ja märkida iga noodi ja pausi alla selle vältus löökides.

5. Kirjutada noodivihikusse järgnevad muusikaalased märgid ja nende kõrvale nende tähendus.

#

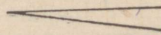
.....

rit.

.....

b

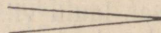
.....

.....

h

.....

.....

c

.....

HÄÄLEMOODUSTAMISE HARJUTUSI

Laulda pehme, sujuva kõlaga ja selge hääldamisega (huulte ilmeka rakendamisega).

Mäžoor heliredel ja kolmkõla

Nr. 1

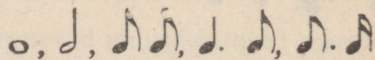
mf

Do re mi fa sol la si do do si la sol

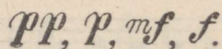
fa mi re do do mi sol mi do

Laulda sama silpidega: ma mo me, na no ne, la lo le

Laulda sama rütmis:

Laulda sama varjundeis:

Minoor heliredel ja kolmkõla

Nr. 2

Do re mi^b fa sol la^b si^b do do si^b la^b sol

fa mi^b re do do mi^b sol mi^b do

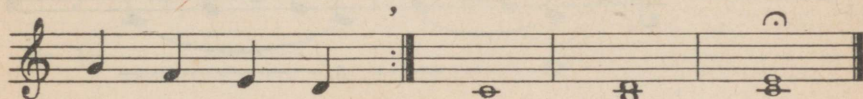
Laulda samas rakenduses kui Nr. 1.

Kiiresti

mf

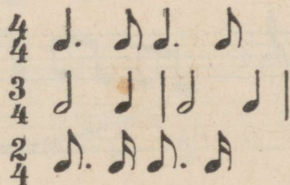

Lau-lan me-re mü-ha-mai-e, lai-ned lai-ad
 Lii-ri, lõo-ri, lõ-o-ke-ne, pii-ri, pää-ri,
 Ü-le hal-ja kin-gu-ra-ja kos-tab kar-ja
 Kaugelt kos-tab kel-la-he-lin, kõr-vu kõ-tab

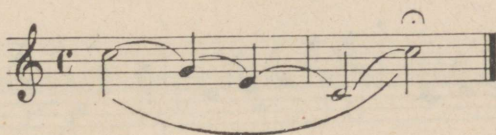
lak-su-mai-e, Hai-lii-loo!
 pää-su-ke-ne! Tsirr-tsirr-tsirr!
 kel-la-ka-ja: Kill-kill-köll!
 kand-le-kõ-lin, Pimm, pamm, pimm!

Laulda erinevas rütmis:

Laulda esialgu kinnise suuga (m ja n), hiljem silpidega ma mo mem ja jo je, säilitades kogu ulatuses mahedat kõla.

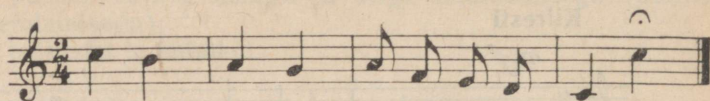
Nr. 4

m _____
 n _____

Laulda kogu ulatuses pehme kõlaga silpidega ma mo me la lo le
li lu

Nr. 5

ma
mo
me

Laulda mitte valjult, kuid ilmeka kõlaga

Nr. 6

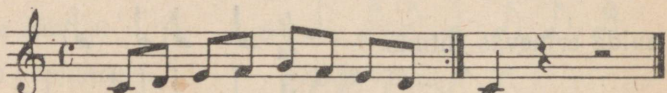
m ————— a —————

Nr. 7

m ————— a —————

Nr. 8

a —————

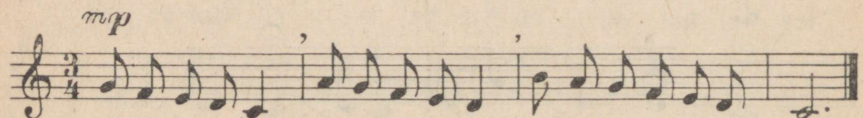
Nr. 9

a —————

Laulda lühitoonides kergelt, mahedalt

Nr. 10

la
li
lu

Laulda seotult

Nr. 11

mp

ni — a , ni — a , ni — a

Laulda tasakaaluka kõlalise sobitusega, noodinimedega ja mitmesuguste silpidega

Nr. 12

1. hääl

2. hääl

Laulda rahuliku, sujuva tooniandmisega

Nr. 13

Lee, lee, lee, lee - lo!

Nooditundja

T. Vettik

Parajalt

mf

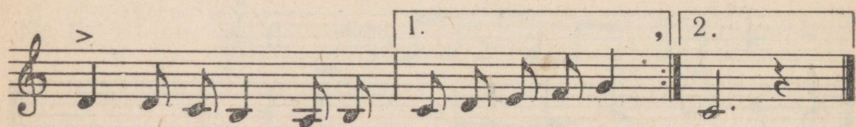
Lau-lu-tunnist ko-ju min-nes, oi, oi, oi, oi, tu-li

meel - de mul: re - do - si - la - sol, sol, tu - li.

meel - de, et re o - li kōr - gem kui do ja et

kōik. mei-e laul - si - me: do - re - mi - fa - sol, do. —

MUUSIKA KUULAMISEKS

Lipu heiskamine

Pidulikult

U. Koval

Fanfaarid

Trumm

f

The musical score is arranged in two systems. The first system consists of two staves: the top staff is for 'Fanfaarid' (Fanfare) in treble clef with a 3/4 time signature, and the bottom staff is for 'Trumm' (Drum) in 2/4 time. The fanfare part begins with a dynamic marking of *f* (forte). The second system contains five systems of staves, each with a treble clef staff for the fanfare and a bottom staff for the drum accompaniment. The drum part consists of a steady eighth-note pattern. The fanfare part features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The piece concludes with a final cadence in the fanfare staff.

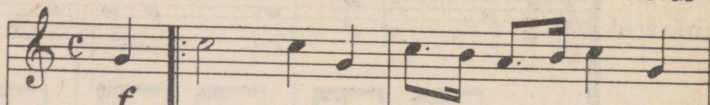
Pioneeride tervitusmarss

Marsi tempos

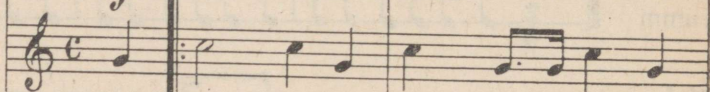
8-----

U. Koval

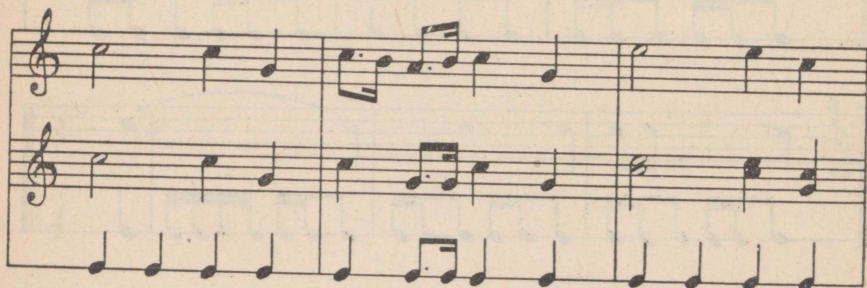
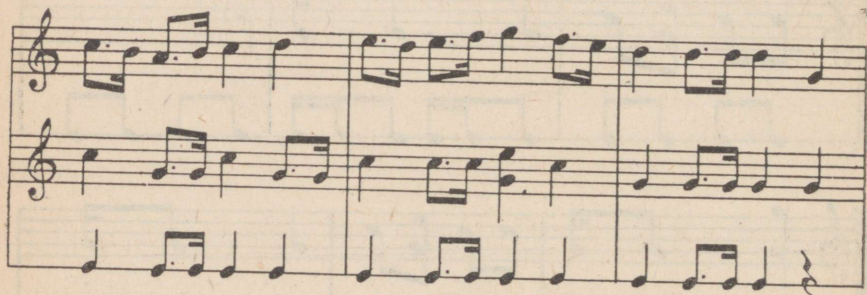
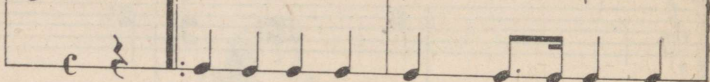
Marsiviis

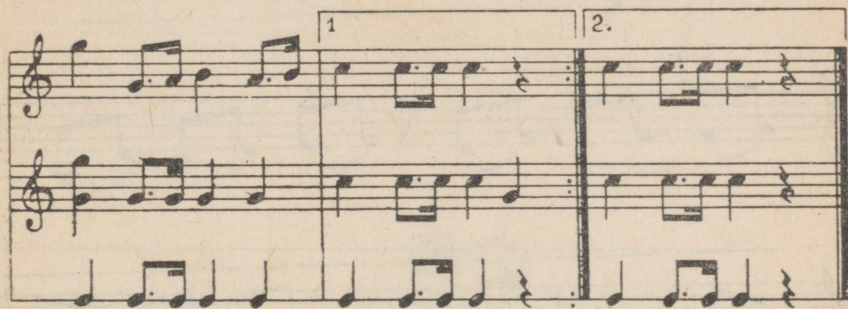
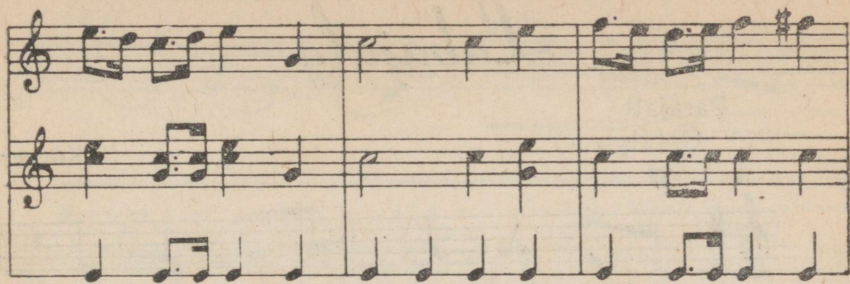

Fanfaarid

Trumm

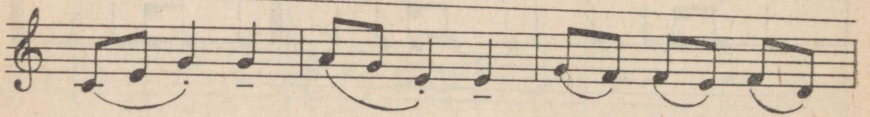
Labajalg

Parajalt

① (algosa)

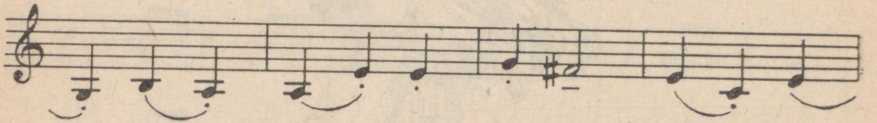
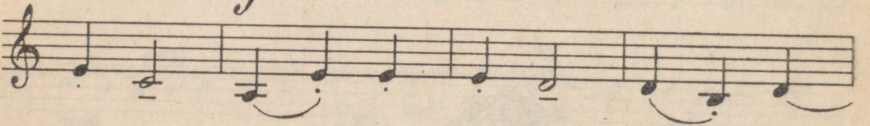
B. Körver

p

② (kes kosa)

f

③ (lõpposa)

p

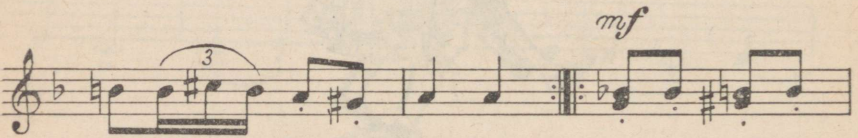

Polka

Mõõduka kiirusega

R. Tobias

mf

mf

p

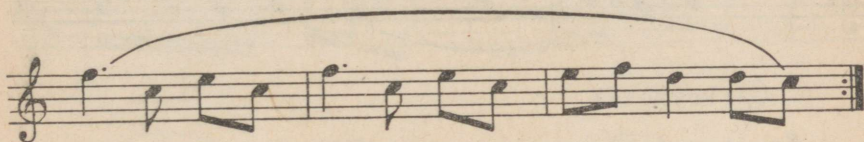
Räditants

Nõtkelt

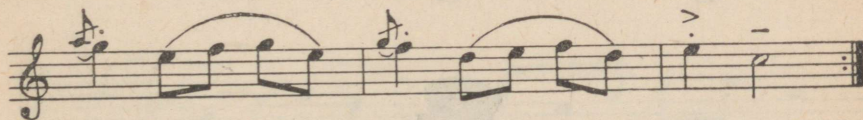
Eesti rahvatants

① Esimene osa

mf

② Teine osa

Torupilli-lugu

Lõbusalt

① *p* (algosa.)

B. Kõrver

② (keskosa)

8

mf

8

Kor rata ① algusest kuni ② sõna ni « Lõpp »

Külapoiste tants

R. Päts

Uljalts

① Algosa - D - mažooris

Keskosa -
la - minooris

②

Lõpposa -
Dõ - mažooris

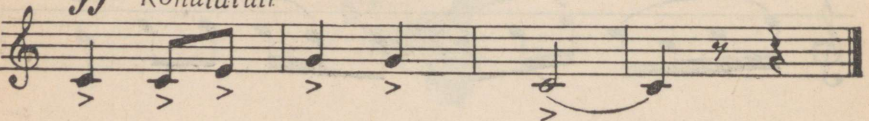
③

④ Kinnitav lõpp

Pikaliselt

ff Rõhutatult

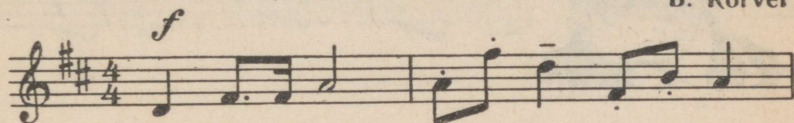

Läki matkama

Parajas marsitempos

① (pea teema)

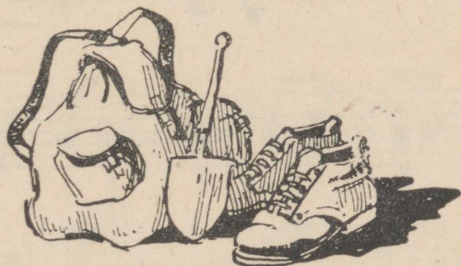
B. Kõrver

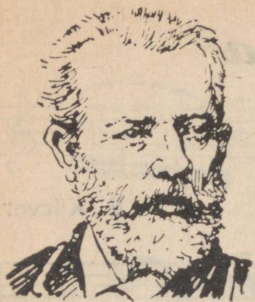

(Siirdub uude helistikku)

② (keskmine osa)

Kamarinskaja

Kiirelt

P. I. Tšaikovski

①

p

②

8

mf

③

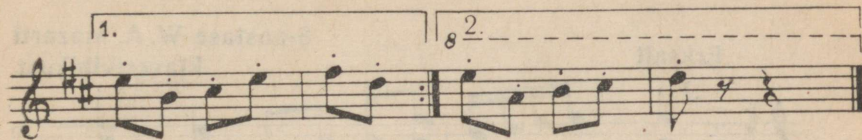
f

④

p

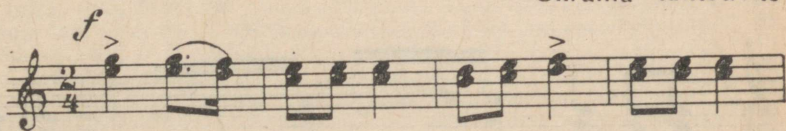

Hopakk

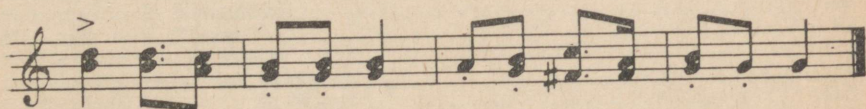
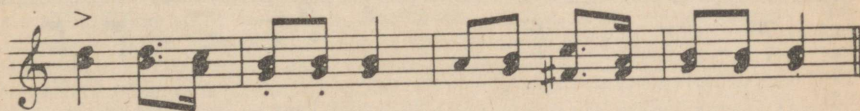
Kiirelt

①

Ukraina tantsuviis

②

Mars

8-aastase W. A. Mozarti
klaverivihikust

Erksalt

f

The musical score is written for a single treble clef instrument, likely a piano. It is in G major (one sharp) and 2/4 time. The piece is titled 'Mars' and is an 8-year-old edition by W. A. Mozart. The tempo/style is 'Erksalt' (Allegretto). The score consists of five staves of music. The first staff begins with a forte (*f*) dynamic. The second staff continues the melody. The third staff features a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The fourth staff continues the piece. The fifth staff concludes the piece with a double bar line and repeat dots. The music is characterized by rhythmic patterns and chordal accompaniment.

SISUKORD

Eesti NSV hümn — G. Ernesaks	5
Eideratas — eesti tantsuviis	126
Enne koolipidu — kaanon	35
Estraadil — B. Kõrver	120
Hele päike tõusis — leedu rahvaviis	141
Helisev laul — A. Neggo	26
Isamaa, õitse sa — M. Härma	12
Jaan läeb jaanitulele — eesti rahvaviis	128
Jalgpallurite laul — A. Novikov	42
Jälle kooli — L. Auster	14
Kaera-Jaan — eesti rahvaviis	136
Kaja — P. Hadžijev	114
Kalevipoja laul — eesti rahvaviis	52
Kasva, kodu — M. Saar	100
Kaunimad laulud — F. Säbelmann	10
Kes see laulab nii — R. Päts	90
Ketramislaul — G. Ernesaks	80
Kevadeigatsus — W. A. Mozart	88
Kevade tulek — G. Ernesaks	86
Kivilõhkuja laul — J. Ph. Rameau	81
Kolhoosinoorte laul — E. Teder	112
Kooliteel — B. Kõrver	30
Kuula, kuis naabri Mari laulab — eesti rahvaviis	34
Kõnnin pärjaga ma — vene rahvaviis	142
Käokene — šveitsi rahvaviis	154
Lai Dnepr — ukraina rahvaviis	144
Laul hommikvõimlemisest — M. Starokadomski	70
Laul Nõukogude armeest — A. Aleksandrov	76
Laske sisse mardikesed — A. Läte	58
Liugleja laul — B. Vidman	74
Lugu otsas — R. Päts	161
Lõkke ääres — M. Starokadomski	40
Lõkkeõhtu — eesti rahvaviis	118
Ma käinud läbi palju maid — L. Beethoven	96
Marjule — tšehhi rahvaviis	146
Marupolka — eesti rahvaviis	134
Matkalaul — kaanon	93
Mede poiste marsilaul — eesti rahvaviis	132
Meie laagri Kiiduse Tiit — E. Arro	24
Meie maa — D. Kabalevski	106
Meie salk — B. Kõrver	68
Meil kolhoosis — B. Kõrver	110
Meremeeste laul — šoti rahvaviis	84
Merineidude laul — C. M. Weber	158
Mina olen pioneer — V. Reiman	38
Muhulase laul — eesti rahvaviis	48

Mälestus Pühajärvelt — soome rahvaviis	148
Noor turist — kaanon	57
Noorusjõud — H. Lepnurm	19
NSV Liidu hümn — A. Aleksandrov	3
Nõukogumaal on hea meil elada — I. Dunajevski	54
Näärilaul — V. Kapp	62
Näärilauluke — L. Normet	64
Oi, suvi — R. Päts	122
On võimas Nõukogudemaa — A. Novikov	7
Pasun ja trumm — R. Päts	124
Pioneeride-mitsuurilaste marss — E. Kapp	102
Poiste laul — A. Pajupuu	20
Poiste tants — eesti rahvaviis	138
Põllumehe laul — ungari rahvaviis	149
Päike läinud looja — kaanon	160
Riia kõmab — läti rahvaviis	65
Rõõmsad rändurid — rootsi rahvaviis	150
Rännakulaul — eesti rahvaviis	131
Sind vaevatud — revolutsiooniline laul	9
Suur kontsert — W. A. Mozart	156
Sõidame laagrisse — B. Kõrver	116
Sõsarsaared — J. Zeiger	109
Sügisene kodu — A. Aas	45
Sügismõtted — M. Härma	44
Tänu sulle, emakene — E. Elm	78
Uisuteel — V. Lipand	72
Vastla-laul — R. Päts	75
Visla — poola rahvaviis	108
Vokiratas, keerle — saksa rahvaviis	152
Onnesoov sünnipäevaks — kaanon	53
Õrn ööbik — K. Ramm	104
Äratus — kaanon	33

LAULUDE REGISTER VIISIDE AUTORITE JÄRGI

Aas, A.	Sügisene kodu — J. Liiv	45
Aleksandrov, A.	Laul Nõukogude Armeest — O. Kolõtsev	76
	NSV Liidu hümn — S. Mihhalkov ja G. El-Registan	3
Arro, E.	Meie laagri Kiiduse Tiit — K. Korsen	24
Beethoven, L.	Ma käinud läbi palju maid — J. W. Goethe	96
Auster, L.	Jälle kooli — R. Poola	14
Dunajevski, I.	Nõukogumaal on hea meil elada — V. Smidtgof	54
Elm, E.	Tänu sulle, emakene — E. Elm	78
Ernesaks, G.	Eesti NSV hümn — J. Semper	5
	Kevade tulek — J. Kärner	86
	Ketramislaul — eesti rahvaluule	80
Hadžijev, P.	Kaja — J. Burin	114
Härma, M.	Isamaa, õitse sa — M. Eisen	12
	Sügis mõtted — L. Koidula	44
Kabalevski, D.	Meie maa — A. Prišeletš	106
Kapp, E.	Pioneeride-mitšuurinlaste marss — J. Smuul	102
Kapp, V.	Näärilaul — R. Parve	62
Kõrver, B.	Estraadil — M. Kesamaa	120
	Kooliteel — M. Kesamaa	30
	Meie salk — O. Roots	68
	Meil kolhoosis — O. Roots	110
	Sõidame laagrisse — M. Kesamaa	116
Lepnurm, H.	Noorusjõud — P. Rummo	19

Lipand, V.	
Uisuteel — J. Sõrmus	72
Läte, A.	
Laske sisse mardikesed — eesti rahvaluule	58
Mozart, W. A.	
Kevadeigatsus — Ch. Overbeck	88
Suur kontsert — A. Haava	156
Neggo, A.	
Helisev laul — A. Neggo	26
Novikov, A.	
Jalgpallurite laul — L. Ošanin	42
On võimas Nõukogudemaa — S. Alõmov	7
Normet, L.	
Näärilauluke — D. Normet	64
Pajupuu, A.	
Poiste laul — K. Korsen	20
Päts, R.	
Kes see laulab nii — M. Veetamm	90
Lugu otsas — eesti rahvaluule	161
Oi, suvi — E. Enno	122
Pasun ja trumm — E. Enno	124
Vastla-laul — eesti rahvaluule	75
Rameau, J. Ph.	
Kivilõhkuja laul	81
Ramm, K.	
Orn ööbik — G. Wulff	104
Reiman, V.	
Mina olen pioneer — M. Veetamm	38
Saar, M.	
Kasva, kodu — K. E. Söödi ainetel V. Pedoste	100
Starokadomski, M.	
Laul hommikvõimlemisest — L. Lvovski	70
Lõkke ääres — S. Ostrov	40
Säbelmann, F.	
Kaunimad laulud — P. Ruubel	10
Teder, E.	
Kolhoosinoorte laul — J. Teder	112
Weber, C. M.	
Merineidude laul	158
Vidman, B.	
Liugleja-laul	74
Zeiger, J.	
Sõsarsaared	109

RAHVASTE LAULE

Eesti:	
Eideratas — J. Oro	126
Jaan läeb jaanitulele — rahvaluule	128
Kaera-Jaan — J. Oro	136
Kalevipoja laul — «Kalevipoeg»	52
Lõkkeõhtu — K. Korsen	118
Kuula, kuis naabri Mari laulab	34
Marupolka — M. Tammeraid	134
Mede poiste marsilaul — rahvaluule	132
Muhulaste laul — rahvaluule	48
Poiste tants — J. Oro	138
Rännakulaul — K. A. Hermann	131
Leedu:	
Hele päike tõusis — kaanon	141
Läti:	
Riia kõmab — rahvaluule	65
Poola:	
Visla	108
Revolutsiooniline laul:	
Sind vaevatud	9
Rootsi:	
Röömsad rändurid	150
Saksa:	
Vokiratas, keerle	152
Soome:	
Mälestus Pühajärvelt	148
Soti:	
Meremeeste laul	84
Sveitsi:	
Käokene	154
Tšehhi:	
Marjule	146
Ukraina:	
Lai Dnepr — T. Ševtšenko	144
Vene:	
Kõnnin pärjaga ma — rahvaluule	142

MUUSIKA KUULAMISEKS

Lipu heiskamine (fanfaarid trummi saatel)	171
Pioneeride tervitusmarss	172
Labajalg — B. Kõrver	174
Polka — R. Tobias	176
Räditants — Eesti rahvaviis	177
Torupilli-lugu — B. Kõrver	178
Läki matkama — B. Kõrver	181
Külapoiste tants — R. Päts	179
Kamarinskaja — P. Tšaikovski	182
Hopak — ukraina rahvatants	183
Marss — W. A. Mozart	184

NOODIÕPETUS

Heli vältuse tähistamine	16
Pausid	18
Taktid	23
Heli kõrguse märkimine	36
Klaviatuur	37
Helilaad	50
Mažoorne kolmkõla	50
Minoorne kolmkõla	51
Do-mažoor heliredel ..	60
Sol-mažoor heliredel ..	66
Fa-mažoor heliredel ..	94
la-minoor heliredel ..	98
Helilaad ja helistik ..	140
Kordamisülesandeid ..	162
Häälemoodustamise harjutusi ..	164

Пятс Рихо Эдуардович

ПЕСЕННИК V

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10.

Toimetaja A. Pajupuu

Kunstiline toimetaja H. Keigo

Tehniline toimetaja A. Tõnisson

Korrektorid M. Pedajas ja V. Pillau

Ladumisele antud 15. II 1960. Trükkimisele
antud 9. V 1960. Paber 60×92, 1/16. Trüki-
poognaid 12. Arvutuspoognaid 9,89. Trüki-
arv 24 000. Tellimise nr. 264. Trükikoda
«Punane Täht», Tallinn, Pikk t. 54/58.

Hind rbl. 2.05

6—6

Rbl. 2.05

A-23154

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00494921 2